

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
ZENIČKO-DOBOSKI KANTON
MINISTARSTVO ZA OBRAZOVANJE, NAUKU, KULTURU I SPORT

KURIKULUM NASTAVNOG PREDMETA KATOLIČKI VJERONAUK

ZA OSNOVNE ŠKOLE I GIMNAZIJE

Zenica, juni 2023.

**Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
ZENIČKO-DOBOKSKI KANTON
MINISTARSTVO ZA OBRAZOVANJE, NAUKU, KULTURU I SPORT**

KURIKULUM NASTAVNOG PREDMETA

KATOLIČKI VJERONAUK

ZA OSNOVNE ŠKOLE I GIMNAZIJE

Zenica, juni 2023.

Kurikulum nastavnog predmeta Katolički vjeronauk za osnovne škole i gimnazije

Izdavač: Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu
i sport Zeničko-dobojskog kantona

Za izdavača: Draženka Subašić, ministrica

Voditeljica Stručnog tima:
Aida Salkić, direktorica Pedagoškog zavoda Zenica

Grupa za izradu predmetnog kurikuluma:
dr.vlč. Tomislav Mlakić, voditelj
mr.sc. Emina Grabus, koordinatorica
s. Vlatka Dujmović, prof., član
Bernard Heraković, prof., član
Dražen Filipović, prof., član

Recenzenti:
dr.sc. Anto Ledić
mr.sc. Ivica Mršo

Tehnička priprema i uređenje:
Pedagoški zavod Zenica

SADRŽAJ

A/ OPIS PREDMETA	4
B/ CILJEVI UČENJA I PODUČAVANJA PREDMETA	6
C/ OBLASNA STRUKTURA PREDMETNOG KURIKULUMA	7
D/ ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	11
 OSNOVNA ŠKOLA	11
1. razred osnovne škole	11
2. razred osnovne škole	15
3. razred osnovne škole	20
4. razred osnovne škole	25
5. razred osnovne škole	30
6. razred osnovne škole	36
7. razred osnovne škole	42
8. razred osnovne škole	48
9. razred osnovne škole	54
 GIMNAZIJA	60
1. razred gimnazije	60
2. razred gimnazije	67
3. razred gimnazije	74
4. razred gimnazije	81
E/ UČENJE I PODUČAVANJE	87
F/ VREDNOVANJE U PREDMETNOM KURIKULUMU	90
G/ PROFIL I STRUČNA SPREMA NASTAVNIKA	92

A/ OPIS PREDMETA

Svrha je katoličkoga vjeronauka u školi omogućiti učenicima sustavno, postupno i što cjelovitije upoznavanje, produbljivanje i usvajanje kršćanskoga nauka i katoličke vjere radi ostvarivanja evanđeoskog poziva na svetost i postignuća pune općeljudske, moralne i kršćanske zrelosti. Učenicima se omogućuje da dublje, istinito i sigurno upoznaju Kristovu osobu i cjelovitost njegova spasenjskoga navještaja, da svjesno, slobodno i odgovorno, na osobnoj i zajedničkoj razini, dublje upoznaju katoličku vjeru u njezinu učenju, slavljenju i življenju, da steknu znanje i razumijevanje njezinih evanđeoskih temelja i katoličkoga nauka, odnosa i nauka Katoličke Crkve prema drugim konfesijama, religijama i svjetonazorima.

Katolički vjeronauk jednako tako učenicima omogućuje poznавање povijesnoga hoda, djelovanja i utjecaja Katoličke Crkve na izgradnju ljudskoga društva i kulture i njezina doprinosa razvoju i napretku hrvatskoga i europskih naroda u kulturi, znanosti i školstvu, umjetnosti i graditeljstvu. On time pridonosi cjelovitom odgoju i obrazovanju učenika u školi i ima svoje crkveno-teološko, antropološko-pedagoško, povijesno-kulturno i didaktičko-metodičko obilježje, mjesto i zadaću u školskom odgojno-obrazovnom sustavu i kurikulumu. Katolički vjeronauk u školi ima konfesionalno obilježje i usmjerenje. Kao školski predmet on sustavno posreduje, promišlja i tumači kršćansku Objavu i nauk Katoličke Crkve. Zasniva se na autonomiji znanstveno-teološkoga istraživanja i autentičnoga crkvenog priopćavanja kršćanske vjere i govora o Bogu na temelju razuma i Objave. On na teološkom i odgojnem planu ostvaruje vjernost Bogu i vjernost čovjeku. Vjernost Bogu događa se u istinitom i sigurnom upoznavanju i tumačenju cjelovitosti kršćanske Objave, evanđeoskoga navještaja i nauka Katoličke Crkve, njezine sakramentalne i povijesne stvarnosti i poslanja. Katolički vjeronauk stoga se po svom temeljnem sadržaju, odgojnoj i obrazovnoj zadaći, usredotočuje na osobu Isusa Krista u otajstvu Trojstvenoga Boga: Oca, Sina i Duha Svetoga, na središnje događaje povijesti spasenja i osobito na Kristovo spasenjsko i otkupiteljsko djelo u okviru cjelovitog nauka Katoličke Crkve.

Katolički vjeronauk ekumenski je i dijaloški vrlo otvoren po svom odgojno-obrazovnom pristupu, sadržajima i ciljevima. Zadaća mu je učenike odgajati za istinski ekumenizam i poštovanje prema pripadnicima drugih kršćanskih Crkva i zajednica te za iskreni dijalog i suživot s pripadnicima različitih religija i svjetonazora, poštujući njihova uvjerenja, stavove i tradicije.

Suvremena škola zahtijeva cjeloviti odgoj učenika i ostvarenje svih njegovih intelektualnih, moralnih i duhovnih potencijala. Katolički vjeronauk pridonosi općim ciljevima demokratske i humane škole, pogotovo što cjeloviti odgoj ljudske osobe promatra u svjetlu kršćanske antropologije i čovjeka koji je Božja slika, savršeno ostvarena u Isusu Kristu. Na tim se izvorima nadahnjuju sadržaji i ciljevi katoličkoga vjeronauka koji pridonose izgradnji i poštovanju čovjekova dostojanstva, njegove duhovno-religiozne, etičke i moralne svijesti, objektivnoga kritičkog pristupa prema životu pred pojavama i izazovima suvremenoga svijeta i društva.

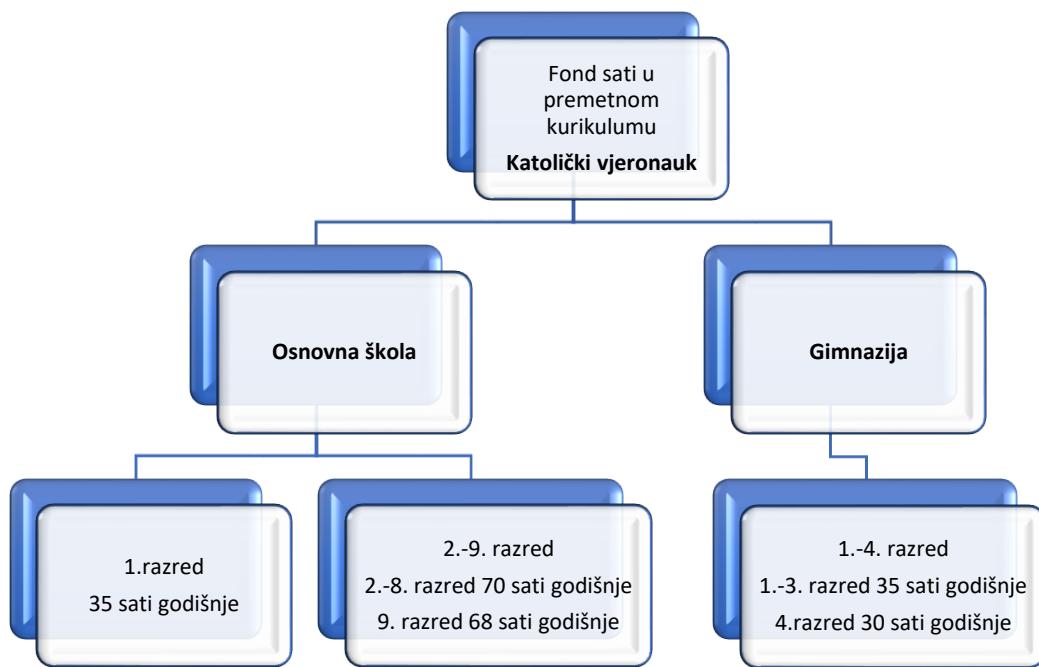
Vjeronauk u isto vrijeme njeguje interdisciplinarni dijalog i međupredmetnu suradnju s drugim nastavnim predmetima unutar društveno-humanističkoga i drugih odgojno-obrazovnih područja. Kako su vjeronaučni sadržaji povezani gotovo sa svim područjima znanja, ti sadržaji učenicima postaju važan interpretacijski ključ za razumijevanje ne samo religijskih sadržaja nego i razumijevanje cjelokupne stvarnosti.

Katolički vjeronauk pripada društveno humanističkom odgojnog obrazovnom području.

Katolički vjeronauk učenicima želi omogućiti potpunije poznavanje i vrjednovanje čovjeka i svijeta, različitih povjesnih izvora i područja života te bogatstvo kršćanskih iskustava, izražavanja i djelovanja koji pridonose općem dobru čovjeka i ljudske zajednice.

Vjernost čovjeku sadržajno se i odgojno usredotočuje na čovjeka kao Božje stvorenje i Božju sliku, na njegova temeljna pitanja i iskustva o smislu života i vlastitoga postojanja. Te činjenice obvezuju poznavanje i vrjednovanje povjesno-kultурне i egzistencijalne stvarnosti, napose općih etičkih i moralnih izazova i problema suvremenoga čovjeka i društva, pa katolički vjeronauk učenicima želi omogućiti potpunije poznavanje i vrjednovanje čovjeka i svijeta, različitih povjesnih izvora i područja života te bogatstvo kršćanskih iskustava, izražavanja i djelovanja koji pridonose općem dobru čovjeka i ljudske zajednice.

Katolički vjeronauk u školi redovni je i obvezni nastavni predmet za učenike čiji ga roditelji ili skrbnici slobodno izaberu, izvodi se dva sata tjedno u okviru redovne nastave, pod jednakim uvjetima kao i ostali obvezni nastavni predmeti u školi osim prvog razreda osnovne škole i svih razreda gimnazije u kojima se izvodi u trajanju od jednog sata tjedno. Katolički vjeronauk se poučava tijekom svih odgojno-obrazovnih ciklusa.

Shema 1. Fond sati u premetnom kurikulumu Katolički vjeronauk

B/ CILJEVI UČENJA I PODUČAVANJA PREDMETA

Katolički vjeronauk treba omogućiti da svaki učenik:

1. Razvije sposobnost postavljanja pitanja o Bogu, čovjeku, svijetu, smislu i vrijednostima života, etičkim i moralnim normama ljudskoga djelovanja te sposobnosti smislenoga predstavljanja i objašnjavanja odgovora koji na ta pitanja dolaze iz razuma, Objave i vjere Katoličke Crkve.
2. Upozna i razumije kršćansku religiju i katoličku vjeru te temeljne istine vjere u svjetlu cjelovitoga nauka Katoličke Crkve.
3. Poznaje sadržaj i osnovnu strukturu Biblije i temeljna obilježja kršćanske Objave i povijesti spasenja, da razumije značenje Božje riječi u Bibliji i crkvenom naviještanju te argumentirano raspravlja i vrjednuje njezin utjecaj na povijest čovječanstva, ljudsku kulturu i konkretan život.
4. Pronalazi vlastiti put izgradnje života i odgovornoga moralnog djelovanja prema kršćanskoj poruci i katoličkoj vjeri te postane sposoban artikulirati, graditi i vrjednovati život iz te vjerske i katoličke perspektive.
5. Upozna i vrjednuje sakramente, liturgijska i crkvena slavlja te molitvu kao duhovnu snagu i duhovno-vjernički način pripadništva i života, zajedništva i slavlja u Katoličkoj Crkvi.
6. Poznaje temeljne događaje povijesti i tradicije Katoličke Crkve i shvaća njezinu sakramentalnu stvarnost, razumije da je ona zajednica Kristovih vjernika, nositeljica Objave Božje i navjestiteljica Radosne vijesti spasenja za sve ljude.
7. Shvati da je pripadnost Katoličkoj Crkvi, u okviru konkretnе crkvene zajednice, poziv na svjesno i odgovorno kršćansko djelovanje i vladanje u Crkvi i u društvu.
8. Poznaje temeljna obilježja različitih religija, konfesija i svjetonazora te promiče razumijevanje i poštovanje drukčijih razmišljanja, stavova, tradicija i životnih odluka.
9. Poznaje i vrednuje ulogu i doprinos kršćanstva, osobito Katoličke Crkve u kulturnome, obrazovnome, znanstvenome i gospodarskome razvoju i napretku hrvatskoga društva i zapadne civilizacije u prošlosti i sadašnjosti, izgrađujući pritom vlastiti stav odgovornosti, poduzetnosti, sudioništva i solidarne humanosti u nastojanju oko izgradnje »civilizacije ljubavi«.
10. Razvije religijsku i vjersku pismenost i komunikacijsku kompetenciju da bi se osnažio u suočavanju s različitim životnim situacijama kako bi kritički i kreativno mogao promišljati te argumentirano obrazlagati važnost osobnoga odgovornog djelovanja u Crkvi i društvu.

C/ OBLASNA STRUKTURA PREDMETNOG KURIKULUMA

Temeljni sadržaji i ishodi nastavnoga predmeta Katolički vjerouauk strukturirani su u četiri oblasti koje omogućavaju vjeroučiteljima kvalitetno planiranje procesa poučavanja i učenja:

- A. Čovjek i svijet u Božjem naumu;
- B. Riječ Božja i vjera Crkve u životu kršćana;
- C. Kršćanska ljubav i moral na djelu;
- D. Crkva u svijetu.

A. Čovjek i svijet u Božjem naumu

Katolički je vjerouauk mjesto koje omogućava učeniku pronaći odgovore na pitanja o izvoru i smislu vlastitoga života. Uz to, on stvara prostor u kojem učenik može upoznati Boga koji je početak i stvoritelj svega stvorenoga. Po Isusu Kristu, utjelovljenome Sinu Božjem, učeniku se nudi mogućnost učenja, ali i prihvaćanja spasenjskih Kristovih djela kao trajnoga znaka ljubavi Božje prema čovjeku. Razmišljajući nad biblijskim tekstovima i tumačeći svjedočanstva tradicije Katoličke Crkve, učenik može iskusiti Božji interes za čovjeka, posebno vidljiv i u današnjoj zadaći naviještanja kraljevstva Božjega. To je naviještanje najprije zadaća cijele Crkve, zajednice vjernika koja učenika potiče na otvorenost prema drugome, zajedništvo s Njim i zajedničko djelovanje prema svijetu i prirodi iz perspektive kršćanske vjere. Uz to, bit će važno tumačiti poruku Isusa Krista o kraljevstvu Božjem kao poruku o razumijevanju i življenju uspješnoga života iz perspektive kršćanske vjere što će od učenika zahtijevati i sučeljavanje s različitim ponudama smisla i vrijednosti društva i kulture u kojoj žive. Na pitanja, dakle, o smislu života, smrti, patnje, ljubavi, nade, budućnosti, vječnosti učenici dobivaju odgovore utemeljene na katoličkome nauku o stvaranju čovjeka te njegovu otkupljenju. Svijet se, u tome smislu, shvaća kao konkretno mjesto susreta Boga i čovjeka te je u učenikovim očima znak ljubavi Božje prema čovjeku koja će od njega zahtijevati odgovor i u brizi za stvorenim. Osim što učenik upoznaje odgovore koje daje katolička vjera, omogućeno mu je razumijevanje svijeta i čovjeka na temelju drugih religija i uvjerenja. Sve to služi stalnome razvoju vlastite vjere, ali i prihvaćanju onih koji temelje života čovjeka i svijeta vide iz neke druge religijske ili filozofijske perspektive. Promišljajući, dakle, i istražujući osobna egzistencijalna pitanja, učenik razvija duhovnu dimenziju, svoj unutarnji život te uči razumjeti značenja spasenjskih i otkupiteljskih čina Božjih prema čovjeku.

B. Riječ Božja i vjera Crkve u životu kršćana

Katolički vjerouauk pomaže učeniku shvatiti da je Riječ Božja najprije Isus Krist, objavljeni i utjelovljeni Sin Božji, koji je s Ocem, u zajedništvu s Duhom Svetim, od početka stvaranja svijeta i čovjeka bio jedno. Učenik je u mogućnosti, shvaćajući otajstvo Božje objave čovjeku po Sinu, učiti da postoji i biblijska objava. Novost te biblijske objave sadržana je u činjenici da Bog govori ljudima po ljudima koji su nadahnuti Duhom Svetim. Upravo zbog tog nadahnuća, premda se služi jezikom čovjeka različitih vremena i povijesnih epoha, Bog sam govori u pismima. Tako smijemo reći: kao što je Riječ Božja postala tijelo po Duhu Svetom u krilu Djevice Marije, *Sveto pismo* rađa se u krilu Crkve po djelovanju istoga Duha.

Djeca i učenici upoznaju *Bibliju* kao knjigu kršćana te shvaćaju i tumače njezino značenje za kršćanstvo i Katoličku Crkvu. U *Starome zavjetu* pred učenicima se stavlja »ljubavna pripovijest« između Boga i židovskoga naroda dok će im *Novi Zavjet* donijeti navještaj o kraljevstvu Božjem, spasenjskim Kristovim djelima te njegovoj smrti i uskrsnuću. Sučeljavanje s tim biblijskim tekstovima pomaže učenicima vlastiti život povezati s Riječu Božjom. Učenik po pismima, dakle, upoznaje temelje kršćanske objave, vjere i života Crkve. Upoznaje Isusa Krista kao Sina Božjega, navjestitelja Radosne vijesti. Promišlja i otvara se njegovom životu i poruci. Upoznaje temeljne istine katoličke vjere. U životima velikih biblijskih osoba, muškaraca i žena, ali i onih koji se u biblijskim spisima pojavljuju kao oni koji su se odrekli prijateljstva s Bogom, učenik može pronaći vlastita nadahnuća za život, ali i utjehu u teškim trenucima. U svjetlu temeljnih kršćanskih sadržaja promišlja i izgrađuje svoj vjerski i kulturni identitet, bira vrijednosti koje mu mogu donijeti spas, uči se odnositi prema sebi, drugima i svemu što ga okružuje. Odgovorno prosuđuje vlastiti život i različite probleme, nade i tjeskobe društva i svijeta u duhu Evandželja i vjere Crkve. Upoznaje i istražuje *Bibliju* kao nadahnutu knjigu koja progovara o problemima, ali i radostima čovjeka. Rad s biblijskim tekstovima učeniku pruža mogućnost da najvažnija suvremena ljudska iskustva osvijetli biblijskim značenjem te da prepozna temeljna životna pitanja na koja *Biblija* daje odgovore protkane vjerom. Uz to, učenik upoznaje različita mesta na kojima i u kojima živi Riječ Božja: liturgija Crkve, sakramenti, molitva, obiteljski život i drugo.

C. Kršćanska ljubav i moral na djelu

Učenicima se na početku njihova obrazovanja omogućuje upoznavanje značenja pravila i zapovijedi za sebe te za dobar suživot s drugima. Iskusit će u njima znakove koji će im pomoći u usmjeravanju vlastitoga života te, postupnom preuzimanju odgovornosti za svoje čine, i za život u zajednici. Sve će to moći iskusiti na izabranim biblijskim tekstovima, a posebno u radosnoj vijesti Evandželja koje čini učenika slobodnim te ga upućuje na stalnu spremnost Božju oprاشtati čovjeku. Učenici, uz biblijske tekstove, nadahnuće za prihvaćanje »evanđeoskih savjeta« pronalaze i u osobama koje su živjele prema tim pravilima te upoznaju konkretnе modele odgoja za dobro, pravedno i istinito. Takav je pristup važan kako bi od početka školovanja, pa i nadalje, učenik mogao razabrati da su kršćanska pravila, vrednote vrijednosti, konkretno moral, nešto što je duboko ukorijenjeno u život čovjeka, to jest da je moral konstitutivna dimenzija čovjekova života kao Božjega stvorenja. Kršćanski moral tako naznačuje stalni odnos Boga Stvoritelja i stvorenja te konačnoga pomirenja u odnosu Otkupitelja i čovjeka kao novoga stvorenja. Sukladno razvoju učenika i njegovu interesu, u ovoj se domeni razrađuju i nude tumačenja o mnogim suvremenim »slobodama« čovjeka koje su nerijetko i ozakonjene, a nisu u skladu s moralom Katoličke Crkve. Tako će učenici učiti, tumačiti te prihvatići, iz perspektive stvorenoga, oslobođenoga i otkupljenoga čovjeka, vrijednosti života od začeća do prirodne smrti kao i druge teme o kojima su pozvani razmišljati. Pred učenicima će se transparentno staviti misli onih koji o određenim moralnim ili etičkim pitanjima imaju drukčije mišljenje od Katoličke Crkve, neovisno radilo se o etičkim pitanjima (abortus, rodna ideologija, pitanje istospolnih zajednica i drugo) ili kada je riječ o gospodarstvu i javnoj politici (pitanje korupcije, nepravedne podjele dobara, siromaštvo i drugo), ali će se pomno paziti da se učeniku jasno predoče istine kršćanske vjere na temelju

kršćanskoga, odnosno katoličkoga morala. Promišljajući o različitim religijskim i moralnim pitanjima, učenik izgrađuje kritički odnos prema životu i svijetu, zauzima argumentirane stavove s obzirom na različita moralna pitanja i dvojbe, istražuje načine kako stvoriti pravednije, solidarnije i tolerantnije društvo u skladu s kršćanskim odgovorima na moralna pitanja. Konačno, učenik će biti svjestan izazova različitih sloboda i prisila današnjega svijeta i kulture života te će biti ospozobljen za etično utemeljene prosudbe i solidarno djelovanje na temelju proročke i oslobađajuće moći kršćanske poruke koja je objavljena u Isusu Kristu.

D. Crkva u svijetu

Već su crkveni oci u povijesti govorili da je čitav svijet čovjeku teologija. Zbog toga Katolički vjeronauk, kao crkvena stvarnost u školskom sustavu, želi proučavati i tumačiti svijet iz kršćanske perspektive. No, ne samo to. On je mjesto u kojem se pred učenika stavlja mogućnost shvaćanja, tumačenja te djelovanja Crkve u svijetu. Pod pojmom svijet podrazumijevamo ovdje stvarnost u kojoj Crkva živi i djeluje. Misli se na stvarnost s vjerskoga, odnosno religijskoga, kulturnoga i umjetničkoga te društvenoga stajališta. Na početku školovanja učenik će tako upoznavati svoje vlastito mjesto u svijetu, u obitelji te vjerskoj zajednici kojoj pripada i koja izgrađuje njegov vlastiti identitet. Slijedom njegova razvoja, on će biti pozvan razumijevati, analizirati te se odgovorno ophoditi prema povijesnim i sadašnjim ulogama Crkve na svjetskoj, europskoj, ali i na nacionalnoj razini. Učenik će u tom smislu primijetiti i razumjeti kako je kršćanstvo kao religija utjecalo na hrvatsko društvo, njegovu povijest i sadašnjost, njegov jezik, kulturu i umjetnost te na tradiciju koja je do danas sačuvala kršćanske vrijednosti kao bitni element života na ovim prostorima. Učenik će također istraživati utjecaj različitih religija, ali i drugih društvenih i kulturnih ideja koje su utjecale na hrvatsko društvo. Te će ideje uvijek dovoditi u vezu ili će ih kritički tumačiti iz perspektive kršćanskoga djelovanja Crkve. Istraživati mjesto i ulogu kršćanstva, ali i religije općenito kao prafenomena ljudske civilizacije u suvremenome društvu, bit će isto tako zadaća učenika. Takvo istraživanje vodit će učenika prema razumijevanju međusobne ovisnosti društva i religije s jedne strane te će, s druge strane, učenik biti u mogućnosti stvoriti preduvjete potrebne za argumentiranu interpretaciju kulturnih izričaja povezanih s različitim religijskim predajama, osobito, pak, s kršćanskom tradicijom. Tako će učenik steći iskustvo proučavanja i istraživanja konkretnih ostvarenja u povijesti Crkve, ali i ostvarenja u području umjetnosti, književnosti, znanosti, filozofije, etike, tehnike, običaja, prava, narodnih običaja itd. Na taj će način učenik otkrivati povezanost evanđelja i kulture, tj. utjecaj evanđelja ne samo na našu povijest i sadašnjost, nego i utjecaj kršćanstva općenito na suvremenu Europu. Velika imena hrvatske kulturne i umjetničke baštine, kao i ona iz povijesti i sadašnjosti Katoličke Crkve, pružat će učeniku mogućnost konkretnoga uvida neodvojivosti Crkve i društva na našem, ali i na širem europskom i svjetskom području. Posebno će mjesto u tom smislu zauzimati povjesna i tradicionalna vezanost našega naroda na duboko poštovanje i ljubav prema Blaženoj Djevici Mariji koja je samo jedan od mnogih znakova vjernosti hrvatskoga naroda Bogu i Katoličkoj Crkvi.

Produbljujući spoznaje drugih religija, kultura i svjetonazora, učenik se ospozobljava za ekumenski i dijaloški pristup drugima i drukčijima. Takvo poznavanje sadržaja učeniku omogućava čuvanje i razvijanje vlastitoga te upoznavanje i poštovanje tuđega kulturnoga, nacionalnoga i vjerskoga, odnosno religioznoga identiteta. Sve to vodit će učenika prema djelovanju u svijetu u kojem se nalazi, a kojemu će pristupiti dijakonijski, služeći mu u kršćanskoj perspektivi, te izgrađujući solidarni humanizam prema drugima i, konačno, na taj način, biti svjedokom Crkve koja živi u svijetu i sa svijetom. Katolički vjeroučitelj tako omogućuje učeniku da tumači život i svijet kao mjesto iskustva Boga te ga time senzibilizira za sakramentalnost sveukupne stvarnosti u kojoj učenik uči simbolički razmišljati i tumačiti stvarnost oko sebe. Na taj se način učenika potiče i otvara za ono shvaćanje svijeta i života kojemu čin i milost sakramenata, stalne Božje aktualne suradnje s čovjekom, daje novi i jedinstveni smisao.

Shema 2. Oblasna struktura predmetnog kurikuluma Katolički vjeonauk

U nastavku slijedi dio koji se odnosi na odgojno-obrazovne ishode predmetnog kurikuluma Katolički vjeroučitelj i razrađeni su za svaku od četiri oblasti na kojima se temelji. Tijekom pripremanja procesa učenja i podučavanja nastavnik treba povezati odgojno-obrazovne ishode sa sadržajima navedenim u kurikulumu i metodama podučavanja. U tabelama su odgojno-obrazovni ishodi označeni šiframa. Skraćenice poput A.6.1., B.8.1. ili C.I.5. i sl. označavaju redom: oblast kojoj ishod pripada (A. Čovjek i svijet u Božjemu naumu, B. Riječ Božja i vjera Crkve u životu kršćana, C. Kršćanska ljubav i moral na djelu i D. Crkva u svijetu), razred podučavanja predmeta (6. – šesti razred, 8. – osmi razred u osnovnoj školi, I. – prvi razred u gimnaziji), te redni broj odgojno-obrazovnog ishoda koji se podučava u sklopu navedene oblasti (1. – prvi ishod, 2. – drugi ishod, ...).

D/ ODGOJNO-OBJAZOVNI ISHODI

OSNOVNA ŠKOLA

1. razred osnovne škole /35 nastavnih sati godišnje/

Oblast: A/Čovjek i svijet u Božjemu naumu	
Ishod učenja	Razrada ishoda
A.1.1. Učenik razvija osjećaj pripadnosti svojoj obitelji, školi i široj okolini u kojoj živi; doživljava školu kao mjesto u kojem se ugodno osjeća, zajedno uči, druži i igra; osjeća radost zajedništva, poštovanja i pomaganja.	<ul style="list-style-type: none">• Učenik otkriva kako svatko ima svoje ime, svoje roditelje i prijatelje.• Učenik razumijeva različitosti među vršnjacima u skupini i potrebu uzajamnog prihvatanja.• Učenik razumijeva kako svako dijete želi biti voljeno u svojoj obitelji, grupi vršnjaka i novoj razrednoj zajednici.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none">• Važnost obitelji u odgoju	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Igra predstavljanja scenskom lutkom; upoznavanje novoga prostora za učenje, igru, odmor; izrada panoa s fotografijama djece; likovno izražavanje o svojoj obitelji; uređenje vjeroučnog kutića (različiti predmeti i didaktički materijali religioznog sadržaja za rad i igru kroz godinu).	
A.1.2. Učenik razvija doživljaj čuđenja i divljenja pred svime što je Bog stvorio; stvara osjećaj zahvalnosti za divni Božji svijet.	<ul style="list-style-type: none">• Učenik otkriva iupoznaje ljepotu stvorenoga svijeta i time Božju blizinu i ljepotu života(sunce, zvijezde, biljke, životinje).• Učenik otkriva kako ljepote prirode govore o dobrom Bogu koji je sve nama darovao.• Učenik otkriva važnost čuvanja okoliša što nam je Bog darovao.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none">• Bog kao stvoritelj cijelog svijeta	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Igre promatranja, osluškivanja i uživljavanja u prirodi; kaširanje i oslikavanje zemaljske kugle; pripovijedanje slikovnice <i>Stvaranje svijeta</i> - B. Blažević	
A.1.3. Učenik doživljava ljepotu riječii Bibliju koja pripovijeda o dobrom Bogu; otkriva ljepotu Božje riječi i voli Bibliju, rado čita ilustrirane biblijske priče u Dječjoj Bibliji.	<ul style="list-style-type: none">• Učenik otkriva divni svijet slova, riječi i knjige.• Učenik otkriva da je Biblija divna Božja knjiga koja nam pripovijeda da dobri Bog ljubi sve ljude.• Učenik prepoznaže znakove Božje ljubavi u slici roditeljske ljubavi.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none">• Biblija je sveta knjiga kršćana	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Obilazak knjižnice, pokazivanje Biblijskih slikovnica i Dječjih Biblija. Izrada vlastitog albuma u koji će unositi svoje crteže tijekom godine.	

Oblast: B/Riječ Božja i vjera Crkve u životu kršćana	
Ishod učenja	Razrada ishoda
B.1.1. Učenik otkriva potrebu čuvanja uspomena na svoje pokojne; rado ćese pomoliti Bogu za svoje pokojne i posjetiti njihove grobove na Dušni dan, zapaliti svijeću i izmoliti molitvu.	<ul style="list-style-type: none"> Učenik naslućuje kako se u prirodi događaju promjene, buđenje, rast, umiranje; nasluti i otkrivati da u nebu i nakon smrti s Bogom žive dobri ljudi. Učenik osjeća potrebu moliti se Isusu za naše drage pokojnike.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> Sveci su prijatelji Božji 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Igre sa sjemenkama, njihova sadnja...; pjevanje pjesme: Sijao Isus; modeliranje: od sjemenke do drveta; izrađivanje vitraja Božjih prijatelja – svetaca; izrada panoa ili slaganje puzzle sa svecima; ukrašavanje svijeća voštanim folijama.	
B.1.2. Učenik otkriva važnost pomaganja siromasima i razvija spremnost pomaganja ljudima u nevolji i svima koji su u našoj okolini potrebni naše pomoći.	<ul style="list-style-type: none"> Učenik razumje da u svijetu ima mnogo siromašnih ljudi. Učenik otkriva na koji način možemo činiti dobra djela svim ljudima, osobito siromašnima. Učenik shvaća da Isus želi da mi pomažemo jedni drugima. Učenik je upoznat sa životom sv. Martina, biskupa koji je pomagao siromašnima.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> Briga za siromašne i potrebite 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Grupni rad – oslikavanje plašta sv. Martina; izrada i ukrašavanje staklenih lampica; zamišljanje i uživljavanje u lik sv. Martina; igra uloga u otkrivanju načina kako pomagati potrebnima po primjeru sv. Martina.	
B.1.3. Doživljava Isusa kao dobrog Kralja i rado je u njegovoj službi; prihvata Isusa kao svoga Kralja i rado je u njegovoj službi brinući se za mir među svojim vršnjacima, u svojoj obitelji i okolini.	<ul style="list-style-type: none"> Otkriva da zemaljski kraljevi vladaju na zemlji i da se trebaju brinuti za mir među ljudima. Otkriva Isusa kao jedinoga pravoga i dobrog Kralja koji brine za sve ljude, čitav svijet i svima donosi mir i radost.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> Isus nam otkiva Kristovo kraljevstvo 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Otkrivati da zemaljski kraljevi vladaju na zemlji i da se trebaju brinuti za mir među ljudima; otkriti Isusa kao jedinoga pravoga i dobrog Kralja koji se brine za sve ljude i čitav svijet, da svima donosi mir i radost.	

Oblast: C/Kršćanska ljubav i moral na djelu	
Ishod učenja	Razrada ishoda
C.1.1. Učenik osjeća radost iščekivanja proslave Isusova rođenja; doživljava Došašće kao vrijeme priprave za Božić u kojem na poseban način činimo dobra djela.	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik prepoznae znakove adventske priprave za Božić (adventski vijenac, pšenica...). • Učenik otkriva plemenite osjećaje i radosti u iščekivanju Isusova rođenja.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> • Došašće je priprava za Božić 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Izrada i ukrašavanje adventskog kalendarja i vijenca; igra – svijeće i labirint: Svijeće traže svoje mjesto na vijencu; glazbeno izražavanje – adventske pjesme; izrada svijeća od papir-plastike, imitacijska igra: Ja sam svijeća.	
C.1.2. Učenik osjeća i doživljava iskrenu radost zbog Isusova rođenja i proslavlja ga u obitelji i školi, u duhu narodnih božićnih običaja.	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik upoznaje događaj Isusova rođenja i Isusa, Mariju, Josipa i pastire koji se raduju Isusovu rođenju. • Učenik osjeća i prepoznae znakove božićne poruke koju donosi Isus: dobrota, mir i ljubav.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> • Božić je najradosniji blagdan 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Izrada zajedničkih jaslica (jasle, slama, razne figure, ovce itd.); likovno oblikovanje čestitaka za roditelje, pravljenje ukrasa i kićenje bora; glazbeno izražavanje – božićne pjesme, slušanje klasične instrumentalne božićne glazbe; slikovnica Mali anđeo i zvjezdica – (V. Štanger Velički)	

Oblast: D/Crkva u svijetu	
Ishod učenja	Razrada ishoda
D.1.1. Učenik razvija doživljaj sigurnosti, zaštićenosti i povjerenja u Isusa koji nas uvijek prati i čuva (Lk 15, 3-7); doživljava da pripadamo jedni drugima i da je potrebno gajiti uzajamno povjerenje.	<ul style="list-style-type: none"> • U učeniku se budi osjećaj zaštićenosti, sigurnosti i povjerenja u Isusa koji voli djecu i svakog čovjeka. • Učenik razvija svijest da se uvijek mogu osloniti na Isusa, u dobru kao i u svim nevoljama i strahovima. • Učenik otkriva da Bog čuva sve ljudе i za njih brine.
Poveznice sa ZJNPP	

Ključni sadržaji		
<ul style="list-style-type: none"> Bog je stvoritelj i zaštitnik svih ljudi 		
Preporuke za ostvarenje ishoda		
Likovno izražavanje: Strah; igra skrivača, labirint; igra i priča u pokretu.		
<p>D.1.2.Učenik razvija suosjećanje s ljudima u nevolji, potrebu suradnje s bližnjim s ciljem pripadanja i prihvaćenosti od grupe; spremno prihvata drugog, svog bližnjeg sa svim njegovim različitostima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Učenik otkrivadruge pored sebe. Učenik uočava razlike i prihvaciadruge kao svoje prijatelje. Učenik upoznaje znakove priateljstva i načine pomaganja drugima poput Milosrdnog Samarijanca (Lk 10, 29-37). 	
Poveznice sa ZJNPP		
Ključni sadržaji		
<ul style="list-style-type: none"> Svi smo braća i sestre 		
Preporuke za ostvarenje ishoda		
Igre scenskim lutkama različite boje kože; aktivnosti istraživanja: "Po čemu smo slični a po čemu različiti (posebno odnos prema ljudima s posebnim potrebama); pisanje ili crtanje poruka za bolesne: "Ja pomažem drugome"; glazbeno izražavanje – "Ima jedna malena planeta".		
<p>D.1.3.Učenik razvija spremnost zahvaljivanja za Isusovu ljubav i žrtvu koju je za nas podnio.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Učenik naslućuje značenje zajedničkoga druženja uz obiteljski stol. Učenik otkriva Isusovu posljednju večeru sa svojim učenicima kao oproštaj i poziv da to uvijek čine kao uspomenu na njegovu ljubav i žrtvu (Lk 22, 14-20). Učenik naslućuje da Isus uvijek ostaje s nama slaveći svečane blagdane. 	
Poveznice sa ZJNPP		
Ključni sadržaji		
<ul style="list-style-type: none"> Isus je umro za grijehu ljudi 		
Preporuke za ostvarenje ishoda		
Igre postavljanja stola, svečano okupljanje i blagovanje uz pripovijedanje događaja; igre slovima: "Isus kruh života"; dramatizacija događaja Posljednje večere.		

2. razred osnovne škole /70 nastavnih sati godišnje/

Oblast: A/Čovjek i svijet u Božjemu naumu	
Ishod učenja	Razrada ishoda
A.2.1.Učenik izražava osnovne doživljaje o sebi i svijetu, te pokazuje svoju radost i divljenje prema Bogu i svemu stvorenome.	<ul style="list-style-type: none"> Učenik prepoznaće i navodi neka važna životna pitanja o kojima se govori na vjeronomu (npr. o Bogu i njegovoj ljubavi prema ljudima). Učenik na pozitivan način izražava osnovne potrebe, želje, emocije i iskustva u odnosu prema svijetu, prema sebi i drugima. U prirodi i osobama oko sebe zapaža ljepotu i sklad, te uočava da je život čudesan i da je Božji dar. Učenik prepoznaće sebe i druge kao Božju ljubljenu djecu kroz uočavanje kako svatko ima svoje ime, svoje mjesto i svoje posebnosti. Učenik izražava stav poštovanja prema ljudima oko sebe.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> Životna pitanja o kojima se govori na vjeronomu; Život je čudesan i Božji dar. 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Pomoću različitih slika ljudskih lica, emotikona ili životnih događaja izražavaju osnovne emocije i želje. U učeniku se potiče iskustvo radosti i divljenja te aktivnosti koje izgrađuju radost zajedništva.</p> <p>Različitim igrama učenici se predstavljaju (mogu se predstaviti pomoću najdraže igračke ili lika iz crtanoga filma, boje...).</p> <p>Pomoću njima poznatih priča izražavaju iskustva prihvatanja, radosti i poštovanja.</p>	
A.2.2.Učenik prepoznaće da je Biblija sveta knjiga za kršćane i da sadrži tekstove važne za život te razumije jednostavnije biblijske pripovijesti.	<ul style="list-style-type: none"> Učenik prepričava odabrane biblijske pripovijesti. Učenik imenuje najvažnije osobe iz odabranih biblijskih pripovijesti. Učenik povezuje vlastita iskustva s iskustvima osoba iz odabranih biblijskih pripovijesti. Učenik navodi Bibliju kao svetu knjigu kršćana.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> Biblija sveta knjiga kršćana Ishodi iz domene A.2.2. ostvaruju se na temelju istih biblijskih sadržaja pomoću kojih se ostvaruju odgojno-obrazovni ishodi iz domena: B.2.1., B.2.2. i C.2.1. 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Izraditi knjiga s naslovom <i>Biblija</i>, na prazne stranice učenicimogu crtati događaje koji se nalaze u <i>Bibliji</i>. Pjevati pjesmu <i>Tko stvori</i>.</p>	

Oblast: B/Riječ Božja i vjera Crkve u životu kršćana	
Ishod učenja	Razrada ishoda
B.2.1.Učenik u biblijskim događajima i osobama otkriva Boga kao dobroga Oca koji je stvorio čovjeka, koji ljubi sve ljude i prisutan je među nama.	<ul style="list-style-type: none"> Učenik uočava i pripovijeda, pomoću ilustracije, biblijsko izvješće o stvaranju svijeta i prvih ljudi. Učenik izražava zahvalnost Bogu za dar života. Učenik u biblijskim događajima i osobama otkriva Božju ljubav. Učenik prepoznaže znakove Božje dobrote.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> Stvaranje svijeta i čovjeka Post 1,27 i Ps 139 i ostali tekstovi prilagođeni uzrastu učenika 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Ovaj se ishod ostvara povezano s ishodom C.2.1. Promatrati i uočavati u prirodi što je sve stvorio Bog, a što čovjek. Izrađivati, modelirati, raditi iz zemlje/gline i kroz to uočavati sličnosti Boga i čovjeka. Voditi brigu o slikovitome govoru, izbjegavati doslovno tumačenje tekstova. Kod učenika evocirati iskustvo zahvalnosti na primjeru lijepoga ponašanja kad dobije dar.</p>	
B.2.2.Učenik otkriva i upoznaje Isusa kao prijatelja i prepoznaže njegovo djelovanje među ljudima.	<ul style="list-style-type: none"> Učenik pripovijeda o Isusu koji pomaže ljudima, posebno siromašnima i potrebitima. Učenik na temelju biblijskih tekstova otkriva kako Isus poziva ljude da budu njegovi prijatelji. Učenik prepoznaže u Posljednjoj večeri Isusov poziv da se oko njega okupljamo i slavimo spomen njegove ljubavi i žrtve. Učenik prepoznaže i opisuje Isusovo uskrsnuće kao događaj pobjede života nad smrću.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> Prilagođeni biblijski tekstovi: Posljednja večera i Isusovo uskrsnuće. Ishod se ostvara povezano sa sadržajima ishoda A.2.2. 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Mogu se koristiti i slikovnice koje prikazuju navedene događaje. Valja voditi brigu o kvaliteti biblijskoga teksta i ilustracije. Učenik evocira vlastita životna iskustva (radosti, slavlja, poteškoće...). Donijeti obiteljske fotografije koje prikazuju događaje koje povezuju s navedenim iskustvima (zajedništvo oko stola = Posljednja večera, slavlje rođendana = Božić, vijest o prinovi u obitelji = Navještenje) i sl. Izraditi plakat koji će prikazati njihove fotografije i događaje iz <i>Biblike</i>. Potrebno poći od njihovih iskustva u pristupu temama (Božić – rođenje, pomaganje – uočiti potrebite u vlastitoj okolini i načine na koje im mogu pomoći). Prepoznati simbole Božića u svojoj okolini.</p>	

<p>B.2.3.Učenik izražava svoju ljubav prema Bogu u zahvaljivanju, molitvi i pjesmi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik u događaju navještenja otkriva Mariju koja Bogu želi služiti. • Učenik u Kristovu rođenju otkriva Božju blizinu i poruku ljudima. • Učenik opisuje došaće i Božić kao vrijeme radosnoga isčekivanja i rođenja Isusa Krista. • Učenik izgovara molitve Oče naš, Zdravo Marijo, Slava Ocu, Andele čuvaru, zna se prekriziti. • Učenik navodi načine kojima ljudi izražavaju svoju vjeru i zahvalnost Bogu: obiteljska molitva, nedjeljna misa, pobožnosti.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> • Došaće, Božić, molitve, zahvalnost. • Biblijski tekst molitve Oče naš (Mt 6,9-14). • Prilagođeni biblijski sadržaji koji govore o Isusovu rođenju (Lk 2,1-7; 8-20); susret anđela Gabrijela i Marije (Lk 1,26-39). 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Ovaj se ishod ostvaruje povezano s ishodom B.2.2., a mogu se koristiti i preporuke navedene kod ishoda B.2.1.</p> <p>Istraživati molitvenike koji su učenicima dostupni. Razvoj kreativnoga mišljenja i izražavanja: crtanje simbola došašća i blagdana. Evocirati iskustvo molitve, izreći molitve koje su naučili u obiteljskom okruženju, samostalno osmisiliti pokrete uz molitve. Naučiti pjevati božićne pjesme (Radujte se narodi...) Korelacija se može ostvariti s nastavnim predmetom Hrvatski jezik i književnost, Moja okolina, Likovna kultura (motivi običaja u vrijeme došašća) i stranim jezicima (Engleski jezik i Njemački jezik).</p>	

Oblast: C/Kršćanska ljubav i moral na djelu	
Ishod učenja	Razrada ishoda
<p>C.2.1.Učenik otkriva da je svaki čovjek Božje stvorenje koje treba poštovati i ljubiti te uočava važnost pomirenja i oprashtanja za život u zajednici.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik prepričava da je Bog stvorio svakoga čovjeka iz ljubavi i da su ljudi pozvani na međusobno poštovanje i ljubav. • Učenik na temelju vlastitih iskustava prijateljstva i svađe prepoznaće potrebu pomirenja i praštanja. • Učenik prepričava Isusove riječi o pomirenju, Oče naš i Isusov poziv na praštanje. • Učenik navodi i opisuje znakove pomirenja i oprashtanja. • Učenik navodi primjere pomirenja i oprashtanja u konkretnim situacijama. • Učenik izražava stav poštovanja prema ljudima oko sebe konkretnim gestama poštovanja i pomirenja.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> • Čovjek – Božje stvorenje – dio zajednice u kojoj oprashtava, poštova i ljubi • Znakovi pomirenja i oprashtanja (prekinuti svađu, ispričati se, zamoliti za oproštenje, oprostiti) • Prilagođeni biblijski tekstovi, npr.: Post 1,27 i Ps 139; dio molitve Oče naš (Mt 6,12); oprashtanje uvrede (Mt 18,21-22); Isusov poziv na praštanje poput dobrog Oca nebeskoga (Mt 6,14) 	

Preporuke za ostvarenje ishoda

Ostvaruje se povezano s ishodom B.2.1.

Prihvaća ljudske i kršćanske vrednote primjерено svojoj dobi i iskustvu, a ulaskom u širu zajednicu vršnjaka razvijaju međusobne odnose.

Pomišlja o važnosti i potrebi pomirenja i oprštanja. U radu poći od iskustva učenika (svada, pomirenje, oproštenje...). Konkretnom gestom pomirenja izmiriti se s prijateljem u razredu; opisati konkretnе korake pomirenja, pokazati znakovima, gestama i riječima kako prekinuti svađu, ispričati se, moliti za oproštenje, oprostiti. Odabratи konkretne primjere iz života svetaca o poštovanju i ljubavi, samo istaknuti dio, npr. iz života Majke Terezije, sv. Franje...

Korelacija se može ostvariti s predmetom Moja okolina i Hrvatski jezik i književnost.

<p>C.2.2.Učenik poštuje pravila dobrog ponašanja u obitelji i razredu, prepoznaјe školu kao mjesto susreta, zajedništva, radosti i učenja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik aktivno sudjeluje u donošenju pravila dobrog ponašanja. • Učenik poštuje dogovorenа pravila ponašanja u razredu. • Učenik uočava da pravila dobrog ponašanja vode k zajedništvu. • Učenik prepoznaјe svoje mjesto u razrednoj zajednici. • Učenik navodi razlike između obitelji i razredne zajednice. • Učenik izražava i primjenjuje geste lijepoga ponašanja u svom okruženju: molim, izvoli, hvala i oprosti.
---	---

Poveznice sa ZJNPP

Ključni sadržaji

- Pravila dobrog ponašanja u odnosu s drugima

Preporuke za ostvarenje ishoda

Izraditi pravila dobrog ponašanja i istaknuti ih u razredu.

Učenike potaknuti da pomoću biblijskih i književnih tekstova te odabranih slika prepoznaјu važnost pravila dobrog ponašanja.

Oblast: D/Crkva u svijetu

Ishod učenja	Razrada ishoda
<p>D.2.1.Učenik opisuje Crkvu kao zajednicu Isusovih učenika (vjernika) u koju se ulazi krštenjem.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik imenuje bitne zajednice u svom životu. • Učenik opisuje Crkvu kao zajednicu Isusovih vjernika, zajednicu u koju se ulazi krštenjem. • Učenik opisuje Crkvu kao zajednicu koja se okuplja na svetoj misi. • Učenik konkretnim gestama poštovanja izražava stav da smo pred Bogom svi braća i sestre.

Poveznice sa ZJNPP

Ključni sadržaji

- Crkva kao zajednica Isusovih vjernika, krštenje
- Zajednice kojima pripada: obitelj, škola, Crkva...
- Prilagođeni biblijski tekst nastanka prve Crkve (Dj 2,1-14) i života prve kršćanske zajednice (Dj 2,42-48)

Preporuke za ostvarenje ishoda

Ishod se osim na kognitivnom ostvaruje i na afektivnom planu kroz aktivnosti u kojima učenik djeluje u školi i zvanje kroz konkretnе geste sudjelovanja u obilježavanju blagdana te o kojima će kasnije izvještavati u učionici.

Razgovor o hrvatskim božićnim pjesmama.

Istražiti, razgovarati s roditeljima o hrvatskim običajima vezanima uz navedene blagdane; korizmeni i uskršnji simboli i običaji: pepeo, cvijeće i grančice (Cvjetnica), uskrnsna svijeća, blagoslov hrane (pisanice), blagoslov kruha i plodova zemlje, božićni simboli i običaji.

Izraditi simbole vezane uz blagdane: adventski vijenac, jaslice od različitih materijala.

Ishod se ostvaruje povezano s ishodima B.2.2. i B.2.3.

D.2.2.Učenik prepoznae Crkvene blagdane i slavlja te njihovu poruku.	<ul style="list-style-type: none">Učenik uočava i opisuje vanjska obilježja pojedinih blagdana.Učenik objašnjava poruku blagdana, svetkovina i običaja (Dan kruha i zahvalnosti za plodove zemlje, Svi sveti i Dušni dan, Sv. Nikola i Sv. Lucija; Majčin dan...).Učenik povezuje običaje s biblijskim događajima.Učenik konkretnim gestama sudjelovanja izražava stav prihvatanja poruke blagdana, svetkovina i običaja.
--	--

Poveznice sa ZJNPP

Ključni sadržaji

- Crkveni blagdani, slavlja, simboli i običaji te njihova poruka

Preporuke za ostvarenje ishoda

Ishod se osim na kognitivnom ostvaruje i na afektivnom planu kroz aktivnosti u kojima učenik djeluje u školi i zvanje kroz konkretnе geste sudjelovanja u obilježavanju blagdana te o kojima će kasnije izvještavati u učionici.

Razgovor o hrvatskim božićnim pjesmama.

Istražiti, razgovarati s roditeljima o hrvatskim običajima vezanima uz navedene blagdane; korizmeni i uskršnji simboli i običaji: pepeo, cvijeće i grančice (Cvjetnica), uskrnsna svijeća, blagoslov hrane (pisanice), blagoslov kruha i plodova zemlje, božićni simboli i običaji.

Izraditi simbole vezane uz blagdane: adventski vijenac, jaslice od različitih materijala...

Ishod se ostvaruje povezano s ishodima B.2.2. i B.2.3.

D.2.3.Učenik prihvata i poštova učenike koji ne pripadaju Katoličkoj Crkvi.	<ul style="list-style-type: none">Učenik imenuje i navodi osnovne znakove različitosti u svom okruženju (imena, običaji i slavlja).Učenik uvažava i poštova druge u njihovim različitostima.
---	---

Poveznice sa ZJNPP

Ključni sadržaji

- Razlike među kršćanima u slavlju blagdana, imenima, običajima

Preporuke za ostvarenje ishoda

Polazi se od zapažanja, iskustva i interesa učenika te se na osnovu njihovih neposrednih iskustava razjašnjava koji sadržaji pripadaju religioznoj stvarnosti. Važno je prepoznavanje koje vodi razumijevanju, a ne analiza ili učenje činjenica.

Ishod se osim na kognitivnom ostvaruje i na afektivnom planu kroz konkretna ponašanja prema učenicima i drugim osobama u svojoj okolini koje ne pripadaju Katoličkoj Crkvi.

Ishod se ostvaruje povezano s ishodima C.2.2.

3. razred osnovne škole /70 nastavnih sati godišnje/

Oblast: A/Čovjek i svijet u Božjemu naumu

Ishod učenja	Razrada ishoda
A.3.1.Učenik iznosi i opisuje osnovna iskustva o sebi, o drugima i svijetu u kojem uočava svijetle i tamne strane.	<ul style="list-style-type: none"> Učenik jednostavno opisuje primjere svjetlih i tamnih strana života iz vlastitog iskustva. Prepoznaće povezanost određenih ponašanja i njihove posljedice u odnosu prema bližnjima. Učenik prepoznaće i opisuje situacije iz svoga okruženja u kojima se vidi kako su ljudi međusobno povezani i odgovorni za stvoreni svijet. Učenik predlaže načine kako može pomoći drugima u svojoj okolini i pruža konkretnu pomoć.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> Svijetle i tamne strane života, posljedice ponašanja u odnosu prema bližnjemu i pomoći bližnjemu 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Kratki tekstovi, priče i slikopriče o svjetlim i tamnim stranama života. Biblijski odlomci i poticajne priče o uzajamnom pomaganju i odnosu prema poteškoćama i problemima. Ishod se osim na kognitivnom ostvaruje i na afektivnom planu kroz konkretne geste i sudjelovanje u različitim načinima pomoći potrebitima u svojoj okolini o kojima učenik izvještava u razredu. Ovaj ishod ostvaruje se povezano s ishodom C.3.1.</p>	
A.3.2.Učenik objašnjava da je Biblija sveta knjiga koja govori o Bogu i o ljudima, uočava da je osobito važna poruka Isusa Krista te razumije jednostavnije biblijske pripovijesti.	<ul style="list-style-type: none"> Učenik navodi dva osnovna dijela Biblije. Učenik opisuje Bibliju kao knjigu koja pripovijeda o velikim Božjim djelima i o važnim ljudskim iskustvima. Učenik imenuje Novi zavjet kao dio Biblije koji govori o Isusu Kristu i životu prvih kršćana. Učenik jednostavno prepričava starozavjetne i novozavjetne pripovijesti. Učenik prepoznaće značenje pojma prispoloba (pojednostavljeni – priče koje je Isus pričao). Učenik prepoznaće povezanost biblijske poruke i konkretnoga iskustva.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> Stari i Novi zavjet kao dva osnovna dijela Biblije. Biblija kao knjiga koja pripovijeda o velikim Božjim djelima i o važnim ljudskim iskustvima. Novi zavjet kao dio Biblije koji govori o Isusu Kristu i životu prvih kršćana. Ishodi iz domene A.3.2. ostvaruju se na temelju istih biblijskih sadržaja pomoći kojih se ostvaruju odgojno-obrazovni ishodi iz domena KV B.3.1., KV B.3.2., C.3.1., D.3.1. 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Ishod se ciklički ponavlja i proširuje u odnosu na prethodni razred. Ako učenici posjeduju neko izdanje Biblije, neka je donesu. Polazeći od tog, učenicima poznatoga, izdanja <i>Biblije</i>, mogu pripovijedati njima poznate biblijske događaje i razvrstavati ih u <i>Stari</i> ili <i>Novi zavjet</i>. Tu su vrlo korisne biblijske slikovnice i <i>Biblija u stripu</i>. Valja voditi računa o slikovitome biblijskom govoru i izbjegavati doslovno tumačenje i shvaćanja <i>Biblije</i>.</p>	

<p>A.3.3. Učenik prepozna i navodi različite religijske znakove, blagdane i običaje u neposrednoj okolini te izražava važnost poštovanja drugih ljudi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik prepozna različite religijske znakove u neposrednom okruženju ili u medijskim sadržajima koje prati. • Učenik prepozna da se različiti znakovi odnose na različite religije. • Učenik prepozna da različiti religijski znakovi potvrđuju da ljudi vjeruju u Boga, ali i da ima ljudi koji ne vjeruju u Boga. • Učenik izražava stav uvažavanja i poštovanja prema pripadnicima drugih religija.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> • Religijski znakovi u neposrednom okruženju ili u medijskim sadržajima koje prati (crtanim filmovima i serijama za djecu, npr. u imenima likova, pojmovi koje potječu iz drugih religija i sl.) 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Polazi se od zapažanja, iskustva i interesa učenika te se na osnovu njihovih neposrednih iskustava razjašnjava koji sadržaji pripadaju religioznoj stvarnosti. Važno je prepoznavanje koje vodi razumijevanju, a ne analiza ili učenje činjenica.</p> <p>Ishod se osim na kognitivnom ostvaruje i na afektivnom planu kroz konkretni odnos prema pripadnicima drugih religija u svojoj okolini (razredu, školi).</p>	

Oblast: B/Riječ Božja i vjera Crkve u životu kršćana	
Ishod učenja	Razrada ishoda
<p>B.3.1. Učenik otkriva Boga stvoritelja koji poziva čovjeka da mu bude prijatelj i suradnik.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik u biblijskim tekstovima otkriva Boga koji je čudesno stvorio svijet i ljude. • Učenik kroz događaje povijesti spasenja otkriva dobre ljude koji su bili Bogu vjerni (Noa, Abraham, Josip Egipatski) i prepričava te biblijske tekstove. • Učenik otkriva i prihvaca Božji poziv da bude Božji prijatelj, da ima povjerenja u Boga i da čini dobra djela.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> • Biblijski događaji nakon stvaranja svijeta – Božja objava i savez s ljudima • Prijedlog biblijskih tekstova: Noa i njegova lađa (Post 6-9), Abraham sluša Božji poziv i ima povjerenja u Boga (Post 12-18), Bog čuva Abrahama i nagrađuje njegovu vjeru (Post 12-18) 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>U interpretaciji biblijskih tekstova valja voditi računa o slikovitome biblijskom govoru i izbjegavati doslovno tumačenje i shvaćanja <i>Biblike</i>.</p> <p>Ishod B.3.1. ostvaruje se povezano s ishodom A.3.2.</p>	

<p>B.3.2.Učenik upoznaje i opisuje Isusa kao Spasitelja i dobrog Učitelja koji poziva učenike da budu njegovi svjedoci.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik prepričava biblijske događaje i imenuje ljude koji iščekuju i traže novorođenoga Mesiju. • Učenik prepričava biblijske tekstove koji govore o Isusu kao Učitelju koji okuplja i poučava svoje učenike, prepoznaće Isusa kao dobrog i mudrog Učitelja. • Učenik u biblijskim tekstovima koji govore o Isusovoj muci, smrti i uskrsnuću prepoznaće Isusa kao Spasitelja. • Na temelju biblijskoga teksta učenik otkriva da Isus daje sigurnost i zaštitu. • Učenik u navedenim biblijskim događajima otkriva poruke za svoj život.
--	---

Poveznice sa ZJNPP

Ključni sadržaji

- Isus Spasitelj i Učitelj
- Tekstovi o poklonu mudraca (Mt 2,1.12), o Isusu kao učitelju koji okuplja i poučava svoje učenike, o Isusovoj muci (Juda, Pilat, križni put), o smrti i uskrsnuću (prazan grob, susret Isusa sa ženama i apostolima)
- Biblijski tekst (Mt 6,25-36)

Preporuke za ostvarenje ishoda

Stvaralačkim izražavanjem iznosi znakove božićne i uskrsne radosti i mira.

Produbljivanje doživljaja i shvaćanja biblijskih tekstova jednostavnijim dramskim tehnikama.

Ishod B.3.2. ostvaruje se povezano s ishodom A.3.2.

<p>B.3.3.Učenik prepoznaće Crkvu kao zajednicu vjernika, a krštenje, misu i molitvu kao znakove zajedništva s Bogom i ljudima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik predstavlja krštenje kao način primanja u Crkvu po kojemu se postaje članom župne zajednice u kojoj se okupljaju kršćani. • Učenik otkriva da kršćanska obitelj s drugim obiteljima čini Crkvu. • Učenik jednostavno opisuje sakrament krštenja. • Učenik prepoznaće važnost sudjelovanja na svetoj misi. • Učenik opisuje molitvu kao razgovor s Bogom i navodi mjesta molitve.
---	---

Poveznice sa ZJNPP

Ključni sadržaji

- Krštenje – kao način primanja u Crkvu, znakovi krštenja i jednostavan opis sakramenta, molitva razgovor s Bogom, župna zajednica u kojoj se okupljaju kršćani

Preporuke za ostvarenje ishoda

Izvanučionička nastava – posjet crkvi.

Oblast: C/Kršćanska ljubav i moral na djelu	
Ishod učenja	Razrada ishoda
<p>C.3.1.Učenik na primjerima biblijskih tekstova opisuje kako Bog ljubi čovjeka i opršta čovjekove pogreške.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik prepoznaće da je svaki čovjek poseban i vrijedan. • Učenik opisuje prijateljstvo između Boga i prvih ljudi. • Učenik na primjerima biblijskih tekstova opisuje kako je Bog milosrdan i opršta čovjekove pogreške.
<p>Poveznice sa ZJNPP</p>	

Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> • Bog koji ljubi i opršta • Biblijski tekstovi o posebnosti i vrijednosti svakoga čovjeka (Post 1,27), biblijski tekst o prvome grijehu (Post 3,1-24), o Božjemu milosrdju i oprštanju: <i>Prispodoba o milosrdnom Samarijanцу</i> 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Biblijski tekstovi: <i>Bog daje svemu život i sve drži na životu</i> (Post 1 i 2; Ps 104). Ishod C.3.1. ostvaruje se povezano s ishodom A.3.2.	
<p>C.3.2. Učenik otkriva kako vrijednosti prijateljstva, pomaganja i oprštanja provoditi u životu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik navodi i opisuje značajke prijateljstva (povjerenje, poštovanje, prihvatanje, dobrohotnost, praštanje). • Učenik predlaže načine kako značajke prijateljstva primijeniti u konkretnim situacijama. • Učenik prepoznae vrijednost pomaganja i oprštanja u životu pojedinca i zajednice. • Učenik vlastitim primjerom i ponašanjem izgrađuje zajedništvo u razrednoj zajednici.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> • Vrijednosti prijateljstva, pomaganja i oprštanja • Primjeri pravila ponašanja, tekstovi o povjerenju, poštovanju, prihvatanju, dobrohotnosti i praštanju (usp. Ps 133, 1) 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Iznosi znakove i primjere oprštanja i prijateljstva različitim oblicima stvaralačkoga izražavanja (likovno, dramsko...). Ishod se osim na kognitivnom ostvaruje i na afektivnom planu kroz konkretne geste i postupke kojima izgrađuje zajedništvo u razrednoj zajednici.	
<p>C.3.3. Učenik prepoznae i svojim riječima opisuje važnost pravila ponašanja te navodi Zlatno pravilo.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik navodi Zlatno pravilo i daje primjer ponašanja prema Zlatnom pravilu. • Učenik prepoznae da je Zlatno pravilo važno za sve ljudi. • Učenik konkretnim postupcima u svojoj okolini primjenjuje Zlatno pravilo i potiče druga na primjenu Zlatnoga pravila.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> • Zlatno pravilo (Mt 7, 12) 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Ishod se osim na kognitivnom ostvaruje i na afektivnom planu kroz konkretan odnos prema drugima u svojoj okolini (razredu, školi) u skladu sa Zlatnim pravilom.	

Oblast: D/Crkva u svijetu	
Ishod učenja	Razrada ishoda
D.3.1. Učenik opisuje život Isusovih učenika nekad i danas i uočava kako se u Crkvi očituje ljubav prema Bogu i čovjeku.	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik pomoću biblijskih tekstova opisuje život prvih kršćana i njihovo zajedništvo. • Učenik opisuje kako su apostoli propovijedali i osnivali nove zajednice. • Učenik opisuje život kršćana danas i Crkvu kao mjesto susreta, zajedništva i radosti. • Učenik istražuje načine kako su kršćani međusobno povezani (npr. misijski krajevi). • Učenik predlaže konkretnе načine pomoći.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> • Život prvih kršćana i njihovo zajedništvo (Dj 2,42-47 i 1 Kor 12,12.14-27, dijelovi prilagođeni učenicima) 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Učenicima ponuditi različite tekstove i materijale o misijama i misionarima na temelju kojih istražuju povezanost kršćana međusobno. Može se upoznati s karitativnim radom ili nekim drugim vidom povezanosti i pomoći. Ishod se osim na kognitivnom ostvaruje i na afektivnom planu kroz konkretne aktivnosti usmjerene na pomoći misijama i misionarima. Vjeroučitelj treba poticati iskustva učenja koja će omogućiti razvoj učenika u afektivnom području provedbom različitih aktivnosti u koje je učenik izravno uključen. Ishod D.3.1. ostvaruje se povezano s ishodom A.3.2.	
D.3.2. Učenik opisuje crkvene blagdane, slavlja i njihovu važnost za život vjernika te prepoznaće i opisuje druge kršćanske motive u svome okruženju.	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik prepoznaće i opisuje kršćanske motive i poruke prisutne u hrvatskim običajima i svome okruženju. • Učenik prepoznaće biblijske motive i poruke u književnosti, likovnoj umjetnosti, glazbi.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> • Crkveni blagdani i slavlja i kršćanski motivi 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Znakovi i adventski običaji koji nas pripremaju za proslavu Isusova rođenja, božićni simboli i običaji. Uskrsni znakovi i simboli u okruženju učenika. Blagdani: Dan kruha i zahvalnosti za plodove zemlje, Svi sveti i Dušni dan, Sv. Nikola i Sv. Lucija, svibanj – mjesec posvećen Mariji... Ishod se ciklički ponavlja i proširuje u odnosu na prethodni razred. Predlažu se sljedeće teme: božićna zvijezda, tradicionalni običaji povezani s blagdanom Bogojavljenja, osobito tradicionalni običaji iz užega i širega okruženja. Razgovarati o hrvatskim adventskim i božićnim pjesmama i naučiti pjevati jednu od hrvatskih adventskih i božićnih pjesama. U ostvarivanju ishoda predlažu se aktivnosti povezane s radom na književnim tekstovima, s tumačenjem biblijskih motiva u likovnoj umjetnosti (npr. u župnoj crkvi), s otkrivanjem biblijskih poruka u duhovnim pjesmama.	

4. razred osnovne škole /70 nastavnih sati godišnje/

Oblast: A/Čovjek i svijet u Božjemu naumu

Ishod učenja	Razrada ishoda
A.4.1.Učenik prepozna i opisuje važnost zajednice za život pojedinca.	<ul style="list-style-type: none"> Učenik razlikuje različite zajednice (obitelj, razred, škola, prijatelji, Crkva, različite vjerske zajednice). Učenik opisuje važnost zajednica kojima pripada u svom životu. Učenik prepozna i navodi primjere kako ljubav i zajedništvo čine čovjeka sretnim. Učenik predlaže načine kako može doprinijeti zajednicama kojima pripada. Učenik izražava stav poštovanja prema drugim vjerskim zajednicama.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> Različite zajednice (obitelj, razred, škola, prijatelji, Crkva, različite vjerske zajednice) Zajedništvo i ljubav kao put prema sreći Doprinos učenika različitim zajednicama kojima pripada 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Ishod se osim na kognitivnom ostvaruje i na afektivnom planu kroz konkretnе geste i aktivnosti koje će nastavnik u učionici predložiti i poticati, a koje će učenici provoditi u školi i svojoj svakidašnjici izvan škole te o kojima će kasnije izvještavati u učionici.</p> <p>Važno je koristiti konkretnе primjere, po mogućnosti povezane s učenikovom životnom sredinom i iskustvom. Moguće je istraživačkim radom otkriti zajednice koje postoje unutar mjesta i župe. Moguće je ostvariti korelaciju s nastavom Moje okoline (učenje o zavičaju) i satom odjeljenske zajednice.</p> <p>Sadržajno se ishod povezuje s ishodom C.4.2., D.4.1. i D.4.3. (usporediti sadržaje i preporuke).</p>	
A.4.2.Učenik samostalno prepričava odabране biblijske tekstove i tumači njihovu poruku za život vjernika – pojedinca i zajednice.	<ul style="list-style-type: none"> Učenik samostalno prepričava odabране biblijske tekstove. Povezuje biblijske poruke s konkretnim životom. Učenik prepozna kojemu dijelu pripada pojedini biblijski tekst, Starom ili Novom zavjetu. Učenik prepozna i navodi značenje određenih simbola (put i život kao simboli, kruh života...). Učenik prepozna razliku između događaja i pripovijesti (prispodobe).
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<p>Ishodi iz domene A.4.2. ostvaruju se na temelju istih biblijskih sadržaja pomoću kojih se ostvaruju odgojno-obrazovni ishodi iz domena B.4.1., B.4.2., C.4.1.</p>	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Kod prepoznavanja razlike događaja i pripovijesti može se koristiti npr. Isusovo rođenje, muka, smrt i uskrsnuće te prispodoba (priča) o dobrom Ocu.</p> <p>Kada se obrađuje određeni biblijski tekst učenik bi ga trebao znati prepričati, povezati poruku sa svojim životnim situacijama itd.</p> <p>Ishod se ciklički ponavlja i proširuje u odnosu na prethodni razred.</p>	

Oblast: B/Riječ Božja i vjera Crkve u životu kršćana	
Ishod učenja	Razrada ishoda
B.4.1. Učenik upoznaje i doživljava Boga kao dobrog Oca koji se brine za svoj narod.	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik otkriva u biblijskim tekstovima Boga koji čuva, hrani i vodi ljudi kroz kušnje života i izbavlja ih iz nevolje. • Učenik upoznaje Mojsija kao vođu izraelskoga naroda. • Učenik prepoznaže i navodi znakove Božje prisutnosti u svom životu.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
	<ul style="list-style-type: none"> • Izlazak iz egipatskoga ropstva. • Otkriva i upoznaje ključne događaje biblijske povijesti (Mojsije, Pasha, Izlazak, Sinaj, Savez), znakove Božje naklonosti i brige za svoj narod i svakoga čovjeka, osobito za siromašne i nemoćne. • Otkriva kako Bog spašava i pomaže u nevoljama (izraelsko ropstvo). • Ishod B.4.1. ostvaruje se povezano s ishodom A.4.2.
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Kod obrade sadržaja primjeniti aktivne metode poput dramatiziranja, igre na ploči s pitanjima koja pišu učenici (npr. put oslobođenja iz Egipta), intervju s biblijskim likovima, usmjereno gledanje crtanoga filma.	
B.4.2. Učenik otkriva Isusa koji ljudima nudi svoju ljubav, praštanje i pomirenje te svojim učenicima daruje sebe sama u euharistiji.	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik priopovijeda biblijske priopovijesti koje govore o Bogu kao dobrom Ocu. • Učenik prepoznaže i opisuje Isusov poziv na praštanje i pomirenje. • Učenik opisuje Posljednju večeru na kojoj Isus ustanavljuje euharistiju i Isusov susret s učenicima na putu u Emaus. • Učenik opisuje Isusovu prisutnost pod prilikama kruha i vina.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tekstovi koji govore o obraćenju i pomirenju, kao i o Isusovoj prisutnosti u sakramenu euharistije: Dobri Otac (Lk 15,11-32), Isus i Zakej (Lk 19,1-10), Dug i dužnik (Mt 18,23-35), Posljednja večera (Lk 22,7-23), Na putu u Emaus (Lk 24,13-35), Isus šalje učenike da oprštaju grijehu (Iv 20,19-23).
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Ovaj se ishod ostvaruje povezano s ishodima A.4.2., B.4.1. i C.4.3. Učenici se mogu raznim dramskim tehnikama uživjeti u uloge biblijskih likova i osoba, opisivati znakove praštanja, dolaziti do zaključaka o vezi između grijeha, obraćenja i praštanja, dramatizirati susret Isusa i učenika na putu do Emausa.	
B.4.3. Učenik objašnjava sakrament pomirenja kao susret u kojem Bog dariva oproštenje, a sakrament euharistije kao Isusovo trajno darivanje onima koji vjeruju.	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik objašnjava ključne elemente sakramenta pomirenja. • Učenik navodi dijelove (mise) sakramenta euharistije te važnost euharistijskoga zajedništva i slavlja.
Poveznice sa ZJNPP	

Ključni sadržaji
<ul style="list-style-type: none"> • Vezano uz temu <i>Pomirenje</i>: objašnjava Boga koji opršta grijeha, svećenika koji odrješuje, temeljni čin sakramenta pomirenja, isповijed kao osobno priznanje grijeha, razlikuje i prepoznaže značenja riječi grešnik, grijeh, praštanje i pomirenje. • Uz temu <i>Euharistije</i> prepoznaže način na koji Krist povezuje vjernike sa sobom i međusobno – Isusova trajna prisutnost među ljudima pod prilikama kruha i vina.
Preporuke za ostvarenje ishoda
Ovaj se ishod ostvaruje povezano s ishodom B.4.2. Naglasak je na važnosti iskustva Božjega oproštenja i ljubavi kako bi nam dao snage za novi početak i popravak i potaknuo nas na oprštanje sebi i drugima, na izgradnju samopouzdanja i zajedništva.

Oblast: C/Kršćanska ljubav i moral na djelu	
Ishod učenja	Razrada ishoda
C.4.1.Učenik otkriva i prepričava Deset zapovijedi kao znak saveza i prijateljstva između Boga i čovjeka i zapovijedi ljubavi kao ispunjenje svih zapovijedi.	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik prepoznaže i objašnjava pojam saveza kao znaka prijateljstva između Boga i čovjeka. • Učenik prepoznaže značenje Božjih zapovijedi za izraelski narod, ali i za sve ljude. • Učenik navodi i objašnjava zapovijedi koje se odnose na Boga, a koje se odnose na čovjeka. • Učenik objašnjava na izabranim biblijskim tekstovima da je ljubav temeljni zakon Isusova novoga kraljevstva. • Učenik navodi zapovijedi ljubavi te primjere ljubavi prema Bogu i čovjeku.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> • Deset zapovijedi, Zlatno pravilo i ljubav prema bližnjemu 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Tekstovi za obradu sadržaja: <i>Najveća zapovijed</i> (Mt 22,34-40), <i>Ljubav prema neprijateljima</i> (Mt 5,43-48), <i>Milosrđe i dobrohotnost</i> (Lk 6,37-38). Praćenje i samovrednovanje postupaka prema bližnjima na način koji se vjeroučitelju čini prihvatljiv ili se učenici odluče za njega (lista dobrih djela, semafor dobrote...). Istražiti i navesti primjere nepoštivanja temeljnih biblijskih uputa (vijesti, lokalna događanja, školski i razredni problemi – ružno ponašanje prema bližnjemu i okolišu). Sadržaji su pogodni za korištenje metode rješavanja problema. Ovaj se ishod ostvaruje povezano s ishodima B.4.1. i C.4.2.	
C.4.2.Učenik navodi primjere međusobnoga pomaganja, povjerenja, osjetljivosti i otvorenosti za lude u zajednici.	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik objašnjava dobro djelo kao znak Božje dobrote. • Učenik na primjeru odabralih biblijskih tekstova navodi Isusovu ljubav i brigu prema čovjeku. • Učenik navodi primjere kako možemo jedni drugima pružati pomoć i ljubav. • Učenik otkriva i objašnjava da se čovjeka ne daruje samo materijalnim darom, nego i riječju, lijepim ponašanjem. • Učenik predlaže navodi dobra djela koja može činiti.
Poveznice sa ZJNPP	

Ključni sadržaji		
<ul style="list-style-type: none"> Dobra djela – znak Božje dobre Tekstovi za obradu sadržaja: <i>Milosrdni Samarijanac</i> (Lk 10, 29-37), <i>Ozdravljenje gluhog mucavca</i> (Mk 7,31-37), <i>Jerihonski slijepac Bartimej</i> (Mk 10,46-52), <i>Osigurano blago</i> (Mt 6, 19-20) 	<p align="center">Preporuke za ostvarenje ishoda</p> <p>Potaknuti na praćenje i samovrednovanje postupaka prema bližnjima (olujom ideja doći do liste dobrih djela, pomaganje u obitelji, razredu, susjedstvu, odnos prema starijima i nemoćnima, odnos i način pomaganja učenicima s teškoćama).</p> <p>Istraživati stvarne priče primjera dobrote prema drugima (priče iz života učenika koji su učinili djelo pomaganja bližnjemu).</p> <p>Ishod se osim na kognitivnom ostvaruje i na afektivnom planu kroz konkretne geste i postupke kojima pokazuje ljubav i brigu prema bližnjima te potiče druge na priključenje aktivnostima kojima pomaže drugima.</p> <p>Vjeroučitelj treba poticati iskustva učenja koja će omogućiti razvoj učenika u afektivnom području koje se očituje u prepoznavanju i prihvaćanju kršćanskih vrijednosti kao vlastitih kriterija u promišljanju i djelovanju osmišljavanjem i provedbom različitih aktivnosti u koje je učenik izravno uključen.</p>	
C.4.3. Učenik objašnjava pojmove savjesti, grijeha, kajanja, pomirenja i promišlja o vlastitom ponašanju.		
<p>Poveznice sa ZJNPP</p> <p align="center">Ključni sadržaji</p> <ul style="list-style-type: none"> Savjest, grijeh, kajanje i pomirenje Tekstovi: Isus i Zakej (Lk 19, 1-10) i Dug i dužnik (Mt 18, 23-35), kao i svi navedeni tekstovi o obraćenu i pomirenju u B.4.2. <p align="center">Preporuke za ostvarenje ishoda</p> <p>Povezati s pripremom za sakrament pomirenja i euharistije. Navesti različite situacije iz života učenika tako da jedan učenik treba predstaviti kako savjest govori što je dobro, a drugi učenik kako često izaberemo i ono što nije dobro (rad u paru).</p> <p>Ovaj se ishod ostvaruje povezano s ishodom B.4.2.</p> <p>Ishod se osim na kognitivnom ostvaruje i na afektivnom planu kroz konkretne geste i postupke kojima djeluje u skladu sa savješću te poticanju drugih na savjesno ponašanje i djelovanje.</p>		
Oblast: D/Crkva u svijetu		
Ishod učenja	Razrada ishoda	
D.4.1. Učenik opisuje župnu zajednicu, navodi načine aktivnoga sudjelovanja u župnoj zajednici.	<ul style="list-style-type: none"> Učenik opisuje osnovne pojmove o Crkvi: župu kao mjesto susreta, kao zajednicu koja se okuplja na nedjeljnoj misi, različite službe i aktivnosti unutar župne zajednice. Prepoznaće simbole i znakove u crkvi koji potiču na susret s Bogom. Učenik navodi pravila ponašanja u crkvenome prostoru kao izraz poštovanja prema Bogu. 	
Poveznice sa ZJNPP		
<p align="center">Ključni sadržaji</p> <ul style="list-style-type: none"> Župna zajednica, osnovni elementi župe i župne crkve: zajednica vjernika, različite službe, zaštitnik župe i unutrašnjost župne crkve 		

Preporuke za ostvarenje ishoda	
Navoditi aktivnosti u župi i načine kako se svatko može uključiti u život i djelovanje župne zajednice (ministranti, obiteljske službe Božje, dječje skupine, čitači, zborovi i slično).	
D.4.2.Učenik opisuje crkvene blagdane i slavlja, njihovu važnost za život vjernika te biblijske i druge kršćanske motive u svome okruženju.	<ul style="list-style-type: none"> Učenik prepoznaže važnije biblijske i druge kršćanske motive i poruke prisutne u božićnim narodnim običajima. Učenik prepoznaže i navodi značenje blagdana, svetkovina i običaja koji se obilježavaju u okruženju učenika. Učenik konkretnim gestama sudjelovanja izražava stav prihvaćanja poruke blagdana, svetkovina i običaja. Učenik navodi odabранe biblijske motive u svojoj župnoj crkvi.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> Crkveni blagdani i slavlja 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Ishod se ciklički ponavlja i proširuje u odnosu na prethodni razred.</p> <p>Ishod se osim na kognitivnom ostvaruje i na afektivnom planu kroz aktivnosti u kojima učenik djeluje u školi i zvan nje o kojima izvještava u razredu, npr. u adventu i korizmi poticati na djelotvornu ljubav prema bližnjemu i uključiti se konkretnim djelovanjem.</p> <p>Učenik stvaračkim izražavanjem izražava radost slavlja blagdana: Dani kruha i zahvalnosti za plodove zemlje, došaće, Sv. Nikola, Božić, zaštitnik župe ili mjesta, korizma, Uskrs, Tijelovo. Prepoznati sve darovano kao znak Božje brige za čovjeka i izražava zahvalnost, osobito slavljenjem Dana kruha (zahvalnosti) i zna izreći poruku blagdana. Prepoznati biblijske motive u svome okruženju (likovna umjetnost, glazba, književnost, običaji).</p> <p>Moguća korelacija: sat odjeljenske zajednice(u dogovoru s učiteljem/učiteljicom moguće je pripremiti sat o temi koja se izravno tiče razrednog odjela, npr. bacanje hrane, sudjelovanje u božićnoj radionici, zajednički scenski prikaz, humanitarna aktivnost). Korisno i poticajno je izraditi tematske panoe tijekom ostvarivanja navedenog ishoda. Njegovati tradicijsku baštinu, uz navedena slavlja blagdana osmisli istraživački zadatak koji se tiče proslave blagdana u današnjem vremenu i nekoć (likovna umjetnost, glazba, književnost).</p>	
D.4.3.Učenik prepoznaže temeljne pojmove židovstva s kojima se susreće kroz biblijske tekstove te zapaža znakove (predmete, simbole i slavlja) drugih religija u svom okruženju.	<ul style="list-style-type: none"> Učenik upoznaje židovski blagdan Pashe i uspoređuje ga s Uskršnjim rabećim glagol prijelaz. Učenik prepoznaže Savez na Sinaju i Deset zapovijedi koje su zajedničke židovima i kršćanima.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> Židovstvo, Pasha, Savez 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Ovaj ishod tematski proširuje i obogaćuje sadržaje koji govore o Židovstvu i drugim zajednicama u odgojno-obrazovnim ishodima: B.4.1., A.4.2. i OŠ D.4.2.</p> <p>Povezati sadržaje učenja o židovstvu s današnjim životom (npr. prikazati proslavu Pashe u današnje vrijeme), prepoznati vanjska obilježja članova židovske religije (odjeća, izgled, hrana).</p> <p>Usporediti Uskrs i Pashu (izdvajati zajedničke elemente), predstaviti simbole Hanuke (npr. fotografija s Trga bana Josipa Jelačića u Zagrebu ili slično u vrijeme adventa), pogledati umjetnička djela koja prikazuju Mojsija kako prima Deset zapovijedi itd.</p>	

5. razred osnovne škole /70 nastavnih sati godišnje/

Oblast: A/Čovjek i svijet u Božjemu naumu

Ishod učenja	Razrada ishoda
A.5.1.Učenik prepoznae dragocjenost života i sklad prirode kao dar Božje ljubavi i objašnjava svoju odgovornost za sebe, za druge i za stvoreni svijet (okoliš).	<ul style="list-style-type: none"> Učenik u prirodnim ljepotama, u redu i skladu prepoznae Božje tragove. Učenik opisuje po čemu je čovjek sličan Bogu (misli, govori, ljubi, odlučuje, stvara). Učenik objašnjava na temelju vlastitog iskustva da svatko ima svoje mjesto i svoju zadaću u Božjem stvoriteljskom planu. Učenik izražava stav zahvalnosti prema Bogu Stvoritelju. Učenik navodi primjere odgovornoga ponašanja prema stvorenome svijetu (ekologija) i konkretnim postupcima čuva svoj okoliš.
Poveznice sa ZJNPP	
	Ključni sadržaji
<ul style="list-style-type: none"> Priroda – Božji tragovi Čovjek – slika Božja Ekologija 	
	Preporuke za ostvarenje ishoda
Ovaj ishod ostvaruje se povezano s ishodima C.5.1. i C.5.2. Navodi kako brine za kućne ljubimce i prirodu kod kuće. Ishod se osim na kognitivnom ostvaruje i na afektivnom planu kroz konkretne postupke čuvanja svog okoliša o kojima izvještava u razredu. Različitim aktivnostima pokazuju odgovornost i zauzetost u čuvanju svijeta i prirode oko sebe. Prigodnim aktivnostima obilježavaju Dan svetoga Franje, zaštitnika životinja i prirode. Konkretnе aktivnosti zaštite okoliša. Uočavanje i istraživanje čime se danas narušava i uništava sklad i ljepota prirode, istražuju zašto imamo zaštićene dijelove prirode. Rad s fotografijama na kojima su prizori iz svijeta i prikazi zagađene prirode. Povezanost s predmetom Moja okolina i s međupredmetnim temama: Održivi razvoj, Zdravlje i Građanski odgoj.	
A.5.2.Učenik pripovijeda važnije starozavjetne i novozavjetne tekstove i objašnjava njihovu poruku.	<ul style="list-style-type: none"> Učenik slobodno pripovijeda starozavjetne i novozavjetne biblijske tekstove. Učenik prepoznae kojemu dijelu pripada određenibiblijski tekst, Starome ili Novome zavjetu. Učenik objašnjava povezanost i značenje biblijskih poruka s konkretnim životom. Učenik prepoznae slikoviti govor i uz pomoć vjeroučitelja izdvaja poruke odabranih slikovitih biblijskih tekstova.
Poveznice sa ZJNPP	
	Ključni sadržaji
Ishodi iz domene A.5.2. (primjer) ostvaruju se na temelju istih biblijskih sadržaja pomoću kojih se ostvaruju odgojno-obrazovni ishodi iz domena B.5.1., B.5.2., B.5.3., C.5.1., C.5.2. iD.5.1.	
	Preporuke za ostvarenje ishoda
Ishod se ciklički ponavlja i proširuje u odnosu na prethodni razred. Učenici proučavaju <i>Bibliju</i> , uočavaju dijelove, po slikama u dječjoj <i>Biblijii</i> prepoznae događaje. Razvrstavanje događaja na starozavjetne i novozavjetne pomoću umne mape. Nadopunjavanje prethodno stečenog znanja novim spoznajama. Ponavljanje uz pomoć različitih igara (igre pogađanja, uparivanja parova, pridruživanja...).	

<p>A.5.3. Učenik prepoznaće različite načine čovjekova traganja za Bogom i postojanje različitih religija kako bi razumio i poštivao druge.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Učenik navodi različite načine na koje ljudi traže Boga (dive se ljepoti i zagonetnosti svijeta, raduju se životu, boje se nesreće i neizvjesnosti, traže odgovore u raznim religijama...). Učenik navodi primjere i konkretnim gestama izražava stav poštovanja prema onima koji drugačije vjeruju u Boga i onima koji ne vjeruju u Boga.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> Simboli velikih svjetskih religija Načini na koji ljudi traže Boga Važnost međusobnoga poštovanja 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Poći od iskustva učenika, uočavanje različitih pitanja koja ljudi postavljaju u životu. Različiti tekstovi koji govore o toleranciji i poštovanju, društvene igre kroz koje učenik usvaja odnos poštovanja prema drugačijima. Ishod se ciklički ponavlja i proširuje u odnosu na prethodni razred. Ishod se osim na kognitivnom ostvaruje i na afektivnom planu, kroz konkretne geste i postupke, izražava stav poštovanja prema onima koji drugačije vjeruju u Boga i onima koji ne vjeruju u Boga u svojoj okolini.</p>	

Oblast: B/Riječ Božja i vjera Crkve u životu kršćana	
Ishod učenja	Razrada ishoda
<p>B.5.1. Učenik otkriva i opisuje tragove Božjih djela u prirodi i znakove Božje objave te uočava sličnosti Boga i čovjeka po kojima se pokazuje i ostvaruje kao čudesno biće i Božja slika.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Učenik u biblijskim izvješćima stvaranja svijeta i čovjeka otkriva Boga Stvoritelja i u stvorenjima Božju dobrotu. Učenik detaljnije opisuje biblijsko stvaranje svijeta i čovjeka. Učenik upoznaje, na temelju Apostolskog vjerovanja, osnovne izričaje kršćanske vjere u Boga stvoritelja. Učenik objašnjava važnostzahvalnosti i zahvalne molitve Bogu.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> Stvaranje svijeta i čovjeka te čovjekova odgovornost za stvoreni svijet. Posebnost čovjeka (Post 1,27; Ps 8), čovjekova odgovornost (Post 2,15),(Post 2,15), <i>Apostolsko vjerovanje</i>. 	
Ishod B.5.1. ostvaruje se povezano s ishodom A.5.1. i A.5.2.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Učenici iščitavaju biblijske tekstove uočavajući posebnost čovjeka u odnosu na druga stvorenja, navode ljepote stvorenoga i svoju ulogu u svijetu. Uspoređuju čovjeka s drugim stvorenjima. Usmjereni čitaju <i>Apostolsko vjerovanje</i> pronalazeći osnovne izričaje vjere u Boga Stvoritelja.</p>	

<p>B.5.2. Učenik opisuje događaje iz Isusova života koji pokazuju da je on obećani i naviješteni Sin Božji koji donosi Radosnu vijest spasenja svim ljudima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik upoznaje Isusa kao Mesiju – Spasitelja koji je od Oca došao i donio mir i spasenje ljudima. • Učenik navodi kako se Isus svojim riječima i djelima očitovao kao Božji Sin. • Učenik objašnjava kako je Isus pozvao svoje učenike da, poput žene tuđinke i učenika sv. Petra, vjeruju u njega i njegovu poruku te budu njegovi svjedoci među ljudima. • Učenik objašnjava značenje riječi Emanuel. • Učenik izdvaja dijelove molitve Andeo Gospodnji koji se odnose na navještenje Sina Božjega. • Učenik objašnjava važnost Marijine vjere po kojoj je pristala biti Isusova majka.
---	---

Poveznice sa ZJNPP

Ključni sadržaji

- Objećani Mesija poziva ljude i donosi radosnu vijest
- *Propovijedanje Ivana Krstitelja* (Lk 3, 16-22; Mt 11,2-5), navještaj Isusova začeća i Marijina čvrsta vjera u Boga (Lk 1,26-38) i rođenja (Lk 2,1-14), događaj u Jeruzalemskome hramu, krštenje na Jordanu (Lk 3,16-22, Mt 1,9-11), Isus kao Mesija (Iv 1,38-42, Lk 2,8-14), poziv učenika (Mt 4,18-23; Mt 1,16-22), žena tuđinka (Mt 15,21-28), *Petrova isповijest* (Mt 16,13-18)
- Molitva *Andeo Gospodnji*

Preporuke za ostvarenje ishoda

Usmjereni slušanje i čitanje biblijskih tekstova, kritičko promišljanje o pročitanom, prikupljanje informacija s identifikacijskim i vođenim razgovorom.

Slušanjem, čitanjem i stvaralačkim izražavanjem analizira molitvu *Andeo Gospodnji* te ju zna napamet izgovoriti.

Usmjereni promatranje likovnih reprodukcija i otkrivanje slojevitosti poruka.

Likovno prikazuje vlastiti doživljaj biblijskih događaja.

Ishod B.5.2. ostvaruje se povezano s ishodom A.5.2. i D.5.2.

B.5.3. Učenik otkriva i objašnjava korizmu kao dragocjeno vrijeme slavljenja Boga djelima posta, molitve i milosrđa, a Uskrs kao slavlje pobjede uskrsnuloga Krista.

- Učenik objašnjava značenje pojmove za život vjernika: korizma, post, djela milosrđa, Cvjetnica, Veliki tjedan, križni put, Uskrs.
- Učenik konkretnim gestama sudjelovanja izražava stav prihvatanja poruke blagdana i kršćanskih pobožnosti (križnoga puta), molitve i djela milosrđa u izgradnji i svjedočenju vjere u Krista uskrsnuloga.
- Učenik objašnjava kršćansko značenje nedjelje kao dana Isusova uskrsnuća.

Poveznice sa ZJNPP

Ključni sadržaji

- Korizma i Uskrs – nedjelja
- Prilagođena biblijska izvješća Cvjetnice (Mt 21,6-11, Mk 11,1-11), događaj Velikoga tjedna (Mk 14, 17-28, Lk 22,39-48)
- Isusov odnos prema ljudima (Mt 15,21-28); djela ljubavi i milosrđa (Mt 25,31-40)

Preporuke za ostvarenje ishoda

Ishod se osim na kognitivnom ostvaruje i na afektivnom planu kroz sudjelovanje u slavljenju blagdana o kojima izvještava u razredu.

Vjeroučitelj treba poticati iskustva učenja koja će omogućiti razvoj učenika u afektivnom području koje se očituje u prepoznavanju i prihvaćanju važnosti djela milosrđa kao vlastitih kriterija u promišljanju i djelovanju osmišljavanjem i provedbom različitih aktivnosti u koje je učenik izravno uključen, npr. humanitarne akcije za pomoć potrebitima u kojoj će doći do izražaja duhovna i tjelesna djela milosrđa.

Provesti anketu o dobrim djelima i odricanju u korizmi.

Usmjereni promatranje umjetničkih reprodukcija s navedenim temama i stvaralačko izražavanje.

Ishod B.5.3. ostvaruje se povezano s ishodom A.5.2. i D.5.2.

Oblast: C/Kršćanska ljubav i moral na djelu

Ishod učenja	Razrada ishoda
C.5.1. Učenik nabraja i objašnjava prve tri Božje zapovijedi i povezuje ih s konkretnim životom.	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik objašnjava važnost poštivanja Božjega zakona u životu čovjeka. • Učenik objašnjava da su Božje zapovijedi pravila za dobre odnose među ljudima. • Učenik objašnjava načine poštovanja Boga (molitva, vjera, nada, ljubav). • Učenik navodi i objašnjava načine poštovanja/nepoštovanja Božjega imena i imena svake osobe. • Učenik objašnjava važnost slavljenja Boga u zajednici. • Učenik objašnjava nedjelju kao dan Gospodnjeg. • Učenik konkretnim postupcima izražava stav poštovanja Božjih zapovijedi.
Poveznice sa ZJNPP	

Ključni sadržaji

- Prve tri Božje zapovijedi

Preporuke za ostvarenje ishoda

Naučiti napamet prve tri zapovijedi. Razgovarati o načinima i navoditi primjere iz života gdje prepoznajemo da se prve tri zapovijedi poštuju.

C.5.2. Učenik nabraja i objašnjava Božje zapovijedi koje se odnose na čovjeka, na zajednicu te na međuljudske odnose u zajednici i povezuje ih s konkretnim životom.	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik nabraja sedam zapovijedi koje se odnose na ljubav prema čovjeku. • Navodi načine poštivanja zapovijedi u osobnom životu i odnosu prema drugima (poštovanje prema starijima, briga za život i zdravlje, poštivanje tuđe imovine, važnost istine...). • Učenik navodi primjere kršenja zapovijedi iz vlastitog iskustva i svoje okoline. • Zapaža i navodi posljedice za sebe i druge u svakodnevnom životu. • Učenik navodi i opisuje postupke koji sprecavaju nasilje i sukobe među vršnjacima (strpljivost, razgovor, uvažavanje, oproštenje). • Učenik prepoznaje i navodi primjere odgovornoga ponašanja prema stvorenome svijetu (briga za stvoreni svijet). • Učenik opisuje značenje Majčina dana i Dana očeva i povezuje ih s četvrtom Božjom zapovijedi.
Poveznice sa ZJNPP	

Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> Od četvrte do desete zapovijedi Dekaloga 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Ovaj ishod ostvaruje se u povezanosti s ishodom C.5.3.</p> <p>Igra uživljavanja u ulogu drugoga radi boljega razumijevanja važnosti poštivanja zapovijedi.</p> <p>Evocirati iskustva učenika: načini iskazivanja ljubav prema roditeljima, za Dan očeva i Majčin dan iskazati ljubav i zahvalnost, poštovanje života i brige za zdravlje; čuvanje svojih i tudiših stvari, uočiti situacije zavisti, škrrosti, krađe; uočiti važnost istine u obitelji i prijateljstvu, uočiti štetnost laži.</p>	
C.5.3.Učenik prepoznaće i objašnjava da je poštivanje zapovijedi zajedničko židovstvu, kršćanstvu i islamu.	<ul style="list-style-type: none"> Učenik objašnjava da je poštivanje Deset Božjih zapovijedi zajedničko kršćanima i Židovima. Učenik prepoznaće da postoji sličnost poštivanja zapovijedi i u islamu.
Poveznice sa ZJNPP	Ključni sadržaji
<ul style="list-style-type: none"> Božje zapovijedi i sličnost s drugim monoteističkim religijama 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Ovaj se ishod ostvaruje u povezanosti s ishodom C.5.2.</p>	

Oblast: D/Crkva u svijetu	
Ishod učenja	Razrada ishoda
D.5.1.Učenik prepoznaće djelovanje Duha Svetoga u važnijim događajima u povijesti Crkve i u Crkvi danas.	<ul style="list-style-type: none"> Učenik u biblijskom izvještaju o nastanku prve Crkve prepoznaće djelovanje Duha Svetoga i Božju prisutnost u prvoj Crkvi. Učenik navodi temeljno ustrojstvo Katoličke Crkve (papa, biskupi i svećenici). Učenik imenuje službe u Crkvi i daje primjer važnosti i uloge svakoga člana crkvene zajednice. Učenik navodi da danas postoje različite kršćanske Crkve. Učenik objašnjava potrebu ekumenskoga djelovanja. Učenik prepoznaće prisutnost Duha Svetoga navodeći konkretnе primjere zajedništva i pomoći bližnjemu u Crkvi danas.
Poveznice sa ZJNPP	Ključni sadržaji
<ul style="list-style-type: none"> Biblijski izvještaj o nastanku prve Crkve, ustrojstvo Crkve, kršćanske Crkve i ekumenizam – djelovanje Duha Svetoga 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Prilagođeni biblijski tekstovi koji govore o djelovanju Duha Svetoga u prvoj Crkvi: o silasku Duha Svetoga nad apostole (Dj 2,2-4), o čudesnom oslobođenju apostola iz tamnice (prema Dj 5,12-42, o zajedništvu prve kršćanske zajednice (Dj 4,32-35), o propovijedanju apostola Petra i širenju Radosne vijesti (prema Dj 2,32-41).</p> <p>Ako je moguće, kao goste pozvati pripadnike drugih kršćanskih zajednica, a koje ne pripadaju kršćanskim sektama.</p> <p>Ishod D.5.1. ostvaruje se povezano s ishodom A.5.2.</p>	

<p>D.5.2. Učenik opisuje i objašnjava crkvene blagdane i slavlja i njihovu važnost u životu te biblijske i druge kršćanske motive u svom okruženju (u književnosti i ostalim umjetnostima).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik prepoznaće i opisuje kršćanske motive i utjecaj u književnosti, likovnoj umjetnosti, arhitekturi, običajima i tradiciji svoga grada/župe, svoje biskupije/nadbiskupije. • Učenik upoznaje važnost glagoljice i najvažnije spomenike: Višeslavova krstionica i zavjetni križ, Zavjetna molitva Hrvata katolika, Bašćanska ploča. • Učenik prepoznaće utjecaj Crkve na bogatu duhovnu i kulturnu tradiciju hrvatskoga naroda.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> • Višeslavova krstionica i zavjetni križ, Zavjetna molitva Hrvata katolika, Bašćanska ploča 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Terenska nastava: ukoliko postoji mogućnost, posjet zavičajnom muzeju ili zavičajnoj kući.	
<p>D.5.3. Učenik prepoznaće temeljne pojmove židovstva s kojima se susreće kroz biblijske tekstove te zapaža znakove (predmete, pojave) monoteističkih religija u svome okruženju.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik uspoređuje ono što je zajedničko i ono što čini razliku u životu zajednice i vjerskim prostorima židova i kršćana. • Učenik prepoznaće utjecaj različitih religija u imenima osoba. • Učenik prepoznaće motive različitih religija u filmovima, animiranim filmovima, glazbi... • Učenik prepoznaće i objašnjava što je sinagoga, svitak, hram, šalom, način života židovskoga dječaka i druge pojmove s kojima se susreće kroz sadržaje ovoga godišta.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> • Motivi židovstva i ostalih monoteističkih religija u različitim područjima života. 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Prilagođeni tekstovi o vjerskome životu židovskoga dječaka i djevojčica (Ps 19,8-11). Ishod se ostvaruje povezano s ishodima B domene, kad god se čitaju biblijski tekstovi u kojima se spominju pojmovi iz židovstva, na način da se učenicima pojasni značenje tih pojmove i objasni da pripadaju židovstvu. Ishod se ciklički ponavlja i proširuje u odnosu na prethodni razred.</p>	

6. razred osnovne škole /70 nastavnih sati godišnje/

Oblast: A/Čovjek i svijet u Božjemu naumu	
Ishod učenja	Razrada ishoda
A.6.1.Učenik objašnjava važnost zajedništva te kako nas vjera potiče na prihvatanje sebe i drugih.	<ul style="list-style-type: none"> Učenik opisuje različitost među ljudima. Učenik objašnjava važnost prihvatanja različitosti. Učenik istražuje što nas sve unatoč razlikama povezuje. Učenik opisuje jedinstvenost svakoga čovjeka s njegovim mogućnostima i ograničenjima. Učenik objašnjava važnost vjere i povjerenja u međuljudskim odnosima i u odnosima prema Bogu. Učenik objašnjava pojmove dijaloga i diskriminacije i na primjerima iz konkretnoga života.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
	<ul style="list-style-type: none"> Jedinstvenost svakog čovjeka Prihvatanje drugih u njihovoj različitosti Dijalog i diskriminacija
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Ovaj ishod ostvaruje se povezano s ishodima iz drugih domena u kojima se nalaze navedeni biblijski tekstovi B.6.1., B.6.2. i C.6.1. Učenici istražuju pojmove dijaloga i diskriminacije. Učenici istražuju primjere diskriminacije i važnih elemenata za ostvarenje dijaloga, istražuju mudrosne tekstove iz svetih knjiga i povezuju sa životnim iskustvima. Igra uživljavanja u perspektivu drugoga radi boljega razumijevanja tuđega razmišljanja i ponašanja. Izricanje biblijskih primjera Božjega prihvatanja svakoga čovjeka usmeno, pisano, slikom, pjesmom (korelacija s Hrvatskim jezikom: učenici pišu haiku, činkvinu, kratko izvješće, subjektivan/objektivan opis i sl.)	
A.6.2.Učenik opisuje Bibliju kao temeljni izvor kršćanstva i židovstva, navodi povijesne i geografske odrednice, novozavjetne biblijske knjige, prenesena značenja biblijskoga teksta i temeljne biblijske poruke kako bi otkrio poruku za svoj život.	<ul style="list-style-type: none"> Učenik navodi Bibliju kao temeljni izvor kršćanske vjere i svetu knjigu Židova. Učenik opisuje povijesne i geografske odrednice (plodni polumjesec, nomadski život) radi razumijevanja i shvaćanja poruke biblijskih tekstova. Učenik imenuje biblijske knjige Novoga zavjeta (evanđelja, Djela apostolska, poslanice). Učenik navodi temeljne sadržaje Staroga i Novoga zavjeta. Učenik imenuje biblijske kratice i s pomoću njih pronalazi određena mjesta u Bibliji. Učenik prepoznaće prenesena značenja biblijskoga teksta. Učenik povezuje poruke određenih biblijskih tekstova sa svojim životnim situacijama.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
	<ul style="list-style-type: none"> Biblija sveta knjiga kršćanstva i židovstva, povijesne i geografske odrednice (plodni polumjesec, nomadski život) vezane uz prostor nastanka Biblije, podjela, način traženja teksta u Bibliji, prenesena značenja biblijskoga teksta.

Preporuke za ostvarenje ishoda

Ovaj ishod ostvaruje se povezano s ishodima iz drugih domena u kojima se nalaze navedeni biblijski tekstovi (B.6.1., B.6.2. i C.6.1.) na način da, kada obrađujemo biblijski tekst, učenik upoznaje i povijesni i geografski kontekst, značenje prenesenoga govora, izdvoji poruku za svoj život...

A.6.3. Učenik objašnjava prisutnost Božjih tragova u povijesti i u drugim religijama, razlikuje glavna obilježja monoteističkih religija radi razumijevanja i poštovanja drugih ljudi i njihovih životnih vrijednosti.	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik objašnjava kako vjera može dati odgovore na mnoga životna pitanja (religiozna pitanja) • Učenik objašnjava različita shvaćanja i predodžbe Boga u povijesti (primitivne i antičke religije) i u drugim religijama danas (politeizam i monoteizam). • Učenik prepoznaje i opisuje glavna obilježja monoteističkih religija (simbol, utemeljitelj, vrijeme i mjesto nastanka, božanstvo, bogomolja, sveta knjiga). • Učenik uspoređuje odabrane svete tekstove iz Tore i Kur'ana s kršćanskim.
---	--

Poveznice sa ZJNPP

Ključni sadržaji

- Religiozna pitanja (pitanje smisla života, patnje, život nakon smrti, kazna i nagrada, stvaranje svijeta i čovjeka...)
- Shvaćanja i predodžbe Boga u povijesti (primitivne i antičke religije) i u drugim religijama danas (politeizam i monoteizam)
- Glavna obilježja monoteističkih religija

Preporuke za ostvarenje ishoda

Razgovarati o obilježjima, znakovima i simbolima koje učenik zapaža u svojoj sredini i svijetu oko sebe (škola, film, glazba, internet...). Što više povezivati s iskustvima i primjerima iz života učenika. Ishod se ciklički ponavlja i proširuje u odnosu na prethodni razred.

Oblast: B/Riječ Božja i vjera Crkve u životu kršćana

Ishod učenja	Razrada ishoda
B.6.1. Učenik u biblijskoj povijesti i evanđeljima otkriva Boga koji čovjeku pokazuje put i daje čovjeku potrebnu snagu za suočavanje s različitim životnim situacijama i izazovima.	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik upoznaje velike likove biblijske povijesti: Abrahama, Jakova, Samuela, Davida, Salomona, sv. Petra, sv. Pavla. • Učenik pripovijeda o Božjem pozivu, iskustvu i kušnji vjere starozavjetnih likova. • Učenik opisuje znakove Božje naklonosti, skrbi, prijateljstva, praštanja i izbavljenja prema čovjeku. • Učenik opisuje biblijske pojmove: praočac vjere, patrijarsi, suci, obećanja, pomazanje. • Učenik kroz primjere biblijskih likova prepoznaje Boga kao prijatelja koji daje svoj blagoslov i obećanja.
Poveznice sa ZJNPP	

Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> • Izabrani biblijski likovi <i>Staroga i Novoga zavjeta</i> • Izabrani biblijski tekstovi o Abrahamu, Jakovu, Samuelu, Davidu, Salomonu • Biblijski pojmovi: praočac vjere, patrijarsi, suci, obećanja, pomazanje 	Preporuke za ostvarenje ishoda
Ovaj ishod ostvaruje se povezano s ishodom A.6.2.	
B.6.2. Učenik kroz Isusove riječi i djela otkriva vrednote kraljevstva Božjega.	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik objašnjava osobu Isusa Krista i Njegovo poslanje kao temelj kršćanske vjere i navještaja Božjega kraljevstva. • Učenik iz Isusovih riječi i djela uočava znakove Božje ljubavi prema grešnim i odbačenima. • Učenik navodi temeljne istine kršćanske vjere koje se odnose na Isusa Krista kao Otkupitelja i Spasitelja svih ljudi. • Učenik objašnjava osnovne informacije o vjerskim skupinama u Isusovo vrijeme i situaciju u Palestini u prvom stoljeću radi boljeg shvaćanja Isusove poruke. • Učenik opisuje Isusov poziv na vjeru i svetost života za stvaranje Božjega kraljevstva na Zemlji.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> • Vrednote kraljevstva Božjega • Biblijski tekstovi koji govore o Isusovu rođenju, susretima sa suvremenicima, siromašnjima, bolesnjima, grešnicima, temeljne istine kršćanske vjere koje se odnose na Isusa Krista kao Otkupitelja i Spasitelja svih ljudi, skupine u Isusovo vrijeme i situaciju u Palestini u prvom stoljeću, Isusov poziv na vjeru i svetost života 	Preporuke za ostvarenje ishoda
Ovaj ishod ostvaruje se povezano s A.6.2.	
B.6.3. Učenik objašnjava oblike, vrijeme i načine kršćanske molitve u poveznici s tijekom i ključnim vremenima liturgijske godine kako bi s razumijevanjem sudjelovao u slavljenju i molitvi.	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik tumači važnost molitve, različite oblike i načine molitve tijekom liturgijske godine. • Učenik opisuje središnja slavlja liturgijske godine. • Učenik objašnjava i razlikuje istinsku molitvu Bogu i molitvu povezanu s praznovjerjem. • Učenik obrazlaže važnost molitve za osobni odnos s Bogom. • Učenik uočava razlike u molitvama ljudi vjere (Marija, sveci i blaženici i drugi uzori vjere) od vlastite molitve.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> • Liturgijska godina i molitva • Molitva <i>Oče naš</i> i drugi načini molitve, liturgijska godina, slavlja liturgijske godine: Božić, Uskrs, Kristovo uzašašće, Duhovi 	Preporuke za ostvarenje ishoda
Povezati oblike i načine slavlja s njihovim značenjem i porukom.	

Oblast: C/Kršćanska ljubav i moral na djelu	
Ishod učenja	Razrada ishoda
C.6.1. Učenik navodi vrednote Božjega kraljevstva za ostvarenje mira, pravde i ljubavi te objašnjava kako na temelju tih vrednota graditi odnose prema drugima.	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik na primjeru evanđeoskih tekstova objašnjava Isusov pristup prema svakom čovjeku. • Učenik navodi i objašnjava vrednote kraljevstva Božjega. • Učenik navodi primjere životnih situacija u kojima je moguće ostvariti vrednote kraljevstva Božjega. • Učenik predlaže konkretnе postupke prema onima koji su u različitim potrebama.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> • Biblijski tekstovi koji govore o Isusovu pristupu ljudima (ozdravljenja, prihvatanja, opruštanja) i kraljevstvu Božjem 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Ovaj ishod ostvaruje se povezano s ishodima iz drugih domena u kojima se nalaze navedeni biblijski tekstovi npr. B.6.2. i A 6.1. Prijetlog biblijskih tekstova (izabrat): Lk 5,27-32: <i>Ne treba zdravima lječnika.</i>	
C.6.2. Učenik uočava da nas vjera potiče na stvaranje kvalitetnih međuljudskih odnosa u svom okruženju.	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik objašnjava i predlaže nekoliko važnijih pravila za ponašanje u razredu i u školi. • Učenik objašnjava posljedice kršenja pravila za pojedinca i cijelu zajednicu. • Učenik predlaže primjere preuzimanja odgovornosti za vlastito ponašanje.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> • Pravila za ponašanje u razredu i u školi, posljedice kršenja pravila 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Ovaj se ishod ostvaruje povezano s A.6.1.	
C.6.3. Učenik upoznaje temeljna moralna načela (pravila ponašanja) monoteističkih religija.	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik uspoređuje neka važnija moralna načela monoteističkih religija židovstva i islama s kršćanskim moralnim načelima. • Učenik navodi univerzalnost nekih moralnih načela.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
Odabrat jednostavnija moralna načela koja učenici mogu usporediti s moralnim načelima navedenima u ishodima C.6.1. i C.6.2.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Na temelju ponuđenih tekstova učenici pronalaze sličnost u moralnim načelima.	

Oblast: D/Crkva u svijetu	
Ishod učenja	Razrada ishoda
D.6.1. Učenik opisuje Crkvu kao prenositeljicu Isusova nauka te otkriva koja je njegova uloga u Crkvi i svijetu.	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik objašnjava naziv, poslanje i poziv apostola u Isusovo doba. • Učenik opisuje važnost i ulogu sv. Petra za Crkvu i važnost sv. Pavla za širenje kršćanstva. • Učenik otkriva svoju ulogu u Crkvi i svojoj sredini. • Učenik prepoznaže prisutnost temeljnih vrednota kraljevstva Božjega u životima nekih hrvatskih svetaca i blaženika i važnost njihova životnog primjera za nas danas. • Učenik predlaže načine kako prema njihovom primjeru djelovati danas.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
	<ul style="list-style-type: none"> • Mk 1,16-19: oni koji su prihvatali Isusov poziv • Mk 3,13: dvanaestorica kao početak novoga Božjeg naroda • Mt 28, 18-20; Mt 4,18-22; Mt 9,9 i Iv 1,43-46, pozvani prenositi Radosnu vijest • Važnost Petra i Pavla na temelju biblijskih tekstova: Mt 16,15-19 (Petar Stjena); Mk 14,66-72 (Petrovo zatajenje); Iv 21,15-19 (Petrovo prvenstvo); Dj 22,17-21 (Pavlovo poslanje)
Preporuke za ostvarenje ishoda	
	<p>Sadržaje što više povezati s iskustvima učenika, npr. naši imendani – molitva i zahvalnost svećima čije ime nosimo i onima koji se slave u našem kraju (upoznavanje pojedinih svetaca i povezivanje s vlastitim imenom).</p> <p>Ishod se osim na kognitivnom ostvaruje i na afektivnom planu kroz konkretne prijedloge i osmišljavanje različitih aktivnosti djelovanja prema primjeru svetaca i blaženika u svojoj sredini o kojima izvještava u razredu.</p>
D.6.2. Učenik prepoznaže važnije izričaje kršćanske umjetnosti (likovna, glazbena, filmska, književnost i suvremena duhovna literatura) te otkriva kako su utjecali na obogaćivanje vjere kroz povijest i kako mogu izgrađivati njegovu osobnu vjeru.	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik prepoznaže i opisuje biblijske likove i događaje na reprodukcijama umjetničkih djela. • Učenik otkriva i interpretira kršćanske / duhovne poruke i doživljaje koje otkriva u umjetničkome djelu. • Učenik istražuje odnose između biblijskih događaja i likova i prikaza u filmskoj i likovnoj umjetnosti. • Učenik izražava svoj unutarnji doživljaj vjere kroz različite oblike izražavanja. • Učenik istražuje primjere suvremene duhovne literature koja može izgrađivati njegov stav vjere.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
	<p>Slike poznatih hrvatskih i svjetskih umjetnika koji su prikazivali biblijske motive (Michelangelo, Rembrandt, I. Lacković Croata, Ivan Meštrović...), najvažniji motivi i primjeri ranokršćanske umjetnosti, biblijski motivi i glazbenici koji su bili nadahnuti <i>Biblijom</i>.</p>

Preporuke za ostvarenje ishoda

Ishodi D.6.2. ostvaruju se na temelju istih sadržaja pomoću kojih se ostvaruju odgojno-obrazovni ishodi B.6.1. i B.6.2., a ne kao zaseban sadržaj. Tijekom obrade biblijskih tekstova valja potaknuti učenike da promotre odabrano umjetnička djelo povezano s biblijskim tekstrom, prepoznaju motive koje prikazuju, prepoznaju poruke i doživljaje koje umjetnik želi prenijeti koristeći se elementima likovnoga jezika i na taj način prodube doživljaj teksta. Posebnu pažnju obratiti na kvalitetu sadržaja likovne, glazbene i filmske umjetnosti. Ishod se ostvaruje u korelaciji s Hrvatskim jezikom i književnošću, Glazbenom kulturom i Likovnom kulturom. Ishod se ciklički ponavlja i proširuje u odnosu na prethodni razred.

<p>D.6.3. Učenik istražuje i izdvaja temeljne pojmove drugih religija, uočava njihov utjecaj i obilježja u suvremenome društvu (u umjetnosti, književnosti, glazbi, filmovima...).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik objašnjava da je Biblija sveta knjiga židovske religije i navodi temeljnu razliku između kršćanske i židovske Biblije. • Učenik opisuje prisutnost Abrahama u židovstvu i islamu. • Učenik navodi temeljne oznake antičkih religija radi prepoznavanja simbola i obilježja tih religija u suvremenom društvu i svom okruženju. • Prepoznaće simbole i obilježja religija u svome okruženju (medijima, glazbi, filmovima). • Učenik konkretnim odnosom prema pripadnicima drugih religija u svojoj sredini izražava poštovanje prema drugim religijama. • Predlaže načine suradnje čiji rezultati doprinose poboljšanju odnosa s pripadnicima drugih religija.
---	---

Poveznice sa ZJNPP

Ključni sadržaji

- Temeljni pojmovi židovstva: *Biblija*, sveta knjiga židovske religije, prisutnost Abrahama u židovstvu i islamu
- Antičke religije.

Preporuke za ostvarenje ishoda

Ishod D.6.3. ostvaruje se povezano s ishodom A.6.3. i B.6.1. Biblijskim tekstovima sadržanim u B domeni razjasniti koji su pojmovi vezani za židovstvo (Biblija) i islam (npr. Abraham). Vjeroučitelj polazi od konkretnih primjera iz života i iskustva učenika (u svojoj sredini, putem medija...), a primjereni su njegovoj dobi, radi boljeg shvaćanja i razumijevanja religijskih pojmoveva i simbola s kojima se susreće.

Ishod se osim na kognitivnom ostvaruje i na afektivnom planu kroz konkretan odnos prema pripadnicima drugih religija u svojoj sredini i predlaganje različitih načina suradnje.

Ishod se ciklički ponavlja i proširuje u odnosu na prethodni razred.

7. razred osnovne škole /70 nastavnih sati godišnje/

Oblast: A/Čovjek i svijet u Božjemu naumu

Ishod učenja	Razrada ishoda
A.7.1.Učenik navodi iskustva i događaje iz svakodnevnoga života koji govore o različitim oblicima unutrašnjega ropstva i slobode te objašnjava kako nas vjera vodi do slobode i mira.	<ul style="list-style-type: none"> Učenik razlikuje unutrašnje i vanjsko ropstvo/slobodu. Učenik uočava i objašnjava povezanost grijeha i neslobode, odgovornosti i slobode, na temelju konkretnih primjera iz svoga života i Biblije (grijeh, posljedice grijeha). Učenik analizira kroz konkretne primjere povezanost slobode i ljubavi. Učenik navodi primjere vlastite odgovornost u promicanju slobode i mira u svom okruženju. Učenik na temelju odabranih biblijskih tekstova prepoznaže vjeru kao put k slobodi.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
	<ul style="list-style-type: none"> Unutrašnje i vanjsko ropstvo i sloboda Povezanost grijeha i neslobode, odgovornosti i slobode Primjeri unutrašnjega ropstva i slobode iz života učenika
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Biblijski tekstovi i citati za obradu sadržaja: Lk 12, 22-26 (Pouzdanje u providnost – sloboda od materijalnog), 2 Kor 3,17; Gal 5,13. Odabrani dijelovi Katekizma Katoličke Crkve (2445, 2447).	
A.7.2.Učenik objašnjava temeljne književne vrste u Bibliji, analizira odabране biblijske tekstove te objašnjava njihovu temeljnju poruku i primjenjuje ju na svoj život.	<ul style="list-style-type: none"> Učenik navodi i objašnjava temeljne književne vrste u Bibliji. Učenik analizira odabrane biblijske starozavjetne i novozavjetne tekstove (književna vrsta, temeljni sadržaj, likovi). Učenik objašnjava pojam prisopoda. Učenik objašnjava značenje pojma kraljevstvo Božje. Učenik otkriva dublju životnu poruku biblijskih tekstova.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
	<ul style="list-style-type: none"> Temeljne književne vrste u <i>Bibliji</i>. Pojmovi kraljevstvo Božje i prisopoda.
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Uz pomoć biblijskih tekstova otkriti što su prisopoda. Uz pomoć biblijskih primjera prepoznati i objasniti pojam kraljevstva Božjega. Biblijski tekstovi: prisopobe o sijaču, kukolju, zrnu gorušičinu, kvascu, blagu i dragocjenome biseru, <i>Blaženstva</i> (Mt 5, 1-12).	
Ishodi A.7.2. ostvaruju se na temelju istih biblijskih sadržaja pomoću kojih se ostvaruju odgojno-obrazovni ishodi B.7.2.	
Ishod se ciklički ponavlja i proširuje u odnosu na prethodni razred.	

Oblast: B/Riječ Božja i vjera Crkve u životu kršćana	
Ishod učenja	Razrada ishoda
B.7.1. Učenik analizira i objašnjava tekstove o Bogu koji s čovjekom sklapa savez priateljstva, pokazuje put izlaska iz ropstva grijeha i vodi ga do slobode.	<ul style="list-style-type: none"> Učenik opisuje Boga kao onoga koji u Starome zavjetu okuplja, oslobađa i spašava svoj izabranu narod, izbavlja ga iz ropstva i vodi u obećanu zemlju u slobodu. Učenik analizira glavne poruke koje govore o Božjoj brizi za čovjeka, obećanjima, izbavljenju, opruštanju krivnje te putu i darovima slobode. Učenik upoznaje Mojsija kao velikoga vođu i oslobođitelja izabranoga naroda. Učenik opisuje Mojsija kao osobu velike vjere.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> Izlazak iz egipatskoga ropstva; Izlazak, Pasha, mana, Jahve, Sinajski savez, grijeh, krivnja, Deset zapovijedi, sloboda 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Biblijski tekstov: Mojsijev poziv i izlazak iz Egipta (Izl 3-13), putovanje pustinjom i kušnja (Izl 15-18), Savez na Sinaju (Izl 19-20), Zlatno tele (Izl 32), smrt Mojsijeva (Pnz 34, 1-7). Ishod se ostvaruje s ishodom A.7.1. (povezanost grijeha i neslobode). Različiti aktivni postupci rada s tekstrom, dramatizacija, rješavanje problemskih situacija (mrmljanje Izraelaca i nezahvalnost, neposluh), povezivanje s povijesno-geografskim okolnostima događanja (Egipat, pismenost, religija, gospodarsko značenje).</p>	
B.7.2. Učenik u Isusu Kristu otkriva oslobođitelja koji riječima i djelima pokazuje istinski put slobode i spasenja.	<ul style="list-style-type: none"> Učenik prepoznaće u Isusu Kristu Oslobođitelju koji riječima i djelima pokazuje istinski put slobode i spasenja. Učenik analizira poruke i vrijednosti koje vode do istinske i pune slobode. Učenik uspoređuje Isusa i Mojsija i uočava sličnosti događaja Pashe i Uskrsa. Učenik prepoznaće kršćanski put služenja i ljubavi u Isusovu Pashalnom otajstvu. Učenik navodi i interpretira biblijske tekstove u kojima se spominje Marija i uočava njenu slobodu i veličinu u prihvaćanju Božje riječi.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> Isus Krist – Oslobođitelj Isusov govor na gori ili <i>Blaženstva</i> (Mt 5, 1-12), Pranje nogu učenicima (Iv 13, 1-17) i Isusova muka, smrt i uskrsnuće (Mt 26-28), kratki referentni tekstovi iz Katekizma <i>Katoličke Crkve</i>, Ivan Pavao II., <i>Redemptoris missio</i> Biblijski tekstovi u kojima se spominje Marija: <i>Navještenje Isusova rođenja</i> (Lk 1,26-38), <i>Rođenje Isusovo</i> (Lk 2,1-19), <i>Majka Isusova -majka Učenika</i> (Iv 19,25-27), prisutnost s apostolima (Dj 1,12-14) 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Ishod se ostvaruje sa sadržajima ishoda A.7.1. Učenik samostalno pronalazi tekst u <i>Biblici</i>, različite metode rada na biblijskim tekstovima.</p>	

<p>B.7.3. Učenik otkriva i opisuje Božju prisutnost u životu čovjeka kroz Crkvu i sakramente kršćanske inicijacije.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik otkriva u Božjoj riječi, sakramentima i životu Crkve njezino božansko i ljudsko poslanje, različite darove i službe te Marijino posebno mjesto u Crkvi. • Učenik navodi i analizira obilježja, znakove i značenje sakramenata inicijacije i svetoga reda. • Učenik objašnjava poslanje, mjesto i služenje pape, biskupa i svećenika, redovnika i vjernika laika u Crkvi.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> • Crkva, božansko i ljudsko poslanje, različite darove i službe te Marijino posebno mjesto u Crkvi, sakramenti kršćanske inicijacije te sakrament svetoga reda 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Biblijski tekstovi: <i>Pedesetnica</i> (Dj 2, 1-13), <i>Prva kršćanska zajednica</i> (Dj 2, 42-47), različiti tekstovi koji slikovito govore o Crkvi npr. Stado kojemu je Krist pastir (Iv 10, 11-15), Crkva kao Kristovo tijelo (1 Kor 12, 13-27) i Crkva kao svjetlo svijeta (Mt 5, 14), Izbor dvanaestorice i njihovo poslanje, kao i poslanje svih ostalih vjernika (Lk 6, 13-16, Lk 9,1-2 i Mt 4, 18-22), ustanovljenje potvrde i euharistije (Dj 8, 4-8.14-17; Lk 22,19).</p>	
<p>Odarbani dijelovi <i>Katekizma Katoličke Crkve</i> o krštenju (1213).</p>	
<p>Ishod se ostvaruje povezano s ishodom B.7.2. i D.7.1.</p>	
<p>Istražiti podatke o Crkvi (kršćanstvo u svijetu), o vlastitoj (nad)biskupiji i župi: redovničke zajednice (organizirati posjet ili pozvati gosta) i istaknuti vjernici laici.</p>	

Oblast: C/Kršćanska ljubav i moral na djelu	
Ishod učenja	Razrada ishoda
<p>C.7.1. Učenik na primjerima biblijskih tekstova analizira primjere ropstva i slobode i povezuje ih sa suvremenim situacijama ropstva i slobode.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik analizira biblijske tekstove koji govore o tome kako je Bog uvijek spremjan obnoviti savez prijateljstva i ljubavi s čovjekom. • Učenik uočava originalnost Isusove poruke i njegova odnosa prema čovjeku. • Učenik povezuje i objašnjava poruku Isusovih blaženstava s čovjekovom čežnjom za srećom.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> • Suvremene situacije ropstva i povratak Bogu koji nudi slobodu i obnavlja savez • Isusova blaženstva 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Biblijski tekstovi koji govore o odnosu Boga i čovjeka, milosti i praštanju: <i>Himna Bogu pomoćniku</i> (Ps 146), Praštanje i ljubav prema svima koji Boga zazivaju (Ps 86,5), <i>Hvalospjev Svemogućemu</i> (Ps 147), Božja dobrota i ljubav (Ps 103,11-12), Mjera kojom se mjeri (Lk 6,37-38), Oprashtanje i milost (Mih 7,18-19) i <i>Bog je ljubav</i> (1 Iv 4,16).</p> <p>Tekstovi o Isusovoj poruci i odnosu prema čovjeku: Preputimo se Providnosti (Lk 12,22-34), Izmirenje s bratom (Mt 5,21-24), Zla koja dolaze iznutra (Mk 7,20-23), <i>Blaženstva</i> (Mt 5, 1-12).</p> <p>Procjena vlastitoga ponašanja u odnosu na Isusovu poruku, metodom rješavanja problema procjena ponašanja u konkretnim situacijama (navesti primjere). Predložiti načine konkretnoga pomaganja drugima po Isusovu primjeru (postupanje u slučaju svađe i u potrebama konkretne pomoći: u obitelji, razredu, uključivanjem u humanitarne akcije, upoznati pojmom volontiranja).</p>	

<p>C.7.2.Učenik istražuje kako vrednote slobode, ljubavi i odgovornosti utječu na njegovu osobnu izgradnju i izgradnju zajednice.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik uviđa povezanost ljubavi, odgovornosti i slobode. • Učenik objašnjava Isusov poziv za izgradnju pravednjega i boljega svijeta. • Učenik uočava potrebe ljudi oko sebe i navodi primjere odgovornoga ponašanja. • Učenik navodi i objašnjava tjelesna i duhovna djela milosrđa kao primjer kršćanske odgovornosti. • Navodi primjere i aktivnosti (projekte) u kojima ostvaruje duhovna i tjelesna djela milosrđa u svojoj okolini.
--	---

Poveznice sa ZJNPP

Ključni sadržaji

- Povezanost ljubavi, odgovornosti i slobode
- Tjelesna i duhovna djela milosrđa

Preporuke za ostvarenje ishoda

Biblijski tekstovi koji govore o Isusovu pozivu za izgradnju pravednjega i boljega svijeta:

Tekstovi: Lk 12, 22-26 (Pouzdanje u providnost – sloboda od materijalnog), 2 Kor 3,17; Gal 5, 13; Zapovijedi ljubavi (Mt 22, 34-40) kao i odabrani dijelovi Katekizma Katoličke Crkve (2445, 2447) ili pastoralne konstitucije o Crkvi u suvremenome svijetu Gaudium et spes.

Učenik navodi primjere konkretnih djela milosrđa koje može provesti u svojoj okolini i primjere odgovornoga ponašanja u izgradnji pravednjega svijeta (zauzimanje za pravdu, istinu, mir, dobro, milosrđe, solidarnost, dostojanstvo osobe).

Učenik raspravlja o povezanosti ljubavi, odgovornosti i slobode na temelju biblijskih tekstova i uočava te da prava i potpuna sloboda izvire iz ljubavi prema Bogu i bližnjemu.

Ishod se osim na kognitivnom ostvaruje i na afektivnom planu kroz primjere i aktivnosti (projekte) u kojima ostvaruje duhovna i tjelesna djela milosrđa u svojoj okolini o kojima izvještava u razredu.

Ovaj se ishod ostvaruje povezano s ishodom A.7.1. i C.7.1.

C.7.3.Učenik istražuje i upoznaje vrijednosti slobode, ljubavi i odgovornosti u drugim religijama, svjetonazorima i svijetu oko sebe.

- Učenik prepozna i analizira i odnos prema čovjekovoj slobodi tijekom povijesti.
- Učenik istražuje utjecaj shvaćanja slobode u drugim religijama i svjetonazorima na konkretna društva i uspoređuje ih s kršćanskim.

Poveznice sa ZJNPP

Ključni sadržaji

- Poimanje slobode u drugim religijama, svjetonazorima i kroz povijest

Preporuke za ostvarenje ishoda

Primjeri i priče iz povijesti (npr. zakoni o ropstvu), usmjereni gledanje video materijala s radnim zadacima. Ovaj se ishod ostvaruje povezano s ishodom A.7.1.

Oblast: D/Crkva u svijetu	
Ishod učenja	Razrada ishoda
<p>D.7.1.Učenik prepoznae Crkvu kao zajednicu Božjega naroda s različitim poslanjem, službama i odgovornostima te ljudsko i božansko lice Crkve u povijesnim događajima kako bi bolje razumio život Crkve i društva danas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik navodi pozitivnu i negativnu stranu Crkve u srednjem vijeku i prepoznae stalnu potrebu »pročišćavanja« Crkve od ljudskih mana i usmjeravanje prema božanskome. • Učenik prepoznae novo lice Crkve u 20. stoljeću. • Učenik opisuje poslanje biskupa i svećenika, redovnica i redovnika te vjernika laika u Crkvi. • Učenik navodi primjere kršćanskoga djelovanja u društvu. • Učenik prepoznae i navodi zajedničke korijene kršćanskih crkava. • Zalaže se za vrijednost ekumenizma kroz navođenje primjera i ekumensko djelovanje u svojoj sredini.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
	<ul style="list-style-type: none"> • Najvažniji uzroci i posljedice velikoga raskola Crkve u XI. stoljeću i reformacije, prosjački redovi, promicanje znanosti i umjetnosti, križarski ratovi, inkvizicija, katolička obnova, misijski pokret, II. vatikanski koncil, Ivan Pavao II., primjeri svetaca i blaženika.
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Ostvariti korelaciju s nastavom povijesti, aktivni postupci rada s tekstrom, debata, povijesni videoisječci i karte. Vjeroučitelj također treba poticati ekumensko djelovanje osmišljavanjem i provedbom različitih aktivnosti u koje je učenik izravno uključen te koje će omogućiti iskustva učenja i prihvatanje vrijednosti ekumenizma kao vlastitih kriterija u promišljanju i djelovanju.	
<p>D.7.2.Učenik opisuje i objašnjava važnije biblijske i druge kršćanske motive i poruke prisutne u književnosti i ostalim umjetnostima, osobito u arhitekturi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik opisuje mjesta okupljanja prvih kršćana i ranokršćanske motive, simbole i znakove. • Učenik prepoznae osnovna obilježja najvažnijih stilova crkvenoga graditeljstva i unutrašnjosti crkve. • Učenik prepoznae i navodi Marijino mjesto u molitvi, pobožnosti i tradiciji Crkve, zatim u književnosti, umjetnosti i arhitekturi.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
	<ul style="list-style-type: none"> • Mjesta okupljanja prvih kršćana i ranokršćanski motivi, simboli i znakovi, unutrašnjost crkve (oltar, ambon, svetohranište), crkveno graditeljstvo na primjerima katedrale određene biskupije ili župne crkve, Marijino mjesto u književnosti, umjetnosti i arhitekturi.
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Učenik navodi najvažnije pobožnosti i molitve prisutne u tradiciji Katoličke Crkve i istražuje važnost za duhovnost i vjeru pojedinca i Crkve. Posjet župnoj crkvi, analiza fotografija (katakcombe, crkve građene različitim stilovima gradnje, marijanska svetišta), korištenje virtualnih šetnji crkvama diljem svijeta (npr. bazilika sv. Petra u Rimu), izrada i crtanje ranokršćanskih simbola i znakova, analiza književnih tekstova o Mariji, umjetničkih slika i glazbenih primjera.	

<p>D.7.3. Učenik prepoznaće i objašnjava sličnosti i razlike između kršćanskih crkava i svetih građevina drugih religija (sinagoge i džamije).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik prepoznaće najvažnije sličnosti i razlike između kršćanskih crkava i bogomolja drugih religija. • Učenik navodi najpoznatije građevine drugih svjetskih religija. • Učenik navodi najpoznatije građevine Katoličke Crkve. • Učenik pokazuje stav poštovanja simbola i građevina drugih religija.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> • Ishodi iz domene D.7.3. ostvaruju se na temelju istih biblijskih sadržaja pomoću kojih se ostvaruju odgojno-obrazovni ishodi iz domena D.7.1. i D.7.2. 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Prepoznavanje izvanjskih činjenica zgrade ili života pojedine vjerske zajednice treba voditi boljem poznavanju pogleda na život određene religije i njezina utjecaja na društvo i kulturu. Radi se o motivirajućem obilježju prepoznavanja drugoga i drukčijeg. Učenici uz pomoć vjeroučitelja promatraju izvanske elemente (simbolički način učenja), istražuju ih i zaključuju o konkretnome životu i radu zajednice. Analiza fotografija, slagalice, virtualne šetnje građevinama, istraživanje bogomolja u svom okruženju.</p>	

8. razred osnovne škole /70 nastavnih sati godišnje/

Oblast: A/Čovjek i svijet u Božjemu naumu	
Ishod učenja	Razrada ishoda
A.8.1. Učenik u svjetlu vjere otkriva vlastito dostojanstvo, vrijednost i ulogu te objašnjava ulogu vjere u rješavanju napetosti i sukoba među ljudima.	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik izražava stav kako je svaki čovjek jedinstveno i neponovljivo biće kroz konkretnе geste poštovanje i uvažavanja drugih u svojoj sredini. • Učenik analizira pozitivne utjecaje uzora u izgradnji vlastite osobnosti. • Učenik analizira negativne utjecaje koji predstavljaju opasnost u izgradnji vlastite osobnosti. • Učenik istražuje pozitivne utjecaje vjere u izgradnji vlastite osobnosti. • Učenik analizira konkretne primjere utjecaja društva vršnjaka na formiranje osobnosti i predlaže načine kako ostvariti pozitivan utjecaj u društvu vršnjaka. • Učenik analizira različite uzroke napetosti i konflikata u razdoblju mladenaštva i objašnjava mogućnost rješavanja napetosti i sukoba s kršćanskoga motrišta. • Predlaže pozitivne načine komunikacije u digitalnom okružju kojom mogu utjecati na poštovanje dostojanstva svake osobe i rješavanje sukoba i nesporazuma.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
	<ul style="list-style-type: none"> • Jedinstvenost i dostojanstvo svakog čovjeka, idoli i uzori u izgradnji osobnosti • Pozitivni i negativni utjecaji u izgradnji osobnosti (ovisnosti, idoli, negativan utjecaj medija...) • Pozitivni utjecaji vjere u izgradnji vlastite osobnosti (prihvaćanju sebe i drugih, izgradnja samopouzdanja) • Ljubav prema Bogu i prema bližnjemu kao mjerilo nadvladavanja sukoba
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Naglasak je sadržaja na otkrivaju da je svatko jedinstven i dragocjen, da smo upućeni jedni na druge te da su poštovanje, prijateljstvo i zajedništvo vrline i snaga odrastanja i razvoja.</p> <p>Koristiti metodu rješavanja problema, istražiti i analizirati razloge sukoba među ljudima, provesti razrednu anketu o utjecaju medijskih reklamnih sadržaja, igrati igru uloga: uživljavanje u situaciju drugoga.</p> <p>Ishod se osim na kognitivnom ostvaruje i na afektivnom planu kroz konkretne geste poštovanja i uvažavanja drugih u svojoj sredini, kroz prijedlog i konkretne aktivnosti kako ostvariti pozitivan utjecaj u društvu vršnjaka.</p> <p>Ishod se ostvara kroz aktivnosti koje će učenici provoditi u školi i svojoj svakidašnjici izvan škole te o kojima će kasnije izvještavati u učionici. Ostvarenje ishoda može se provesti i kroz suradnju s drugim učenicima u provedbi projekta (školskoga, međuškolskoga, europskoga, eTwinninga i sl.) čiji rezultati doprinose navedenim sadržajima.</p>	

<p>A.8.2. Učenik prepoznae povjesno i geografsko okruženje pojedinih biblijskih knjiga, prepoznae književnu vrstu i simbolički govor kako bi objasnio značenje biblijskih tekstova i otkrio poruku za svoj život.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik navodi osnovne podatke o Palestini u Isusovo vrijeme. • Učenik prepoznae i navodi vrijeme nastanka i autore evanđelja. • Učenik izdvaja i objašnjava središnju poruku odabranih novozavjetnih biblijskih tekstova. • Učenik objašnjava osnovne podatke o proročkim knjigama (proroci, povijesne okolnosti izraelskoga naroda, iščekivanje mesije, književna vrsta, simbolički govor). • Učenik u starozavjetnim proročkim tekstovima prepoznae navještaj Isusa Krista. • Učenik u proročkim tekstovima prepoznae poruke koje može primjeniti na vlastiti život i vjeru. • Učenik u odabranim biblijskim tekstovima pronalazi poruke za svoje životne situacije.
--	--

Poveznice sa ZJNPP

Ključni sadržaji

- Palestina u Isusovo vrijeme, nastanak evanđelja, svjedočanstva o Kristu u evanđeljima, odrediti središnju poruku novozavjetnih tekstova (koji su navedeni u drugim domenama), proročki tekstovi iz Staroga zavjeta.
- Ishodi iz domene A 8.2. ostvaruju se na temelju istih biblijskih sadržaja pomoću kojih se ostvaruju odgojno-obrazovni ishodi iz domene B.8.1.

Preporuke za ostvarenje ishoda

Upoznavanje povjesnog i geografskog okruženja usmjereno je boljem razumijevanju biblijskoga teksta, preporuča se istraživačkim radom.

Naglasak: izostaviti detaljne opise koji nisu bitni za ostvarenje ishoda.

Koristiti biblijski atlas i karte, rad s biblijskim tekstovima, pisanje posadašnjenja proročke poruke, jednominutno izlaganje proročkih poruka upućenih današnjem čovjeku, izdvojiti Isusove proročke poruke (Mt 21,46; Mt 23,37).

A.8.3. Učenik istražuje temeljne pojmove židovske religije i objašnjava sličnosti i razlike s kršćanstvom kako bi prepoznao temeljne odrednice zajedničke baštine židovstva i kršćanstva.

- Učenik objašnjava temeljne pojmove židovske religije (praoči, sveta knjiga, blagdani, bogomolje, simboli, židovski vjernički život, kratka povijest Izraelskoga naroda).
- Učenik uspoređuje i opisuje temeljne odrednice zajedničke baštine židovstva i kršćanstva.
- Učenik objašnjava važnost međureligijskoga dijaloga.

Poveznice sa ZJNPP

Ključni sadržaji

- Vjera i pobožnost u židovstvu, oblici molitve, židovski blagdani, židovske knjige, običaji, sveta mjesta, međureligijski dijalog

Preporuke za ostvarenje ishoda

Biblijski tekst Pnz 6,4-9 (Čuj Izraele!) Proširivati na temelju predznanja pojmove Pasha, Abraham, sveta knjiga, mjesto okupljanja Židova, simboli), istražiti što je zajedničko, a što različito u židovstvu i kršćanstvu, izvanučionička nastava (ako postoji židovska zajednica), upoznati pojmove antisemitizam i holokaust.

Oblast: B/Riječ Božja i vjera Crkve u životu kršćana	
Ishod učenja	Razrada ishoda
B.8.1. Učenik opisuje osnove proročke objave i tumači poziv, poslanje i ulogu starozavjetnih proroka i tumači poruku mesijanskih tekstova.	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik analizira i objašnjava odabране temeljne izričaje vjere u jednoga i pravoga Boga u proročkim spisima. • Učenik objašnjava važnije proročke poruke. • Učenik objašnjava iščekivanje Mesije u židovskoj vjeri radi boljega shvaćanja proročkoga navještaja. • Učenik prepoznae kako proročki djelovati u svom okruženju. • Učenik u proročkim tekstovima otkriva poruke za osobni život i izgradnju vjere.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> • Proroci <i>Staroga zavjeta</i> • Proročke poruke koje govore o vjeri, duhovnome i moralnome životu židovskoga naroda i njegovu odnosu s Bogom 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Biblijski tekstovi: Mojsije kao najveći prorok, <i>Stari zavjet</i> (Izl 2-4), poziv proroka Jeremije (Jr 1,5), poziv i poslanje (Jr 1,9; Iz 6,6; Ez 3,1), kušnja proroka Ilike (1 Kr 19,4) ili Jeremije (Jr 15,18), tekstovi koji govore o vjernosti Savezu.	
B.8.2. Učenik obrazlaže kršćanski odgovor na pitanje smrti i života nakon smrti i kako se odražava na život vjernika.	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik objašnjava patnju i smrt u svjetlu vjere u uskrsnuće. • Učenik analizira svakodnevne činjenice i iskustva patnje i smrti u svjetlu Isusova nauka i vjere Crkve o vječnom životu. • Učenik analizira biblijske slike i usporedbe o životu nakon smrti u Novome zavjetu. • Učenik objašnjava ključne pojmove govora o vječnom životu (raj, pakao, čistilište, posljednji sud, uskrsnuće tijela). • Učenik analizira kako se vjera u vječni život odražava na život vjernika. • Učenik prepoznae učinke sakramenata pomirenja i bolesničkoga pomazanja na život vjernika u trenucima bolesti i patnje.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> • Eshatološke glavne teme; sakramenti pomirenja i bolesničkoga pomazanja • Iskustva bolesti, patnje i smrti, raj, pakao, čistilište, posljednji sud, uskrsnuće tijela, život vječni 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Ishod se ostvaruje u povezanosti sa sadržajima ishoda B 8.3. Rad s biblijskim tekstovima: svadbena gozba (Mt 22,1-14), stanovati kod Boga (Iv 14,1-3), grad Božji (Otk 21,9-22). Promišljanje iskustava bolesti i patnje, promatranje i analiza sadržaja umjetničkih reprodukcija (npr. Michelangelov <i>Posljednji sud</i>).	

<p>B.8.3. Učenik kritički promišlja o grijehu i njegovim posljedicama te otkriva i opisuje Božju prisutnost u životu čovjeka kroz sakramente pomirenja i bolesničkoga pomazanja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik promišlja o lošim djelima prema čovjeku i prema Bogu te vrednuje posljedice tih čina. • Učenik analizira i tumači kako Isus susreće ljude koji su opterećeni grijehom. • Učenik prepoznaće oproštenje kao temeljno kršćansko iskustvo. • Učenik analizira i objašnjava sakrament pomirenja u svjetlu biblijskih tekstova. • Učenik objašnjava sakrament bolesničkoga pomazanja.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> • Grijeh i Isusov odnos prema grešnicima; sakrament pomirenja • Biblijski tekstovi o zlu, grijehu i krivnji, posebno u svjetlu Božjega praštanja i čovjekova pomirenja s Bogom 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Ishod se ostvaruje u povezanosti sa sadržajima ishoda B. 8.2. Bibliodrama, tekstovi: Isus i grešnica (Lk 7,36-50), Isus i prelubnica (Iv 8,1-11), milosrdni otac (Lk 15,11-32), razgovor o iskustvu sakramenta bolesničkog pomazanja, važnosti sakramenta pomirenja za kršćane.</p>	

Oblast: C/Kršćanska ljubav i moral na djelu	
Ishod učenja	Razrada ishoda
<p>C.8.1. Učenik analizira i prosuđuje čovjekovo ponašanje u svjetlu Deset Božjih zapovijedi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik uočava da Božje zapovijedi čuvaju ljudsku slobodu i dostojanstvo osobe. • Učenik uspoređuje odnos Dekaloga i temeljnih ljudskih prava. • Učenik objašnjava da se zapovijedi temelje na ljubavi prema Bogu i bližnjemu. • Učenik navodi bogoslovne kreposti i objašnjava njihovu važnost za čovjekov odnos prema Bogu. • Analizira načine poštivanja i kršenja zapovijedi u kontekstu komunikacije u digitalnom okruženju.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> • Deset Božjih zapovijedi, ljudska prava i bogoslovne kreposti 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Ishod se ostvaruje povezano s ishodom C.8.2. Ishod se osim na kognitivnom ostvaruje i na afektivnom planu kroz konkretno djelovanje i izvještavanje u učionici. Učenik predlaže načine promicanja vrijednosti o kojima govore Božje zapovijedi u kontekstu komunikacije u digitalnom okruženju i uključuje se u aktivnosti kojima može doprinijeti u njihovom promicanju.</p>	

<p>C.8.2. Učenik analizira i uočava kako kršćanska slika o dostojanstvu čovjeka utječe na vrednote suvremenoga društva i njegove osobne vrednote.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik otkriva, analizira i tumači pojave koje dovode u pitanje svetost svakoga ljudskog života. • Učenik argumentirano tumači da je Bog jedini gospodar svakoga ljudskog života od začeća do prirodne smrti. • Učenik analizira i kritički objašnjava najučestalije povrede ljudskoga života. • Učenik uočava oko kojih se moralnih načela vode rasprave i dvojbe u medijima, društvu.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> • Povrede ljudskoga života od začeća do prirodne smrti 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Istražiti tijekom određenoga vremenskog razdoblja najčešće moralne dvojbe i rasprave u medijima, čitati odabrane dijelove <i>Katekizma Katoličke Crkve, organizirati debatu</i>. Ovaj se ishod ostvaruje povezano s ishodom C.8.1.</p>	
<p>C.8.3. Učenik analizira i objašnjava pojam čovjekovoga dostojanstva i savjesti u monoteističkim religijama i svjetonazorima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik tumači da svaki čovjek ima pravo živjeti po svojoj savjesti. • Učenik objašnjava i raspravlja važnost trajnoga odgoja savjesti kako bi savjest bila ispravno formirana. • Učenik istražuje pojam savjesti u monoteističkim religijama i svjetonazorima. • Učenik navodi primjere postupanja prema savjesti.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> • Pitanje savjesti i ljudskoga dostojanstva 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Važnost i uloga savjesti, važnost trajnoga odgoja savjesti, pojam savjesti u monoteističkim religijama i svjetonazorima, suvremene posljedice nepoštivanja moralnih normi: nepravda, siromaštvo, nepoštovanje ljudske osobe, nebriga za okoliš, ugrožavanje života. Analizirati tekst iz <i>Pastoralne konstitucije o Crkvi u suvremenome svijetu Gaudium et spes</i> koji definira savjest, navesti primjere kršenja prava života po savjesti, čitati odabrane dijelove <i>Deklaracije o vjerskoj slobodi Dignitatis humanae</i>.</p>	

Oblast: D/Crkva u svijetu	
Ishod učenja	Razrada ishoda
D.8.1. Učenik objašnjava obilježja crkvenoga jedinstva i važnost ekumenskoga zalaganja; tumači nastanak, temeljna obilježja i nauk kršćanskih crkava i zajednica te navodi primjere ekumenizma.	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik analizira glavne oznake jedne, svete, katoličke i apostolske Crkve. • Učenik opisuje posebnosti Pravoslavne crkve. • Učenik objašnjava nastanak grkokatolika i prepoznaće mogućnost jedinstva Crkve u raznolikosti. • Učenik objašnjava temeljne postavke protestantskoga nauka. • Učenik objašnjava početak i razvoj ekumenskoga pokreta i ekumenizam kao jednu od najvažnijih zadaća Crkve. • Učenik navodi kako možemo promicati jedinstvo kršćana u svojoj sredini. • Učenik obrazlaže važnost i potrebu odnosa poštovanja i uvažavanja drugih kršćanskih vjeroispovijesti i njihovih pripadnika. • Učenik izražava i zastupa stav poštovanja prema pripadnicima drugih kršćanskih crkava.
Poveznice sa ZJNPP	
	Ključni sadržaji
	<ul style="list-style-type: none"> • Jedna, sveta, katolička i apostolska Crkva, posebnosti Pravoslavne crkve, nastanak i posebnosti grkokatolika, posebnosti i temeljne postavke protestantskoga nauka • Ekumenizam: navesti važnost i ulogu papa u razvoju ekumenizma i važnost ekumenizma u Crkvi i društvu
	Preporuke za ostvarenje ishoda
Posjet kršćanskim zajednicama, istražiti zajedničke mogućnosti djelovanja (molitveni susreti, proučavanja Biblije, zajednička briga za opće dobro, humanitarne aktivnosti, obilježavanje ekumenske Molitvene osmbine za jedinstvo kršćana).	
D.8.2. Učenik objašnjava utjecaj kršćanstva na hrvatsko društvo, na hrvatsku kulturu, tradiciju, umjetnost, književnost i znanost.	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik vrednuje doprinos Crkve razvoju školstva, kulture i znanosti. • Učenik prepoznaće utjecaj i doprinos protestantizma. • Učenik kroz arhitekturu i unutrašnje uređenju kršćanskih crkava prepoznaće sličnosti i razlike između kršćanskih crkava. • Učenik prepoznaće posebnost i značenje ikone kao poseban vid likovne umjetnosti i vjerničkoga izražaja.
Poveznice sa ZJNPP	
	Ključni sadržaji
	<ul style="list-style-type: none"> • Doprinos Crkve razvoju školstva, kulture i znanosti, utjecaj i doprinos protestantizma (Martin Luther kao prevoditelj <i>Biblije</i>, uvođenje narodnoga jezika u liturgiju)
	Preporuke za ostvarenje ishoda
Izvanučionička nastava – posjet drugim kršćanskim crkvama, ukoliko postoji mogućnost. Sadržaje prilagoditi svojoj sredini, konkretnom iskustvu učenika, mogućnostima zapažanja u konkretnome susretu s drugim kršćanskim zajednicama. Analiza fotografija, umjetničkih reprodukcija i ikonostasa (ikona), razgovor, istraživački rad, rad s tekstovima, rasprava Rembrandt van Rijn: <i>Mojsije s pločama Božjih zapovijedi</i> , Michelangelo Buonarroti: <i>Posljednji sud</i> , općenito Mojsije u umjetnosti. Analiza književno-umjetničkih tekstova s temom savjesti, vjere, nade, ljubavi i kreposti. Ishod se ostvaruje povezano s ishodom D.8.1.	

9. razred osnovne škole /68 nastavnih sati godišnje/

Oblast: A/Čovjek i svijet u Božjemu naumu

Ishod učenja	Razrada ishoda
A.9.1.Učenik u svjetlu vjere dublje upoznaje sebe kako bi izgrađivao svoju osobnost, prepoznao svoje talente te otkrio vlastiti životni poziv.	<ul style="list-style-type: none"> Učenik analizira vlastita iskustva zajedništva koja izgrađuju, daju sigurnost i pružaju osjećaj radosti i dobra. Učenik u svjetlu vjere analizira temeljne izazove predadolescencije i mladenaštva. Učenik prepoznaje svoje talente te otkriva vlastiti životni poziv. Učenik objašnjava u svjetlu vjere smisao spolnosti čovjeka i važnost odgovornog odnosa prema spolnosti. Učenik prepoznaje i obrazlaže brak i celibat kao različite oblike ostvarenja poziva kršćanskoga života. Analizira pozitivne i negativne strane digitalne tehnologije, kako ona utječe na stvaranje prijateljstva i zajedništva među mladima. Učenik predlaže načine promicanja vrijednosti prijateljstva, prihvatanja i dobra u svojoj okolini ili putem digitalne tehnologije te se uključuje u aktivnosti kojima može doprinijeti njihovu ostvarivanju.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> Izazovi mladenaštva (prijateljstvo, ljubav, samopouzdanje, vlastiti talenti, prepoznavanje vlastitoga životnog poziva). Adolescencija kao vrijeme prijelaza, izazovi, sukobi, kriza odrastanja, radost prijateljstva, prava ljubav i smisao ljudske spolnosti, ljudska spolnost u svjetlu <i>Biblije</i> i Crkve 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Biblijski tekstovi: 1 Kor 6, 19-20; 1 Kor 13, 1-13; debata, razredna anketa o ponašanju, samovrednovanje vlastitoga ponašanja.</p> <p>Ishod se osim na kognitivnom ostvaruje i na afektivnom planu kroz konkretno djelovanje i izvještavanje u učionici.</p>	
A.9.2.Učenik analizira poruku biblijskih tekstova o stvaranju svijeta i čovjeka iz Knjige postanka te prepoznaje kako Biblija tumačena kroz učiteljstvo Crkve predstavlja ključ za razumijevanje egzistencije vjernika.	<ul style="list-style-type: none"> Učenik analizira središnje sadržaje odabranih biblijskih tekstova. Učenik objašnjava tvrdnju: Biblija je objavljenja riječ Božja. Učenik izražava stav poštovanja prema Bibliji kao Božjoj rijeći. Učenik u biblijskim tekstovima Knjige postanka pronalazi i navodi odgovore na temeljna životna pitanja (zašto čovjek pati, uzroci sukoba među ljudima...) Učenik razlikuje znanstveni i književni biblijski govor u tumačenju stvaranja svijeta i čovjeka. Učenik istražuje i analizira odnos znanosti i vjere u temi stvaranja svijeta i čovjeka.
Poveznice sa ZJNPP	

Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> Biblijski tekstovi: Post 1,1-2,4 (Stvaranje), Post 4, 1-15 (Kajin i Abel), Post 7-9 (Noa i potop), Post 11, 1-9 (Kula babilonska) <i>Biblja</i> kao objavljena Božja riječ, biblijska slika svijeta, odnos biblijskoga i znanstvenoga pogleda na stvaranje svijeta i čovjeka 	Preporuke za ostvarenje ishoda
Rasprava o biblijskoj i znanstvenoj slici svijeta, korelacija s nastavnim sadržajima predmeta Biologija i Fizika. Istraživanje značenja biblijskih motiva iz <i>Knjige postanka</i> u različitim područjima života. Ishod se osim na kognitivnom ostvaruje i na afektivnom planu kroz konkretnе geste prema <i>Biblji</i> kao svetoj knjizi i radu s biblijskim tekstovima. Ishod A.9.2. ostvaruje se povezano s ishodom C.9.3.	
<p>A.9.3. Učenik istražuje različite načine čovjekova traganja za Bogom te ga uspoređuje s vlastitom slikom o Bogu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Učenik objašnjava osobine čovjeka kao religioznoga bića. Učenik istražuje različite načine traženja Boga u životu čovjeka. Učenik objašnjava na koja pitanja religija daje odgovor. Učenik razlikuje oznake istinske religioznosti od krivih oblika religioznosti. Učenik navodi primjere krivih oblika religioznosti s kojima se susreo u vlastitom okruženju (poznanici, mediji...). Učenik istražuje posljedice krivih oblika religioznosti. Učenik analizira osobnu sliku o Bogu i vlastito shvaćanje religioznosti.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> Pojmovi vjera, religija, religioznost, religiozni pokreti, vjerska ravnodušnost, ateizam, kriva shvaćanja Boga 	Preporuke za ostvarenje ishoda
Učenik istražuje o pojedinim religioznim pokretima. Odabir sadržaja prema iskustvima učenika, potaknuti ih na istraživanje i zapažanje u svom okruženju (lokalna sredina, medijski sadržaji koje oni prate i sl.) te usporedbu, analizu i zauzimanje stava.	

Oblast: B/Riječ Božja i vjera Crkve u životu kršćana	
Ishod učenja	Razrada ishoda
<p>B.9.1. Učenik pomoću biblijskih tekstova analizira objavu Trojedinoga Boga i objašnjava osnovne izričaje vjere u jednoga Boga kako ih je oblikovala prva Crkva radi izgradnje osobnoga iskustva vjere.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Učenik objašnjava temeljne istine vjere sadržane u Apostolskom vjerovanju. Učenik istražuje i analizira biblijske tekstove u kojima se Bog objavljuje kao Otac, Sin i Duh Sveti. Učenik pronalazi primjere oživotvorenja vjere u Trojedinoga Boga u životu prve Crkve i Crkve danas. Učenik analizira iskustva vjere u odabranim biblijskim tekstovima i povezuje ih sa svojim iskustvom. Učenik analizira današnja iskustva vjere i povezuje ih sa svojim iskustvom.
Poveznice sa ZJNPP	

Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> • Objava Trojedinoga Boga • <i>Apostolsko vjerovanje</i> • Biblijski tekstovi o Presvetom Trojstvu • Primjeri vjere u biblijskim tekstovima i u suvremenoj literaturi i medijima 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Biblijski tekstovi: Rim 15,6; 2 Kor 11,31; Ef 1,3; Lk 12,50; Tit 3,4; Heb 1,3; Iv 14,9. Temeljni je naglasak u ostvarenju ishoda na povezivanju istina vjere sa svojim iskustvom vjere i učincima koje ima u konkretnom životu.	
B.9.2. Učenik tumači temeljne istine vjere o Isusu Kristu i njihov utjecaj na stavove u konkretnom životu.	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik tumači, na temelju biblijskih tekstova, izričaje vjere o Isusa Kristu koji je pravi Bog i pravi čovjek. • Učenik tumači Isusovu ulogu u otkupljenju i konačnemu spasenju svih ljudi. • Učenik pronalazi primjere oživotvorenja te vjere u Isusa Krista u životu prve Crkve i Crkve danas. • Učenik povezuje temeljne istine vjere o Isusu Kristu s vlastitim životnim situacijama i stavovima.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> • Temeljne istine vjere o Isusu Kristu • Biblijski tekstovi koji donose Isusove riječi o njegovu ljudskom i božanskom dostojanstvu i poslanju, njegovu odnosu s Ocem nebeskim i Duhom Svetim • Izabrani tekstovi <i>Katekizma Katoličke Crkve</i> o Isusu Kristu 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Biblijski tekstovi: Mt 28,18; Mt 11,27; Iv 3,16; Iv 10,38; Iv 14,9; Iv 17,21. KKC 430-455 (u izboru tekstova <i>Katekizma Katoličke Crkve</i> odabratи one koji su u skladu s dobi i mogućnostima razumijevanja učenika).	
Temeljni je naglasak u ostvarenju ishoda na povezivanju istina vjere s iskustvom vjere i životnim situacijama učenika.	
B.9.3. Učenik opisuje Božju prisutnost u životu čovjeka kroz sakramente potvrde, ženidbe i sv. reda te obrazlaže važnost njihovih sakramentalnih učinaka za kršćanski život.	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik obrazlaže važnost sakramenata za kršćanski život. • Učenik prepoznaјe u biblijskim događajima Duha Svetoga kao treću božansku osobu. • Učenik analizira darove Duha Svetoga koji se primaju u sakramentu potvrde. • Učenik opisuje važnost darova Duha Svetoga u vlastitome životu i vjeri. • Učenik obrazlaže biblijski smisao sakramenta ženidbe. • Učenik tumači i obrazlaže kršćanski pogled na vrednote braka i obitelji. • Učenik obrazlaže smisao sakramenta sv. reda.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> • Sakramenti potvrde, ženidbe, sv. reda i važnost sakramentalnih učinaka za život čovjeka • Biblijski tekstovi koji potkrepljuju utemeljenje i smisao sakramenata 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Učenici u slikovitom biblijskom govoru i sakramentima trebaju otkrivati važnost i povezanost s vlastitim životom i životnim iskustvima. Ishod B.9.3. ostvaruje se povezano s ishodom A.9.1.	

Oblast: C/Kršćanska ljubav i moral na djelu	
Ishod učenja	Razrada ishoda
C.9.1. Učenik prepoznaće i analizira današnje predrasude prema ljudima te u svjetlu Isusova odnosa prema drugima prosuđuje vlastite stavove i ponašanja u svom okruženju.	<ul style="list-style-type: none"> Učenik na temelju biblijskih tekstova koji govore o Isusovom odnos prema različitim skupinama ljudi, obrazlaže kršćanske. vrednote prihvaćanja, poštovanja i uvažavanja svakog čovjeka. Učenik prosuđuje vlastita ponašanja i stavove te ponašanja i stavove u svojoj sredini, u svjetlu Isusovog primjera. Učenik prepoznaće vlastite predrasude i predrasude koje prevladavaju u njegovu životnom okruženju. Učenik predlaže načine djelovanja i uključuje se u aktivnosti kojima može doprinijeti rješavanju problema iz svoje okoline (škola, susjedstvo, lokalna zajednica i sl.).
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> Isusov odnos prema različitim skupinama ljudi Odnosi prema ljudima po Isusovu primjeru 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Isusov odnos prema grešnicima (Lk 7,36-50), susret s bolesnima (Lk 5,12-16), ljubav prema odbačenima i prezrenima (Mk 10,46-52).</p> <p>Ishod se ostvaruje na sadržajima povezanim s utvrđenim problemima u svojoj okolini čijem rješavanju učenici i škola mogu doprinijeti. Aktivnosti učenici provode u školi i u svojoj svakidašnjici izvan škole, te će o njima izvještavati u učionici.</p> <p>Ponašanje učenika nije mjerljivo, osim u situacijama u razredu, tako da se navedeni ishod treba pratiti, formativno vrednovati i davati povratna informacija učeniku u svrhu usvajanja vrijednosti.</p>	
C.9.2. Učenik tumači značenje i vrijednost rada za ljudski život te istražuje i predlaže različite oblike suodgovornoga angažmana za pravedan i miran suživot u društvu.	<ul style="list-style-type: none"> Učenik istražuje važnost rada za život i razvoj čovjeka. Učenik tumači kršćansko shvaćanje rada u kontekstu dostojanstva ljudske osobe. Učenik uočava oblike društvene nepravde u svojoj sredini. Prepoznaće svoje darove u izboru životnoga poziva. Istražuje važnost i oblike kvalitetnog provođenja slobodnoga vremena. Učenik predlaže načine kršćanskoga djelovanja u svjetlu društvenoga nauka Crkve i uključuje se u aktivnosti kojima može doprinijeti ostvarivanju navedenih vrednota ili surađuje s drugim učenicima u provedbi aktivnosti/projekta.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> Rad kao mogućnost vlastitoga razvitka i stvaranja primjerenih životnih uvjeta, rad kao suodgovornost za blagostanje obitelji i društva, rad kao služenje i sudjelovanje u Božjoj brizi za čovjeka i svijet, uzroci društvene nepravde, oblici primjerenoga kršćanskog odgovora na društvene nepravde u svjetlu društvenoga nauka Crkve Kvalitetno provođenje slobodnoga vremena 	

Preporuke za ostvarenje ishoda	
Primjeri i uzori laika u ostvarenju kršćanskih vrijednosti radom na radnom mjestu: npr. Ivan Merz, Jovanna Molla i sl. (ljudska prava, opće dobro, solidarnost, briga za siromašne).	Tekstove i sadržaje socijalnoga nauka Crkve prilagoditi dobi i razumijevanju učenika.
Ishod se osim na kognitivnom ostvaruje i na afektivnom planu kroz konkretnе prijedloge i djelovanja kojima može doprinijeti ostvarivanju kršćanskih vrednota.	Ishod se ostvara kroz aktivnosti koje će u učionici predložiti, osmisli i provoditi u školi i u svojoj svakidašnjici izvan škole ili surađivati s drugima u projektima koji doprinose ostvarenju kršćanskih vrednota te o kojima će kasnije izvještavati u učionici.
C.9.3.Učenik uspoređuje shvaćanje patnje i zla u kršćanstvu i drugim religijama i svjetonazorima te povezuje sa slikom o čovjeku u suvremenome društvu.	
C.9.3.Učenik uspoređuje shvaćanje patnje i zla u kršćanstvu i drugim religijama i svjetonazorima te povezuje sa slikom o čovjeku u suvremenome društvu.	<ul style="list-style-type: none"> Učenik objašnjava kršćansko shvaćanje zla, patnje, grijeha i posljedica grijeha, dostojanstva čovjeka, važnosti čovjekove slobode i odgovornosti na temelju biblijskih tekstova. Uspoređuje odgovore o uzroku zla i patnje u drugim religijama i svjetonazorima.
Poveznice sa ZJNPP	Ključni sadržaji
Shvaćanje zla, patnje, grijeha i posljedica grijeha, dostojanstva čovjeka, važnosti čovjekove slobode i odgovornosti.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Ishodi iz domene C.9.3. ostvaruju se na temelju istih biblijskih sadržaja pomoću kojih se ostvaruju odgojno-obrazovni ishodi iz domene A.9.2. koji se proširuju usporedbom s odgovorima na ista pitanja u drugim religijama radi boljega razumijevanja vlastite vjere, ali i odgovora na životna pitanja općenito. S obzirom da se radi o zahtjevnim filozofskim i teološkim pitanjima, prilagoditi mogućnostima učenika i povezati s konkretnim primjerima, osobito vezano za druge religije.	

Oblast: D/Crkva u svijetu	
Ishod učenja	Razrada ishoda
D.9.1.Učenik istražuje i navodi događaje u kojima se očituje djelovanje Duha Svetoga u Crkvi kroz povijest i danas i u svom životu.	<ul style="list-style-type: none"> Učenik na temelju novozavjetnih tekstova tumači djelovanje Duha Svetoga u Crkvi. Učenik iz života i djelovanja odabralih blaženika i svetaca izdvaja u čemu prepoznaće djelovanje Duha Svetoga u kontekstu svoga vremena i zašto oni mogu biti uzor nama danas. Učenik istražuje konkretnе primjere djelovanja Duha Svetoga u suvremenoj Crkvi i razlikuje božansko i ljudsko u negativnim pojavama unutar crkve. Učenik predlaže načine i uključuje se u aktivnosti kojima primjenjuje navedene vrednote u svome životu i zajednici.
Poveznice sa ZJNPP	Ključni sadržaji
<ul style="list-style-type: none"> Djelovanje Duha Svetoga u prvoj Crkvi, život i djelovanje odabralih blaženika i svetaca i u suvremenoj Crkvi 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Biblijski tekstovi: <i>Različiti su dari, a isti Duh</i> (1 Kor 12,4-13), <i>Život po Duhu</i> (Gal 5,16-17; 19-21a; 22-25). Izabratи poticajne, motivirajuće primjere iz života blaženika i svetaca bliskih životu i iskustvima učenika. Ishod se osim na kognitivnom ostvaruje i na afektivnom planu kroz konkretnе prijedloge i djelovanja u svojoj okolini.	

<p>D.9.2. Objasnjava i vrednuje utjecaj kršćanstva, osobito Katoličke crkve na hrvatsko društvo, na hrvatsku kulturu, tradiciju, umjetnost, književnost i znanost.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Učenik navodi najpoznatije ranokršćanske mučenike na našim prostorima i važnost njihova svjedočenja. Učenik opisuje početke kršćanstva na hrvatskim prostorima i povezuje početke pismenosti u Hrvata s pokrštavanjem. Učenik imenuje zaslžne pojedince u Crkvi u izgradnji našega naroda na duhovnome, obrazovnome, kulturnome, gospodarskome i političkome području života i prepoznaće u čemu su dali svoj doprinos. Učenik opisuje oblike stradanja Crkve u Hrvata za vrijeme totalističkih sustava. Učenik objasnjava prožetost suvremene kulture biblijskim motivima i navodi primjere iz književnosti, umjetnosti, arhitekture.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
	<ul style="list-style-type: none"> Doprinos Crkve u srednjem vijeku (Augustina Kažotića, Ruđera Boškovića, Andrije Kačića Miošić, Bartola Kašića, J. J. Strossmayera, Juraja Dobrile ...) Uloga Crkve i istaknutih crkvenih ljudi u vrijeme Hrvatskoga narodnog preporoda Ulogu bl. Alojzija Stepinca u obrani Crkve za vrijeme i nakon II. svjetskog rata Učenik upoznaje djelovanje Ivana Merza (usp. C.9.2.).
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Od ranokršćanskih mučenika izabrati i dodatno proširiti sadržaje o mučenicima iz vlastitoga životnog okruženja.</p> <p>Ishod »objasnjava prožetost suvremene kulture biblijskim motivima« treba povezati s motivima iz biblijskih tekstova koji se navode u drugim domenama. Primjeri kako se biblijski motivi pojavljuju u suvremenom kontekstu, razumijevanje slojevitosti i dubine njihovog značenja može doprinijeti boljem shvaćanju biblijskoga teksta.</p>	
<p>D.9.3. Analizira utjecaj religija, ali i različitih religioznih pokreta na današnjemu (suvremenom) društvu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Učenik prepoznaće utjecaj religija u književnosti i filmskoj umjetnosti. Učenik prepoznaće utjecaje novih religioznih pokreta u književnosti, filmskoj umjetnosti, glazbi i drugim područjima.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
	<ul style="list-style-type: none"> Religija, religiozni pokreti u suvremenome društvu Ishod se ostvaruje na temelju suvremenih sadržaja i na temelju interesa te okruženja učenika
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Ishod se ciklički ponavlja i proširuje u odnosu na prethodni razred.</p> <p>Polazište predstavlja iskustvo i zapažanja učenika te izbor suvremenih sadržaja treba prilagoditi i njihovim interesima. Suvremeno društvo obiluje različitim utjecajima različitih religija tako da učenici na temelju konkretnih, njima bliskih primjera, trebaju prepoznati te utjecaje.</p>	

GIMNAZIJA

1. razred gimnazije /35 nastavnih sati godišnje/

Oblast: A/Čovjek i svijet u Božjemu naumu	
Ishod učenja	Razrada ishoda
A.I.1.Učenik objašnjava važnost temeljnih životnih pitanja i pronalaženja odgovora na njih, prepoznaje čovjeka kao religiozno biće te objašnjava i vrednuje njegov odnos prema Bogu, posebno u spisima, nauku, moralu i kultu velikih svjetskih religija.	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik analizira religioznu dimenziju kao antropološku datost. • Učenik izražava vlastiti stav o važnim religioznim pitanjima i traženju životnoga smisla. • Učenik prepoznaže odgovore na temeljna životna pitanja navedenih svjetonazora: marksizam, materijalizam, nihilizam, hedonizam, pragmatizam. • Učenik navodi primjere različitih svjetonazora u vlastitome okruženju. • Učenik analizira različite oblike izražavanja i življena religioznosti. • Učenik izražava stav poštovanja prema osobama koje ne vjeruju i čija se religioznost razlikuje od njegove. • Učenik objašnjava pojам religije i zajedničke odrednice svih religija. • Učenik objašnjava razvojni put religija tijekom povijesti (od primitivnih i antičkih religija do religija danas). • Učenik prepoznaže rasprostranjenost religija u svijetu. • Učenik razlikuje velike svjetske religije prema utemeljitelju, božanstvu, simbolu, nauku, moralu i kultu. • Učenik uspoređuje obilježja i posebnosti velikih svjetskih religija u odnosu na kršćanstvo.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> • Važno je da učenici kroz ishod osvijeste specifičnu životnu dob u kojoj se nalaze i u kojoj se događa njihovo traganje za smislom i važnost religiozne dimenzije na tom putu. • Kršćanska ponuda životnoga smisla osvijedočena i povjerena kroz Bibliju, nauk, moral i kult Katoličke Crkve u poređenju s drugim velikim svjetskim religijama • Pojam religije i njezin povijesni razvoj, ključne odrednice velikih svjetskih religija (kult, spise, moral, utemeljitelj, nauk, vrijeme i mjesto nastanka) 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Analizirati religiozne dimenzije kao antropološke datosti (čovjek je religiozno biće, tražitelj smisla, tražitelj Boga, tražitelj odgovora na važna životna pitanja...).</p> <p>Izabratи različite tekstove i primjere koji govore o temeljnim životnim pitanjima (koji zastupaju različite svjetonazore i filozofske pravce).</p> <p>Istraživati na koji način suvremeni mediji i društvene mreže daju odgovore na temeljna životna pitanja i o tome raspravljaju kroz debatu. Ukoliko je prikladno, ostvariti susret s predstavnicima drugih religija u školi ili posjetiti druge vjerske zajednice (islamska zajednica u Bosni i Hercegovini, židovska zajednica).</p>	

<p>A.I.2.Učenik analizira Bibliju kao pisani i nadahnutu Božju riječ, kao knjigu temeljnih životnih iskustava, susreta čovjeka s Bogom, kao povjesno-kulturni dokument i kao vjerodostojan interpretacijski ključludske egzistencije.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik objašnjava pojam nadahnuća Svetoga pisma. • Učenik navodi Bibliju kao temeljni dokument židovsko-kršćanske tradicije. • Učenik istražuje i objašnjava postupnost nastanka, strukturu, povjesni i zemljopisni okvir Biblije. • Učenik razvrstava biblijske knjige prema glavnim književnim vrstama. • Učenik primjenjuje način citiranja biblijskih knjiga, poglavљa i redaka. • Učenik navodi autore i jezike na kojima su izvorno pisani biblijski tekstovi. • Učenik navodi najvažnije prijevode Biblije. • Učenik objašnjava ulogu Biblije u liturgiji i svakodnevnom životu kršćana. • Učenik analizira aktualnost izabranih biblijskih poruka u osobnome i društvenome životu.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> • Biblija kao temeljni dokument židovsko-kršćanske civilizacije • Biblija kao pisana i nadahnuta Božja riječ čovjeku 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Kroz različite aktivnosti učenicima približiti povijesni i zemljopisni okvir Biblije koristeći biblijske atlase, virtualne šetnje kroz Svetu Zemlju.</p>	
<p>Istražiti koja su velika književna ostvarenja u hrvatskoj književnosti inspirirana Biblijom. Biblija se u ovom ishodu učenicima objašnjava kroz aktivnosti kojima će učenici istraživati i proučavati bitne podatke o nastanku Biblije, aktualnosti biblijske poruke u današnjem svijetu i ulozi Biblije u životu kršćana. Biblijski priručnik, Mala enciklopedija, 1989, Pripeđili D. i P. Alexander, Kršćanska sadašnjost. Zagreb. Rebić, Adalbert. Biblijske starine. 1983. Kršćanska sadašnjost. Zagreb. Ishodi iz domene A.I.2. ostvaruju se na temelju istih biblijskih sadržaja pomoću kojih se ostvaruju odgojno-obrazovni ishodi iz domena B.I.2., C.I.1., C.I.2.</p>	
<p>A.I.3.Učenik analizira biblijski i znanstveni govor o nastanku svijeta i čovjeka te argumentirano obrazlaže odnos znanosti i vjere.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik analizira biblijski govor o postanku svijeta i čovjeka prema Post 1, 1-2, 4a. • Učenik analizira Božju nakanu da svijet povjeri čovjeku i ulogu čovjeka kao stvaratelja. • Učenik opisuje različite znanstvene teorije o postanku svemira i čovjeka. • Učenik razlikuje biblijski, slikoviti govor od znanstvenoga govora. • Učenik istražuje dodirne i razlikovne točke biblijskoga i prirodoznanstvenoga pristupa stvaranju svijeta i čovjeka. • Učenik analizira neutemeljenost dvojbe „znanost ili vjera“. • Učenik navodi primjere poznatih znanstvenika vjernika.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> • Dodirne i razlikovne točke odnosa znanosti i vjere: Bog Stvaratelj, Čovjek stvaratelj, Biblijska slika nastanka svijeta i čovjeka, Znanstvene teorije o postanku svemira i čovjeka, Znanstvenici vjernici 	

Preporuke za ostvarenje ishoda

Izabrati prikladne tekstove, audio ili videosadržaje koji aktualiziraju problematiku odnosa znanosti i vjere. Ponuditi izvore za dodatno proučavanje za rad kod kuće koji može biti vrednovan esejima ili kreativnim uradcima samih učenika na ovu temu.

Prema mogućnostima sudjelovati, inicirati, organizirati i moderirati debatu ili raspravu na temu odnosa znanosti i vjere s adekvatno pripremljenim pojedincima ili skupinama, odnosno gostima koji predstavljaju znanstveni, odnosno religiozni svjetonazor.

Prema mogućnostima analizirati utjecaj starih istočnjačkih mitova na nastajanje prvih jedanaest poglavlja Knjige postanka (stvaranje svijeta i čovjeka, prvi grijeh i njegove posljedice za ljudski rod).

Oblast: B/Riječ Božja i vjera Crkve u životu kršćana

Ishod učenja	Razrada ishoda
B.I.1. Učenik analizira i objašnjava Objavu kao Božje djelo i događaj spasenja te analizira odabrane događaje biblijske Objave.	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik objašnjava pojam Objava. • Učenik objašnjava Objavu kao Božji odgovor na temeljna čovjekova pitanja i kao zahtjev koji traži čovjekov slobodan odgovor. • Učenik objašnjava vrste, načine prenošenja i izvore biblijske Objave. • Učenik navodi najvažnije povijesne događaje biblijske Objave. • Učenik proučava arheološka otkrića i Objavu. • Učenik objašnjava ulogu i važnost Crkvenoga učiteljstva u tumačenju Objave. • Učenik opisuje najvažnije događajebiblijske Objave Staroga i Novoga zavjeta.
Poveznice sa ZJNPP	Ključni sadržaji

- Objava (vrste objave, prenošenje objave, povezanost biblijskih mjesa i događaja s arheološkim istraživanjima)
- Odnos Boga i čovjeka u kojem se Bog javlja i govori čovjeku, a čovjek odgovara svojom vjerom(Učenici istražuju i analiziraju Božju objavu te vrste objave i načine prenošenja objave kroz povijest.)

Preporuke za ostvarenje ishoda

Naglasiti ulogu Crkve u prenošenju, tumačenju i čuvanju Božje objave.

Kroz razradu ishoda naglasiti aktualnost i svevremenost Božje objave.

Istražiti nazive najnovijih dokumenata Crkvenog učiteljstva i definirati im područje primjenjivosti i značenja. Upoznati dokument Dei Verbum 7.

Povezanost s predmetnim kurikulumom Povijesti prisutna je u istraživanju arheoloških povijesnih nalazišta važnih za povijesnost Biblije.

<p>B.I.2.Učenik opisuje događaj i otajstvo Božjega utjelovljenja u osobi Isusa Krista (od povijesnoga Isusa do uskrsnuloga Krista) te izdvaja i objašnjava osnovne istine vjere Crkvenoga nauka o Kristu i njegovu poslanju.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik objašnjava važnost Božjega utjelovljenja u osobi Isusa Krista za svakoga čovjeka. • Učenik objašnjava važnost i ulogu Marije i Josipa u događaju Božjega utjelovljenja i povijesti spasenja. • Učenik objašnjava katoličke istine o Blaženoj Djevici Mariji te razumije tumačenja Marijina lika kod drugih kršćana. • Učenik otkriva u osobi Isusa Krista vrhunac i puninu Objave. • Učenik analizira povijesne, kršćanske i nekršćanske izvore i podatke o Isusu Kristu. • Učenik analizira povijesne činjenice o Isusu iz Nazareta. • Učenik na temelju biblijskih tekstova opisuje ljudske i božanske crte Isusove osobe. • Učenik objašnjava značenje imena i naziva: Mesija, Isus Krist, Gospodin, Sin Čovječji, Spasitelj. • Učenik objašnjava stil i program Isusova djelovanja navodeći primjere iz evanđelja. • Učenik analizira doprinos općih Crkvenih sabora u shvaćanju osobe Isusa Krista.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> • Od povijesnoga do otajstvenoga Isusa Krista • Ištine Crkvenoga nauka o Kristu i njegovu poslanju • Ištine Crkvenoga nauka o Mariji 	Preporuke za ostvarenje ishoda
<p>Učenik istražuje različite pristupe prikazu Isusa Krista u teologiji kroz povijest umjetnosti (Krist Dobri Pastir, Krist Pantokrator, Krist Učitelj, Sudac, Zakonodavac, pasionska baština). Izabratи biblijske tekstove koji pomažu razumijevanju naziva: Mesija, Krist, Sin Čovječji, Gospodin.</p>	
<p>B.I.3.Učenik razlikuje i objašnjava oblike, važnost i načine kršćaninova susreta i života s Bogom, osobito u liturgijskim i sakramentalnim činima, molitvi i pobožnostima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik objašnjava oblike i načine kršćaninova susreta s Bogom. • Učenik kritički razlaže sintagmu: bližnji - mjesto susreta s Bogom. • Učenik vrednuje oblike i vrste molitava u kršćanstvu navodeći primjere iz Biblije i svakodnevnoga života. • Učenik analizira ulogu i važnost molitve u Isusovu životu uz primjere iz evanđelja. • Učenik objašnjava narav, obilježja, strukturu i djelotvornost sakramenata kao znakova i simbola susreta s Bogom i ljudima. • Učenik vrednuje ulogu i važnost Crkvenih slavlja i pučkih pobožnosti u životu kršćana. • Učenik opisuje molitve i pučke pobožnosti Blaženoj Djevici Mariji. • Učenik uočava važnost i ulogu religioznoga jezika, znakova i simbola u životu kršćana i Crkve. • Učenik vrednuje mogućnosti i doprinose mladim u liturgijskim slavljima i pobožnostima.
Poveznice sa ZJNPP	

Ključni sadržaji
<ul style="list-style-type: none"> • Odgovor čovjeka Bogu (liturgijska slavlja, sakramenti, pobožnosti, molitva) • Oblici i načini susreta čovjeka s Bogom, Sakramenti kao najvažniji osobni događaji susreta s Bogom • Drugi načini i oblici susreta s Bogom (vjerničke pobožnosti, liturgijska slavlja, osobne i zajedničke molitve)
Preporuke za ostvarenje ishoda
Čitanje i analiza molitava i molitvenih obrazaca. Pojasniti simbolički jezik sakramenata koje učenici najčešće susreću.

Oblast: C/Kršćanska ljubav i moral na djelu	
Ishod učenja	Razrada ishoda
C.I.1.Učenik objašnjava i vrednuje Isusov odnos prema čovjeku uspoređujući ga sa suvremenim i prevladavajućim shvaćanjima i vrednovanjima čovjeka u društvu i kulturi.	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik na temelju biblijskih tekstova objašnjava Isusov pristup i vrednovanje čovjeka. • Učenik vrednuje shvaćanje čovjeka u društvu te osobito u medijima (slika o čovjeku, vrijednosti...). • Učenik objašnjava kršćanske temelje za prihvatanje, poštovanje i uvažavanje svih ljudi u zajednici.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> • Isusova i društvena slika čovjeka • Odnos Isusa Krista prema drugim ljudima 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Čitanje i analiza biblijskih tekstova koji govore o Isusovu pristupu i vrednovanju svakoga čovjeka, npr. Mk 2, 13-17; Mk 7, 31-37; Mk, 46-52; Mt 20, 29-34; Lk 7, 36-50 - (vjeroučitelj može izabrati još prigodnih novozavjetnih tekstova). Uspoređivanje vrednovanja čovjeka u suvremenome društvu i u medijima s Isusovim pristupom čovjeku.	
C.I.2.Učenik vrednuje različite ponude smisla i vrednota u ljudskome društvu te objašnjava Kristovu poruku o kraljevstvu Božjem.	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik objašnjava pojam i vrednote kraljevstva Božjega: milost, istina, pravda, ljubav i mir. • Učenik analizira prisopobe o kraljevstvu Božjem. • Učenik uspoređuje temeljne ljudske težnje s vrednotama kraljevstva Božjega. • Učenik uspoređuje različite ponude smisla i vrednote u društvu s vrednotama kraljevstva Božjega. • Učenik objašnjava Isusov govor o kraljevstvu Božjem i djelovanje kraljevstva Božjega u korist čovjeka. • Učenik kritički vrednuje važnost otvorenosti i osobnoga prihvatanja vrednota kraljevstva Božjega u osobnome i društvenome životu.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> • Isusov govor o kraljevstvu u središtu je ovoga ishoda. Biblijski tekstovi koji govore o kraljevstvu Božjem trebaju biti ishodište učenicima za shvaćanje poruke o kraljevstvu Božjem. 	

Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Čitanje i analiziranje prisopodobe koje govore o kraljevstvu Božjemu (Mt 13; Mk 4; Lk 13, 18 -19). Ljubav, temeljni zakon Isusova novoga Kraljevstva (Mt 22, 34-44 i 5, 43-48; Lk 6, 37-38.41-42). Analiziranje i prosuđivanje izabrane poruke Govora na gori i njihove aktualnosti. Debata o suvremenim shvaćanjima smisla života i smisla života objavljenog kroz navještaj kraljevstva Božjega.</p> <p>Ishod se ostvara u kognitivnom i afektivnom području osmišljavanjem i provedbom različitih aktivnosti u koje je učenik izravno uključen.</p>	
C.I.3.Učenik u svjetlu Kristove poruke i kršćanskih moralnih načela kritički propituje i uspoređuje moralna i etička načela drugih religija i svjetonazora.	<ul style="list-style-type: none"> Učenik objašnjava pojmove: etika, moral i kršćanski moral. Učenik vrednuje temeljna kršćanska moralna načela. Učenik opisuje kršćanski moral kao moral kreposti. Učenik kritički propituje temeljna moralna načela drugih religija: islam, židovstvo, hinduizam, budizam, konfucijanizam, taoizam. Učenik objašnjava moralna načela drugih religija i kršćanstva. Učenik vrednuje sličnosti i razlike temeljnih moralnih načela u različitim religijama.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> Kršćanska moralna načela i moralna načela drugih religija 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Projektnom nastavom istražiti i usporediti moralna načela kršćanstva i drugih religija. U okviru međupredmetne korelacije, a mogućim nastavnim metodama, provesti anketu među učenicima koji pohađaju nastavu etike i Katoličkoga vjeroučitelja. Zajedničkom analizom usporediti rezultate ankete, vezane za različita područja moralnoga, odnosno etičkog područja.</p>	

Oblast: D/Crkva u svijetu	
Ishod učenja	Razrada ishoda
D.I.1.Učenik predstavlja i objašnjava Duhovski događaj rađanja Kristove Crkve te interpretira središnje povijesne događaje širenja i života Crkve u prvim stoljećima kršćanstva.	<ul style="list-style-type: none"> Učenik objašnjava pojam Crkva i povezanost nastanka prve Crkve s događajem Pedesetnice. Učenik objašnjava značenje pouzsrsnih iskustava apostolske zajednice za nastajanje prve Crkve. Učenik opisuje obilježja i strukturu prve kršćanske zajednice. Učenik objašnjava ulogu i značenje sv. Pavla za razvoj kršćanstva. Učenik objašnjava uzroke, posljedice i značenje progona prve Crkve u Rimskome Carstvu i uspoređuje ih s današnjim progonima kršćana. Učenik objašnjava pojam mučeništva. Učenik objašnjava ulogu i značenje rimskih careva Konstantina i Teodozija u povijesti Crkve. Učenik opisuje nastanak i razvoj monaštva i analizira njegovu ulogu i doprinos u povijesti Crkve.
Poveznice sa ZJNPP	

Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> Povijest Crkve u prvim stoljećima od događaja Pedesetnice glavni je sadržaj ovog ishoda. Govor o nastanku prve Crkve, poteškoće s kojima se prva Crkva susretala i život prve Crkve do pojave monaštva na zapadu teme su koje učenici istražuju i analiziraju. Zanimljiv je sadržaj za učenike analiza prve Crkve do 313.g i poslije 313.g. 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Učenik uspoređuje prvu kršćansku zajednicu i današnju Crkvu. Učenik pronalazi primjere ranokršćanskih mučenika i uspoređuje ih s vlastitom spremnošću u svakodnevnom životu svjedočiti vjeru u Isusa Krista. Pogledati dokumentarne filmove, serije ili igrane filmove koji govore o životu prve Crkve, progona kršćana, djelovanju apostola u misijskom poslanju Crkve. Učenik upoznaje život ranokršćanskih mučenika na našim prostorima (sv. Dujam, sv. Stošija, sv. Dimitrije, sv. Kvirin, sv. Euzebije i Polion, sv. Mavro...). Analizira razloge širenja kršćanstva i uspoređuje ih s današnjim misijskim i evangelizacijskim djelovanjem Crkve.</p>	
D.I.2. Učenik objašnjava posebnosti kršćanstva u odnosu na druge religije te analizira stav Katoličke Crkve prema njima, prepoznavajući potrebu međureligijskoga dijaloga, poštovanja i suživota.	<ul style="list-style-type: none"> Učenik objašnjava sličnosti i razlike između kršćanstva i drugih religija. Učenik objašnjava temeljna polazišta i stav Katoličke Crkve prema drugim religijama. Učenik argumentira uporišta i potrebu međureligijskoga dijaloga, poštovanja i suživota. Učenik istražuje primjere međureligijskoga dijaloga u svom okruženju.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> Međureligijski dijalog, sličnosti i razlike kršćanstva i drugih religija, specifičnost kršćanstva u odnosu na druge religije, deklaracija Drugog vatikanskog sabora Nostra aetate o odnosima Crkve prema drugim religijama. 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Učenik istražuje primjere međureligijskoga dijaloga. Za ostvarenje ovog ishoda je važno istražiti sličnosti i razlike kršćanstva i drugih religija te naglasiti specifičnost kršćanstva u odnosu na druge religije. Izrada usporedne tablice sličnosti i razlike između kršćanstva i drugih religija. Interpretacija molitava i pjesama drugih religija. Čitanje i analiza dijelova ili cijelog teksta deklaracije Nostra aetate.</p>	
D.I.3. Učenik predstavlja i vrednuje doprinose Katoličke Crkve i kršćanstva, kao i doprinose drugih svjetskih religija u društvenom i kulturnom životu pojedinih naroda u prošlosti i sadašnjosti.	<ul style="list-style-type: none"> Učenik opisuje odnos pojedinih religija prema socijalnoj i kulturnoj stvarnosti. Učenik prepoznaže važnost poštovanja duhovnih vrijednosti različitih religija, kultura i civilizacija. Učenik prepoznaže i vrednuje doprinose i utjecaje vjerovanja, religijskih obreda i temeljnih vrijednosti kršćanstva i drugih religija na društveni i kulturni život u Bosni i Hercegovini i u svijetu u prošlosti i sadašnjosti.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> Odnos religija prema društvu, utjecaj i doprinos Katoličke Crkve i drugih religija kulturnom životu društva Pozitivni doprinos svih religija u povijesti te njihov utjecaj na stvaranje boljega svijeta 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Učenik istražuje utjecaj pojedine religije na kulturni život u Bosni i Hercegovini (arhitektura, umjetnost, književnost).	

2. razred gimnazije /35 nastavnih sati godišnje/

Oblast: A/Čovjek i svijet u Božjemu naumu

Ishod učenja	Razrada ishoda
A.II.1.Učenik analizira pojam slobode na temelju biblijskih tekstova vlastitog iskustva te prepoznaće utjecaj vrednota na ostvarenje ljudske i kršćanske punine života.	<ul style="list-style-type: none"> Učenik objašnjava slobodu „od” i slobodu „za”. Učenik objašnjava obilježja i razliku između vanjske i unutarnje slobode. Učenik analizira Isusov odnos prema slobodi i uspoređuje ga s vlastitim shvaćanjima slobode. Učenik navodi primjere slobode u iskustvima biblijskih osoba. Učenik navodi i objašnjava primjere iz vlastitoga okruženja gdje uviđa povezanosti i razlike između slobode i tolerancije. Učenik objašnjava neslobodu kroz različite primjere ovisnosti. Učenik analizira primjere kršćanskih i ljudskih vrednota. Učenik analizira povezanost adolescentne krize i različitih oblika bijega od stvarnosti (droga, alkohol...).
Poveznice sa ZJNPP	
	Ključni sadržaji
	<ul style="list-style-type: none"> Za ostvarenje ovoga ishoda važno je istražiti sadržaje koji pobliže objašnjavaju kršćansko shvaćanje slobode s naglascima na razlikovanje slobode „od” u odnosu na slobodu „za”, odnos slobode i odgovornosti, unutarnja i vanjska sloboda, snaga slobodnoga izbora u odnosu na problem ovisnosti. Osobito se na temelju biblijskog iskustva naglašava Isusov uzor slobodne osobe spram Boga i svijeta koji vodi u puninu ljudske zrelosti.
	Preporuke za ostvarenje ishoda
Raspravljati o mogućnostima i granicama slobode. Kritički propitivati različite načine shvaćanja slobode u povijesti i danas. Istražiti biološku, psihološku i društvenu uvjetovanost slobode. Prepoznati slobodu kao čovjekov poziv i vrhunsko ostvarenje. Istražiti vrednote u obitelji i među mladima. Izraditi ljestvicu vlastitih vrednota. Ovaj se ishod ostvaruje sa sadržajima ishoda C.II.2.	
A.II.2.Učenik analizira obilježja prijateljstva i ljubavi na temelju biblijskih primjera i vlastitoga iskustva.	<ul style="list-style-type: none"> Učenik opisuje vrijednost susreta i prijateljstva u osobnom životu. Učenik analizira biblijske tekstove koji govore o prijateljstvu. Učenik objašnjava ulogu prijateljstva u procesu razvoja osobnosti. Učenik analizira obilježja prijateljstva. Učenik opisuje obilježja i razlike između zaljubljenosti i zrele ljubavi. Učenik prepoznaće važnost zrele ljubavi za ostvarenje svrhe ljudske spolnosti.
Poveznice sa ZJNPP	
	Ključni sadržaji
	<ul style="list-style-type: none"> Temeljni je sadržaj ovog ishoda govor o vrijednosti prijateljstva i ljubavi. Naglasak je na govoru o zreloj ljubavi utemeljenoj na slobodnom izboru naspram ljubavi kao prolaznom osjećaju kada je riječ o prijateljstvu i izboru bračnoga partnera.

Preporuke za ostvarenje ishoda	
	<p>Analiza biblijskih tekstova koji govore o prijateljstvu (Izr 18, 24; Izr 27, 17; Iv 15, 13-15...).</p> <p>Pronalaziti i analizirati primjere vrednovanja prijateljstva među mladima, u obitelji kroz književno-umjetničke i druge tekstove.</p> <p>Analiza utjecaja društvenih mreža na odabir prijatelja i mogućnost stvaranja pravoga prijateljstva.</p> <p>Analiza načina komunikacije među mladima i utjecaja na izgradnju prijateljstva.</p> <p>Istraživati kako se ljubav i spolnost prikazuju u medijima i usporedivati poruke koje nam pružaju s kršćanskim shvaćanjem ljubavi.</p> <p>Vrednovanje od strane učenika duboke povezanosti ljudske spolnosti, zrele ljubavi i odgovornosti u intimnome zajedništvu i stvaranju novoga života.</p> <p>Navoditi posljedice neodgovornoga ponašanja na području ljudske spolnosti i ljubavi.</p>
A.II.3. Učenik objašnjava novost i aktualnost Isusove Radosne vijesti i kritički propituje mogućnosti oblikovanja vlastitoga života u skladu s evandeoskom porukom.	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik analizira biblijski tekst Govora na gori. • Učenik prepoznaje i objašnjava primjere iz suvremenoga svijeta koje povezuje s Isusovom porukom Govora na gori. • Učenik objašnjava novost i aktualnost Isusove Radosne vijesti. • Učenik analizira Isusov govor o ljubavi prema neprijateljima. • Učenik prosuđuje posljedice koje donose mržnja i neopraštanje na čovjekov život. • Učenik obrazlaže osobni stav o oprاشtanju u odnosu na Isusovu poruku.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> • Novost i aktualnost Isusove Radosne vijesti (ljubav prema neprijateljima, Bog je Dobri Otac, odnos prema grijehu i grešniku, odnos prema ženama, djeci, bolesnima...) • Analiza i aktualizacija Govora na gori • Ljubav prema neprijateljima 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
	<p>Navoditi načine svjedočenja Radosne vijesti u vlastitom životu.</p> <p>Objašnjavati aktualnost Radosne vijesti u suvremenome svijetu navodeći primjere.</p> <p>Naglasak je na kritičkom promišljanju osobnih stavova u odnosu na Isusovu poruku iz evanđelja.</p>

Oblast: B/Riječ Božja i vjera Crkve u životu kršćana	
Ishod učenja	Razrada ishoda
B.II.1. Učenik objašnjava i povezuje povjesno i sakramentalno obilježje Kristove Crkve te prepoznaje Marijinu ulogu u Kristovu životu i uživotu Crkve.	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik objašnjava i povezuje povjesno i sakramentalno obilježje Kristove Crkve. • Učenik analizira bitna posredništva Crkve u službi ostvarivanja kraljevstva Božjega: služenje, zajedništvo, slavljenje, naviještanje i svjedočenje vjere. • Učenik kritički propituje i opisuje prisutnost Crkve u svim kulturama i narodima te njezinu univerzalnost s obzirom na njezino spasenjsko poslanje. • Učenik opisuje Marijinu ulogu i mjesto u povijesti spasenja. • Učenik analizira odlike Marijine vjere po kojima je uzor svim vjernicima. • Učenik uspoređuje i vrednuje vlastitu vjeru s Marijinom vjerom. • Učenik navodi oblike štovanja Marije u liturgiji i u Crkvi, osobito u hrvatskome narodu.
Poveznice sa ZJNPP	

Ključni sadržaji

- Govor o Crkvi: obilježja Crkve, poslanje i zadaća Crkve te uloga i mjesto Marije u Crkvi glavni su sadržaji ovog ishoda.

Preporuke za ostvarenje ishoda

Opisivati Marijinu ulogu u Kristovu životu i djelu Kristova otkupljenja.

Upoznati oblike štovanja Marije, najpoznatija marijanska svetišta u svijetu i u hrvatskome narodu (istražiti molitve Mariji u starijim i suvremenim molitvenicima, objasniti povijest krunice i način molitve krunice, terenska nastava - posjet najbližem marijanskom svetištu).

Objasniti pojam Crkve kao zajedništva prema Drugom vatikanskom saboru (proučiti dokument Drugog vatikanskog sabora Lumen gentium, izabrane brojeve). Usp: B.II.2.

B.II.2.Učenik istražuje i analizira slike Crkve i njezina bitna obilježja, njezino ekumensko poslanje te važnost sakramenta svetoga reda, službi i karizmi u životu Crkve.

- Učenik analizira novozavjetne slike Crkve.
- Učenik objašnjava bitna obilježja Crkve: jedna, sveta, katolička i apostolska.
- Učenik objašnjava univerzalnost Crkve.
- Učenik prepoznaje i navodi veze jedinstva Crkve.
- Učenik opisuje službe i karizme u Crkvi i navodi primjere jednoga i drugoga.
- Učenik analizira mjesto i ulogu laika u životu Crkve.
- Učenik objašnjava biblijsko utemeljenje, značenje i važnost sakramenta svetoga reda.
- Učenik objašnjava ulogu biskupa, svećenika i đakona u životu i djelovanju Crkve.
- Učenik objašnjava pojam, nastanak, važnost i ciljeve ekumenizma.
- Učenik prosuđuje važnost molitve za jedinstvo svih kršćana.

Poveznice sa ZJNPP

Ključni sadržaji

- Govor o Crkvi: pojam Crkve, poslanje i zadaća Crkve, značenje sakramenta svetoga reda i uloga klerika i laika u životu Crkve te službe i karizme vjernika bitni su sadržaji ovih ishoda.
- Novozavjetne slike Crkve: Kuća Božja, Zajedništvo svetih, Narod Božji, Tijelo Kristovo
- Ekumensko poslanje Crkve sadržano je u dokumentu Drugoga vatikanskog sabora Unitatis redintegratio (izabrani tekstovi)

Preporuke za ostvarenje ishoda

Svjedočanstvo svećenika o svojem pozivu. Razgovor sa svojim župnikom. Učenik analizira LG 6.

Propitivanje mogućnosti i navođenje primjera angažiranja na polju ekumenizma.

Prepoznavanje važnosti vjerničke molitve i zalaganja za duhovna zvanja.

Upriličiti susret s redovnicima i redovnicama koji će svjedočiti o svom životnom pozivu te učenicima približiti redovnički život.

Ovaj se ishod ostvaruje sa sadržajima ishoda B.II.1.

<p>B.II.3. Učenik objašnjava značenje i važnost sakramenata inicijacije i sakramenta pomirenja u duhovnom i moralnom životu kršćana.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik objašnjava biblijske temelje i značenje sakramenata inicijacije. • Učenik analizira povezanost sakramenata krštenja, potvrde i euharistije u izgradnji kršćanskoga života. • Učenik analizira značenje pojedinih naziva sakramenta pomirenja. • Učenik navodi biblijsko utemeljenje sakramenta pomirenja. • Učenik objašnjava važnost, elemente i učinke sakramenta pomirenja u životu vjernika. • Učenik objašnjava djelovanje Božje milosti u sakramentu pomirenja. • Učenik objašnjava povezanost sakramenta pomirenja i obraćenja.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> • Sakramenti kršćanske inicijacije i sakrament pomirenja te važnost tih sakramenata u životu vjernika. 	

<p>Preporuke za ostvarenje ishoda</p> <p>Analiziranje biblijskih tekstova: Mt 28, 18-19; Dj 8, 26-38; Dj 2, 1-11; Jl 3, 1-4; Lk 22 14-20; Mt 16, 19; Iv 20,21-23.</p> <p>Vrednovanje važnosti sakramenata inicijacije s odgovornostima koje iz njih proizlaze.</p> <p>Provođenje ankete s učenicima među njihovim prijateljima i u obitelji o shvaćanju sakramenata kršćanske inicijacije.</p>

Oblast: C/Kršćanska ljubav i moral na djelu	
Ishod učenja	Razrada ishoda
<p>C.II.1. Učenik objašnjava evanđeoske vrednote i uspoređuje ih s vrednotama u suvremenome društvu i u medijima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik analizira pojam vrednote. • Učenik uočava važnost vrednota za izgradnju osobe i društva. • Učenik kritički prosuđuje osobne vrednote prema evanđeoskim vrednotama. • Učenik kritički prosuđuje vrednote u suvremenome društvu i medijima prema evanđeoskim vrednotama.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> • Evanđeoske vrednote • Različitosti između suvremene ljestvice vrednota i vrednota evanđelja (ljubav prema bližnjemu, snaga vjere, ljubav prema istini, suošćećanje, spremnost na pomoć, poniznost, vjernost, nenasilnost, odgovornost, marljivost i čuvanje stvorenja) 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Učenik uspoređuje osobne i društvene vrednote.</p> <p>Učenik kritički propituje izbor i ljestvicu vrednota u suvremenome društvu i medijima. Glavna je zadaća ovoga ishoda da učenik u vlastitome životu aktualizira važnost vrednota u izgradnji osobe i društva, uz analizu različitosti između suvremene ljestvice vrednota i vrednota evanđelja (ljubav prema bližnjemu, snaga vjere, ljubav prema istini, suošćećanje, spremnost na pomoć, poniznost, vjernost, nenasilnost, odgovornost, marljivost i čuvanje stvorenja).</p> <p>Ovaj se ishod ostvaruje sa sadržajima ishoda A.II.1.</p>	

<p>C.II.2. Učenik objašnjava i kritički prosuđuje vrednote slobode, odgovornosti, služenja i kritički se osvrće na izvore vlastitih odluka.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik vrednuje Isusov primjer služenja i radikalnost toga služenja uslobodi. • Učenik prosuđuje biblijsku utemeljenost kršćanskoga služenja u slobodi. • Učenik navodi različite oblike kršćanskoga služenja tijekom povijesti, osobito brigu Crkve za mlade, napuštene, siromašne i potrebite. • Učenik prihvata dobrovoljno služenje drugima kao izraz vlastitoga životnog i vjerničkog opredjeljenja. • Učenik opisuje važnost vlastitog angažmana u društvu.
Poveznice sa ZJNPP	
<p align="center">Ključni sadržaji</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kršćanske vrijednosti: sloboda, odgovornost i služenje • Vrijednost kršćanskoga služenja po primjeru Isusa Krista u zajednici te osobita briga Crkve za potrebite glavni su sadržaji ovoga ishoda. • Izvori vlastitih odluka: navike, konvencije, biblijske poruke, svjetonazori, mediji, obiteljska tradicija... 	
<p align="center">Preporuke za ostvarenje ishoda</p> <p>Argumentirano raspravljanje o vrijednosti slobode. Procjenjivanje povezanosti slobode i odgovornosti prema Gal 5, 1-6. Kritički uspoređivanje slobode i ovisnosti. Navođenje primjera ovisnosti koji zarobljavaju suvremenoga čovjeka. Kroz projektu nastavu učenik pronalazi načine i mogućnosti služenja u zajednici (dobrovoljno služenje u svojoj zajednici na konkretni način, uključiti se u razne postojeće volonterske projekte ili osmislitи svoj projekt). Prepoznavanje dobrovoljstva kao pravog izraza kršćanskoga služenja ljudima. Vođeni razgovor na temu odgovornoga sudjelovanja kršćana na svim područjima u društvu. Usp. C.II.3.</p>	
<p>C.II.3. Učenik opisuje vrednote istine, služenja, slobode i odgovornosti prisutne među ljudima različitih svjetonazora i velikih svjetskih religija.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik opisuje temeljna obilježja kršćanskoga shvaćanja istine. • Učenik uspoređuje kršćansko shvaćanje istine i shvaćanje istine u velikim religijama i svjetonazorima. • Učenik argumentira razloge zauzimanja za istinu na osobnoj i društvenoj razini. • Učenik opisuje vrednote istine, slobode, služenja i odgovornosti u drugim religijama i svjetonazorima.
Poveznice sa ZJNPP	
<p align="center">Ključni sadržaji</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vrednote istine, služenja, slobode i odgovornosti koje su prisutne u velikim svjetskim religijama. 	
<p align="center">Preporuke za ostvarenje ishoda</p> <p>Kritičko analiziranje medijske tekstova s obzirom na cjelovitost istine koju su dužni prenijeti. Parlaonica na temu „Sitne laži – nikad ili ponekad?“ Usp. C.II.2.</p>	

Oblast: D/Crkva u svijetu	
Ishod učenja	Razrada ishoda
D.II.1. Učenik istražuje i kritički promišlja najvažnije događaje iz povijesti Crkve u srednjem vijeku.	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik objašnjava proces pokrštavanja Hrvata i razvoj kršćanstva na našem prostoru. • Učenik objašnjava značenje veza s papom za nastajanje hrvatske države. • Učenik istražuje i vrednuje pojavu, razvoj i doprinos redovništva, a posebno prosjačkih redova u navještanju i svjedočenju evanđelja. • Učenik objašnjava važnost i značenje laičke investiture i grgurovsku obnovu za život Crkve u srednjem vijeku. • Učenik objašnjava i kritički propituje vjerodostojne činjenice i problematiku križarskih ratova i inkvizicije. • Učenik objašnjava uzroke i posljedice Istočnoga raskola 1054. godine.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> • Glavni sadržaji u ovom ishodu su povjesne činjenice o pokrštavanju Hrvata te uspostavljanje veza s Crkvom u Rimu, povijest Crkve u događajima Istočnoga raskola, križarskih ratova i inkvizicije te o odnosima Crkve i države u srednjem vijeku. • Sadržaji o pojavi prosjačkih redova u 13. stoljeću 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Izrada kratkoga stripa, plakata ili prezentacije o poznatim benediktincima, dominikancima i franjevcima i njihovom doprinosu razvoju društva i Crkve u Bosni i Hercegovini. Grafikon koji objašnjava temeljna obilježja pravoslavlja te sličnosti i razlike u odnosu na Katoličku Crkvu. Grafikon, plakat, prezentacija kojim se objašnjavaju temeljna obilježja Grkokatoličke Crkve, sličnosti i razlike u odnosu na Katoličku Crkvu. Ukoliko je moguće, organizirati posjet benediktinskom, dominikanskom ili franjevačkom samostanu ili crkvi.	
D.II.2. Učenik istražuje i kritički promišlja najvažnije događaje povijesti opće Crkve od 16. do 19. stoljeća.	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik objašnjava uzroke i posljedice Zapadnoga raskola. • Učenik imenuje važnije reformatore (Martin Luther, Jean Calvin, Ulrich Zwingli) i objašnjava obilježja njihova nauka. • Učenik objašnjava nastanak i specifičnosti Anglikanske Crkve. • Učenik navodi važnije odluke i zaključke Tridentskoga koncila. • Učenik objašnjava nastanak i doprinos isusovaca u obnovi Crkve. • Učenik objašnjava situaciju Crkve u vrijeme Francuske revolucije. • Učenik objašnjava djelovanje i poteškoće Crkve u doba prosvjetiteljstva, humanizma i renesanse.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> • Glavni su sadržaji u ovom ishodu povjesne činjenice o reformaciji i raskolu zapadne Crkve te o Tridentskom saboru i posljedicama tog sabora u povijesti Crkve; događaji koji su obilježili povijest Crkve od 16. do 19. st.: Crkva u doba prosvjetiteljstva, humanizma i renesanse (deizam, racionalizam, sekularizacija, liberalizam, ateizam) te u doba Francuske revolucije. 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Istraživati sličnosti i razlike Anglikanske i Katoličke Crkve u početku i danas. Istraživati značenje misijskog pokreta u obnovi Crkve. Prema mogućnostima organizirati susret s misionarom.	

<p>D.II.3.Učenik prikazuje doprinos i vrednuje suodnos kršćanstva i bosanskohercegovačke, europske i svjetske kulture, znanosti i tradicije te obrazlaže doprinos Crkve u izgradnji bosanskohercegovačke znanosti i školstva, kulture, graditeljstva, književnosti i umjetnosti.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik istražuje doprinos kršćanstva u životu i kulturi srednjovjekovne Europe: u jeziku i pismenosti, pravnoj kulturi, urbanizaciji i civilizacijskim dostignućima, arhitekturi i gospodarstvu. • Učenik dovodi u vezu početak pismenosti u Hrvata s Crkvom. • Učenik analizira ulogu i doprinos Crkve u organiziranju i promicanju školstva u Bosni i Hercegovini i u Europi. • Učenik istražuje zasluge i doprinos pojedinaca iz Crkve u znanosti i napretku u Bosni i Hercegovini. • Učenik navodi hrvatske svece i blaženike i istražuje bitne podatke iz njihova života i djelovanja. • Učenik vrednuje ulogu i doprinos Crkve, svećenika i redovnika u očuvanju vjere i kulture hrvatskoga naroda u srednjemu vijeku te stvaranju i očuvanju hrvatskoga i europskoga identiteta. • Učenik istražuje doprinos novovjekovnih znanstvenika iz redova Crkve u Bosni i Hercegovini i u Europi.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> • Sadržajno je važno analizirati doprinos i vezu između povijesno i crkveno važnih događaja i osoba koji su utemeljili i vodili razvoj hrvatske znanosti, obrazovanja, graditeljstva, književnosti i umjetnosti čineći je neizostavnim dijelom europskoga i svjetskoga identiteta. • Hrvatski sveci i blaženici 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Istraživati doprinos kršćanstva u arhitekturi (barok, romanika, gotika, renesansa) i u gospodarstvu (rast trgovine i obrnitištva, velik napredak agrikulture). Istraživati zasluge i doprinos pojedinaca iz Crkve u znanosti i napretku u Hrvatskoj (Bartol Kašić, Andrija Kačić-Miošić, Faust Vrančić, Ruđer Bošković, J. J. Strossmayer, HAZU). Projektna nastava „Doprinos Crkve u Hrvatskoj u srednjem vijeku“ kroz koju će učenici istražiti i vrednovati važnost glagoljice, Baščanske ploče, Višeslavove krstionice, Trpimirove darovnice, Radovanova portala na katedrali u Trogiru, razvijanja zidnoga slikarstva, minijature, utjecaja romanike i gotike, srednjovjekovne književnosti nadahnute liturgijskim i religioznim temama.</p>	

3. razred gimnazije /35 nastavnih sati godišnje/

Oblast: A/Čovjek i svijet u Božjemu naumu

Ishod učenja	Razrada ishoda
A.III.1.Učenik objašnjava kršćansko poimanje čovjeka kao slike Božje.	<ul style="list-style-type: none"> Učenik objašnjava različite antropološke pristupe u shvaćanju čovjeka. Učenik objašnjava kršćansko poimanje čovjeka kao slike Božje. Učenik analizira kršćansko poimanje čovjeka kao muškarca i žene. Učenik analizira prikaze muškarca i žene u suvremenom društvu (mediji, društvo). Učenik navodi negativne utjecaje na dostojanstvo muškaraca i žena.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
	<ul style="list-style-type: none"> Kršćanska slika o čovjeku. Poseban je naglasak na vrednovanju čovjeka kao muškarca i žene te njihovom dostojanstvu
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Istražiti književno-umjetničke tekstove, televizijske emisije i reklame, glazbene spotove, literaturu iz psihologije i sociologije koji ukazuju na ustaljene predrasude o muškarcima i ženama. Usp. C.III.2.	
A.III.2.Učenik analizira značenje pojmove zlo, grijeh i praštanje kroz iskustva biblijskih osoba i svetaca Katoličke Crkve.	<ul style="list-style-type: none"> Učenik analizira moralnost u iskustvima biblijskih osoba i svetaca. Učenik analizira prisutnost zla i grijeha u iskustvima biblijski osoba i svetaca Katoličke Crkve. Učenik na temelju biblijskih tekstova i osobnoga iskustva prepoznaće Božju naklonost, praštanje i ljubav.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
	<ul style="list-style-type: none"> Sadržaj je ovoga ishoda govor o moralnosti i djelovanju, zlu i grijehu te o Božjoj naklonosti, praštanju i ljubavi. Ovaj se ishod ostvaruje sa sadržajima ishoda: C.III.1. i C.III.3.
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Učenik istražuje ljudsku moralnost u iskustvima biblijskih osoba i svetaca Katoličke Crkve te ju uspoređuje sa svojim iskustvom i svojim osobnim stavom (Adam i Eva, Kain i Abel, Josip Egipatski, kralj David, Mojsije, Matej, Juda, Pavao, sveti Franjo, sveti Augustin...). Razrada sadržaja sastoji se u istraživanju iskustava svetaca i biblijskih osoba.	
Učenik analizira biblijski tekst koji prikazuju Božju naklonost, praštanje i ljubav (npr. Lk 15, 11-32; Iv 3, 16; 1 Iv 2, 1-2). Dramatizacija biblijskog teksta, intervju s biblijskom osobom ili svecem.	
A.III.3.Učenik analizira i prosuđuje mладенаčku moralnost te prisutnost religioznih i etičko-moralnih sadržaja u medijima, kulturi i znanosti.	<ul style="list-style-type: none"> Učenik analizira i vrednuje mладенаčku moralnost i religioznost. Učenik analizira pristupe suvremenih medija moralnosti i religioznosti. Učenik opisuje utjecaj znanosti na moralnost i religioznost suvremenoga čovjeka. Učenik objašnjava važnost prisutnosti religioznih i moralno etičkih tema u suvremenim medijima. Učenik objašnjava i vrednuje utjecaje postmoderne kulture (subjektivizam, fragmentarnost, trenutačnost) na čovjekovu religioznost.
Poveznice sa ZJNPP	

Ključni sadržaji
<ul style="list-style-type: none"> Sadržaj je ovoga ishoda istraživanje stavova i iskustava o moralnosti među mladima kao i moralne poruke i govor o moralnosti u medijima, kulturi i znanosti.
Preporuke za ostvarenje ishoda
Istraživanje obilježja medijske kulture te etičnost u medijima. Provesti anketu i analizirati posjećenost vjerskih portala među učenicima. Pronaći internetske stranice religiozne tematike. Istraživeti oblike religioznosti među mladima. Esej: Moj moralni uzor danas

Oblast: B/Riječ Božja i vjera Crkve u životu kršćana	
Ishod učenja	Razrada ishoda
B.III.1. Učenik kritički propituje mogućnosti traženja i spoznaje Boga i opisuje obilježja otajstva Trojstvenoga Boga kroz biblijske tekstove.	<ul style="list-style-type: none"> Učenik kritički propituje mogućnost traženja i spoznaje Boga. Učenik istražuje mogućnosti traženja i spoznaje Boga kroz filozofske argumente Božje opstojnosti. Učenik navodi primjere u kojima se prepoznavaju tragovi Presvetoga Trojstva u djelu stvaranja i objavi tijekom Staroga zavjeta. Učenik analizira ključne trenutke objave Trojstvenoga Boga u Novome zavjetu. Učenik objašnjava novozavjetno svjedočanstvo Isusova sinovstva u odnosu prema Bogu Ocu. Učenik analizira nazine i simbole, prisutnost i djelovanje Duha Svetoga u životu Crkve i kršćana.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
	<ul style="list-style-type: none"> Gовор о Богу који се објавио човјеку као Тројствени Бог Обилježja Trojstvenoga Boga u Bibliji
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Analizirati biblijske tekstove: Post 1, 1-2,4a; Post 18; Mt 3, 13-17; Mt 28, 19; Iv 1, 18 (vjeroučitelj može pronaći i druge biblijske tekstove koji govore o objavi Trojstvenog Boga).	
B.III.2. Učenik analizira i povezuje Kristovu pomirbenu žrtvu sa iskustvima zla i grijeha, patnje, bolesti i smrti u ljudskome životu kao čin Božje ljubavi, pomirenja, otkupljenja i spasenja čovjeka, očitovanoga i u sakramantu bolesničkoga pomazanja.	<ul style="list-style-type: none"> Učenik u svjetlu Isusova navještaja spasenja, otkupljenja i uskrsnuća analizira osobna i društvena promišljanja o tragičnim životnim iskustvima. Učenik objašnjava razloge i smisao Isusove muke, smrti i uskrsnuća. Učenik objašnjava vrijednost spasenja čovjeka, stvorenja i svijeta ostvarenog u Isusu Kristu. Učenik objašnjava Kristovo uskrsnuće kao početak i zalog sveukupnoga uskrsnuća. Učenik prepozna potrebu izgrađivanja vlastitoga života u vjeri i nadi u uskrsnuće. Učenik objašnjava važnost, biblijsko utemeljenje i učinke sakramenta bolesničkog pomazanja u životu vjernika.
Poveznice sa ZJNPP	

Ključni sadržaji	
	<ul style="list-style-type: none"> • Isusovo otkupiteljsko djelo spasenja: Isusova muka, smrt i uskrsnuće odgovor su na ljudsku patnju, zlo, grijeh i smrt. • Poseban je naglasak na sakramentu bolesničkoga pomazanja kao Isusova odgovora na ljudsku patnju i bolest.
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Istražiti umjetnička djela inspirirana Kristovom mukom, smrću i uskrsnućem. Učenik, ako je moguće nakon prethodne priprave s vjeroučiteljem, provodi istraživanje među vršnjacima o vjeri u uskrsnuće, njegovu značenju i vjeri u život nakon smrti. Uočavanje razlike između bolesničkog pomazanja i posljednje pomasti. Usp. C.III.3.</p>	
B.III.3. Učenik analizira nauk Katoličke Crkve o spolnosti, braku, obitelji i sakramentu ženidbe.	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik analizira nauk Katoličke Crkve o spolnosti, braku i obitelji. • Učenik navodi biblijsku utemeljenost sakramenta ženidbe. • Učenik objašnjava svrhu i obilježja ženidbe. • Učenik opisuje sakrament ženidbe kao otvorenost životu i sudjelovanje u Božjem stvarateljskom činu. • Učenik imenuje preduvjete za valjano sklapanje sakramenta ženidbe. • Učenik objašnjava kršćansko shvaćanje odgovornoga roditeljstva. • Učenik objašnjava dužnosti i prava obitelji. • Učenik objašnjava povrede dostojanstva braka i obitelji. • Učenik objašnjava nauk Katoličke Crkve o nerazrešivosti ženidbe. • Učenik objašnjava Petrovu i Pavlovu povlasticu za razrješenje ženidbe.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
	<ul style="list-style-type: none"> • Nauk Katoličke Crkve o naravi i biti braka i obiteljskoga života • Sakrament ženidbe
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Proučiti mješovite ženidbe (kršćanske) i ženidbe koje se sklapaju među osobama različitih vjeroispovijesti (s drugim religijama i svjetonazorima). Analizirati izabrane tekstove koji govore o odgovornom roditeljstvu i planiranju obitelji (Humanae vitae, Familiaris Consortio, Mulieris dignitatem).</p>	

Oblast: C/Kršćanska ljubav i moral na djelu	
Ishod učenja	Razrada ishoda
C.III.1. Učenik istražuje i analizira temelje kršćanske moralnosti.	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik objašnjava kršćansko shvaćanje moralnosti. • Učenik objašnjava tvrdnju da je Isus Krist mjera kršćanske moralnosti. • Učenik objašnjava prirodni moralni zakon. • Učenik prepoznaće postojanje objektivnih moralnih normi u osobnom životu i društvu. • Učenik analizira Dekalog kao temelj ljudskoga moralnog postupanja. • Učenik objašnjava ulogu razuma i slobode u vršenju Dekaloga i prirodnoga moralnog zakona. • Učenik navodi primjere ponašanja prema Zlatnome pravilu. • Učenik navodi i analizira bogoslovne kreposti. • Učenik navodi i vrednuje primjere odnosa prema Bogu, prema bogoslovnim krepostima. • Učenik povezuje bogoslovne kreposti s prvom pločom Dekaloga.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> • Kršćanska moralnost • Kršćansko shvaćanje moralnosti s naglascima na: čovjeku kao moralnom subjektu i objektu, izvorima moralnosti ljudskih čina (sloboda, objekt, nakana, okolnosti), moralnosti čovjekovih čina • Dekalog kao objavljeni Božji zakon i naravni temelj ljudskoj moralnosti 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Opisati obilježja pojma „vršiti volju Božju“ i njegovo značenje za kršćanski život. Istražiti i analizirati najčešće povrede vjere u Boga (praznovjerje, gatanje, magija, idolopoklonstvo...) i povrede ljubavi prema Bogu, osobito psovkom, bogohulom i zaklinjanjem. Analizirati biblijske tekstove o pravovjernom štovanju Boga i odnosu prema svetinjama. Usp. C.III.2.	
C.III.2. Učenik objašnjava i argumentirano iznosi biblijske temelje i Crkveni nauk o svetosti i nepovrednosti ljudskoga života.	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik analizira biblijske temelje ovrijednosti i svetosti ljudskoga života. • Učenik objašnjava kršćanski stav o nepovrednosti i svetosti ljudskoga života. • Učenik objašnjava bitna obilježja ljudske osobe po kojima je čovjek jedinstveno i nepovredivo biće. • Učenik argumentirano razlaže stav zaštite čovjeka kao osobe od začeća do prirodne smrti. • Učenik objašnjava povrede ljudskoga života (ubojsvo, pobačaj, samoubojsvo, eutanazija). • Učenik objašnjava stav Katoličke Crkve o pobačaju. • Učenik navodi razloge zbog kojih Crkva odobrava transplantaciju organa. • Učenik objašnjava pojam i navodi područja kojima se bavi bioetika. • Učenik objašnjava bioetička načela. • Učenik kritički prosuđuje razloge zbog kojih sve što je znanstveno moguće na području biogenetike (genom, kloniranje, matične stanice, umjetna oplodnja) nije i moralno dopustivo.
Poveznice sa ZJNPP	

Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> • Crkveni nauk o svetosti i nepovredivosti ljudskoga života • Biblijski temelji o vrijednosti i dostojanstvu ljudskoga života, vrednovanje njegove nepovredivosti i svetosti, različita bioetička načela sa svim modernim implikacijama 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Opisati načine i mogućnosti osobnog i društvenog zauzimanja za promicanje svetosti i dostojanstva ljudskoga života.</p> <p>Analizirati važnost i značenje Hipokratove prisege.</p> <p>Navoditi načine i čuvanja i promicanja vlastitog i tuđeg zdravlja, te predlagati kako se treba čuvati i promicati vlastito i tuđe zdravlje.</p> <p>Enciklika Evangelium vitae, Ivan Pavao II.</p> <p>Enciklika Humanae vitae, Pavao VI.</p> <p>Usp. A.III.1. i C.III.1.</p>	
C.III.3. Učenik u svjetlu kršćanskoga morala analizira i objašnjava pojmove: savjest, zakon, dobro i zlo, grijeh, obraćenje, oprštanje, milosrđe i pomirenje.	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik objašnjava pojam savjesti i važnost njezina usklađivanja s moralnim vrednotama. • Učenik objašnjava shvaćanje savjesti u biblijskim tekstovima, kršćanskim spisima i učiteljstvu Crkve. • Učenik objašnjava i kritički prosuđuje kršćansko shvaćanje dobra i zla. • Učenik prepoznaje i vrednuje važnost pravila i pravednih zakona u međuljudskim odnosima i u društvu. • Učenik analizira pojmove grijeh, laci grijeh, osobni grijeh, strukture grijeha, obraćenje, Božje milosrđe, oprštanje, pomirenje. • Učenik na temelju biblijskih tekstova analizira Božje milosrđe i praštanje.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> • Savjest, zakon, dobro i zlo, grijeh, obraćenje, oprštanje, milosrđe i pomirenje 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Opisati društvene utjecaje na oblikovanje kriterija određivanja dobra i zla.</p> <p>Analizirati tekst Gaudium et spes br. 16., grijeh i njegove posljedice (Post 4, 2-15 i 11, 1-9), Novozavjetnu prispodobu o kralju i oproštenju duga (Mt 18, 23-37), Grijeh kao posljedicu istočnoga grijeha i zlouporabu našega razuma i slobode (Rim 5, 18-19), Biblijske tekstove o priznanju grijeha i prihvaćanju odgovornosti (2 Sam 11-12; Dj 9, 1-31 i Lk 15, 11-32), Savjest kao mjerilo ljudskoga djelovanja i kao znak Božjih uputa (KKC br. 1776).</p> <p>Istražujiti pojmove savjest i grijeh u drugim religijama i svjetonazorima.</p> <p>Ovaj se ishod ostvaruje sa sadržajima ishoda: A.III.2., C.III.1. i B.III.2.</p>	

Oblast: D/Crkva u svijetu	
Ishod učenja	Razrada ishoda
D.III.1. Učenik sistematizira i vrednuje temeljna obilježja obitelji kao „kućne Crkve“ i njezino mjesto, ulogu i zadaću u Crkvi i društvu.	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik objašnjava Nazaretsku obitelj kao nadahnuće za nasljedovanje vrednota i uzor života suvremenih obitelji. • Učenik opisuje Svetu obitelj kao zajednicu istinskoga zajedništva, ljubavi, služenja i uspoređuje ju s kršćanskim obiteljima kao „kućnom Crkvom“. • Učenik obrazlaže mjesto, ulogu i zadaću „kućne Crkve“ u župnoj zajednici i u društvu.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> • Obitelj – „kućna Crkva“ 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Istražiti sličnosti i razlike obiteljskoga života nekad i danas te poslanje i zadaća kršćanske obitelji u suvremenom svijetu. Usp. B.III.3.	
D.III.2. Učenik interpretira i prosuđuje ulogu i važnost roditelja u cijelovitome kršćanskom odgoju svoje djece, u poveznici sa župom i školom te analizira odnose između roditelja i djece.	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik objašnjava i vrednuje ulogu i važnost roditelja i obitelji u odgoju, razvoju i svakodnevnom životu. • Učenik imenuje i prepoznaje obilježja dobrih odnosa između roditelja i djece u obiteljskom životu i komunikaciji (ljubav, poštovanje, razumijevanje, pomaganje, zahvalnost...). • Učenik uspoređuje temeljne kršćanske obiteljske vrednote i vrednote „moderne obitelji“.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> • U ovom ishodu važno je prepoznati i objasniti odrednice odgovornoga roditeljstva, Crkvenoga nauka o važnosti cijelovitoga odgoja djece, čemu pripada i vjerski odgoj. 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Navesti prava i dužnosti djece i roditelja u obitelji. Konvencija o pravima djeteta. Usp. B.III.3. i D.III.1.	
D.III.3. Učenik obrazlaže kršćanske i društvene vrijednosti koje, uz dijalog isuradnju društvenih i religijskih zajednica, doprinose općem dobru pojedinca i cijelog hrvatskog društva.	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik opisuje primjere suživota i dijaloga društvenih i religijskih zajednica u Bosni i Hercegovini. • Učenik obrazlaže doprinose kršćanstva općem dobru pojedinca i cijelog bosanskohercegovačkog društva. • Učenik prepoznaje doprinose drugih religijskih zajednica za opće dobro pojedinca i cijelog bosanskohercegovačkog društva. • Učenik prepoznaje dijalog i suradnju kršćanskih i drugih zajednica u zalaganju za opće dobro pojedinca i cijelog bosanskohercegovačkog društva.
Poveznice sa ZJNPP	

Ključni sadržaji

- Primjeri suživota i dijalogu društvenih i religijskih zajednica u bosanskohercegovačkom društvu
- Doprinosi kršćanstva općem dobru pojedinca i cijelog bosanskohercegovačkog društva
- Doprinosi drugih religijskih zajednica za opće dobro pojedinca i cijelog bosanskohercegovačkog društva

Preporuke za ostvarenje ishoda

Na primjerima gradova Jeruzalema ili Sarajeva učenik istražuje način suživota ljudi različitih religija.

4. razred gimnazije /30 nastavnih sati godišnje/

Oblast: A/Čovjek i svijet u Božjemu naumu

Ishod učenja	Razrada ishoda
A.IV.1. Učenik kritički promišlja o različitim tumačenjima čovjeka u odabranim filozofskim pravcima, medijima i gospodarstvu te ih uspoređuje s kršćanskom slikom čovjeka te vlastitim stavom.	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik otkriva i samostalno vrednuje različita tumačenja čovjeka i života u današnjemu svijetu, osobito u filozofiji i znanosti, medijima i gospodarstvu. • Učenik uspoređuje različite slike čovjeka danas s biblijskom i kršćanskom slikom čovjeka. • Učenik kritički propituje tumačenja/slike čovjeka i svijeta koje ugrožavaju čovjekovo dostojanstvo. • Učenik opisuje važnost dijaloga vjere i znanosti u zajedničkim naporima traženja odgovora na temeljna ljudska pitanja.
Poveznice sa ZJNPP	
	<p align="center">Ključni sadržaji</p> <ul style="list-style-type: none"> • U ovom su ishodu sadržaji koje učenici otkrivaju različita tumačenja čovjeka, života i svijeta u znanostima, medijima i gospodarstvu. • Bitan sadržaj je i odnos kršćanske slike o čovjeku i znanstvene slike čovjeka. Suvremeni svijet i odnos prema čovjeku i njegovom ljudskom dostojanstvu također je tema ovoga ishoda.
	<p align="center">Preporuke za ostvarenje ishoda</p> <p>Istražiti odnos različitih kultura i civilizacija prema djeci i njihovim pravima, prema ženama, prema osobama koje su bolesne, prema strancima i uspoređuje ih s kršćanskom slikom o čovjeku. Navoditi primjere dijaloga vjere i znanosti. Upoznati učenike s nekim od aktualnih dokumenata ili njihovim dijelovima, a koje je sastavila komisija Iustitia et pax HBK-a kao primjer aktualnoga dijaloga među različitim nositeljima odgovornosti u bosanskohercegovačkom društvu.</p>
A.IV.2. Učenik prepoznaće i kritički promišlja o različitim oblicima traganja za Bogom i iskustvima „svetoga“ u suvremenom društvu i kulturi te ih uspoređuje s biblijskom slikom Boga.	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik propituje i analizira uzroke i posljedice krize vjere kod suvremenoga čovjeka. • Učenik opisuje obilježja novih religioznih pokreta i sljedbâ te ih vrednuje iz kršćanske perspektive. • Učenik razlikuje pojmove sekularizacija i sekularizam. • Učenik kritički propituje i vrednuje suvremene oblike ateizma. • Učenik prepoznaće bitna obilježja starozavjetne slike o Bogu, osobito na temelju objave Božjega imena (Izl 3,13-15). • Učenik objašnjava kako Bog nadilazi sve ljudske predodžbe. • Učenik opisuje sliku Boga koju objavljuje Isus u svojem propovijedanju i djelovanju. • Učenik istražuje i analizira iskrivljene predodžbe o Bogu i uspoređuje ih s biblijskom objavom Boga. • Učenik kritički propituje i vrednuje vlastitu predodžbu o Bogu uspoređujući ju s različitim iskustvima i interpretacijama Boga u svom okruženju.
Poveznice sa ZJNPP	

Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> Glavni su sadržaji ovoga ishoda slika Boga u suvremenome svijetu pod vidom vjere i nevjere i izazovi različitih pristupa Bogu te njihovo kritičko promišljanje. Isto tako bitan sadržaj je slika o Bogu koju nalazimo u Bibliji te iskrivljene slike koje nalazimo kod današnjega čovjeka. 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Pomoći učeniku da:	
<p>A.IV.3. Učenik objašnjava važnost religioznosti u životu pojedinca i cijelog društva te vrednuje ulogu religioznosti i religija u razvoju poznatih civilizacija.</p>	<ul style="list-style-type: none"> razlikuje autentičnu religioznost od religioznog fanatizma i fundamentalizma; objašnjava opasnost relativiziranja vlastitoga religioznog opredjeljenja pod pritiskom pluralizma religioznih praksi; objašnjava proces spoznaje Boga u Starome zavjetu kroz povjesne i društvene mijene od Abrahamova plemenskoga Boga do univerzalnoga Boga kojega navješćuju proroci.; analizira krive slike o Bogu u vlastitom okruženju; istražuje slike Boga u novim religioznim pokretima.
	<ul style="list-style-type: none"> Učenik vrednuje važnost i ulogu religije/vjere/religioznosti u izgradnji društva. Učenik objašnjava negativne posljedice nepriznavanja religioznosti kao bitne ljudske dimenzije. Učenik prepoznaće i vrednuje doprinos velikih svjetskih religija u izgradnji civilizacije međusobnoga razumijevanja i uvažavanja.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> Sadržaji koji se odnose na povjesne, sociološke, antropološke, filozofske i teološke činjenice o važnosti religioznosti i religiozne dimenzije čovjeka za istinski razvoj pojedinca i društva. Debata o položaju religije u 21. st. 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Učenik istražuje ulogu velikih religija u izgradnji društva po mjeri čovjeka nasuprot društvima u kojima je čovjek nije svrha nego sredstvo. Debata o položaju religije u 21. st. Učenik uspoređuje stav različitih religija o aktualnim političkim i društvenim pitanjima.	
Oblast: B/Riječ Božja i vjera Crkve u životu kršćana	
Ishod učenja	Razrada ishoda
<p>B.IV.1. Učenik analizira Credo Crkve kao cjeloviti sadržaj vjere koja daje temeljni smisao njegovu životu i vodi ga u Isusu Kristu do punoga zajedništva i života s Bogom.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Učenik prepoznaće vjeru kao osobni stav. Učenik analizira i vrednuje razloge vjerovanja i nevjerovanja. Učenik propituće i predstavlja Credo Crkve kao ponudu ispunjenja smisla vlastitoga života. Učenik analizira povezanost objave, vjere i razuma. Učenik prepoznaće pojavu mistike kao put života s Bogom.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> Načini kršćaninova susreta s Bogom danas Credo Crkve - nezaobilazno mjesto kršćanskog susreta s Bogom, a naglasiti da je vjera uvijek primarno osobni stav prema tome Credu Kršćanin u bližnjemu prepoznaće i susreće Boga te uči prepoznavati Boga po događajima vlastitoga života, a koji često imaju i svoj neizravan mistični karakter (sv. Terezija Avilska, sv. Franjo, sv. Padre Pio). 	

Preporuke za ostvarenje ishoda	
Esejski zadatak: U vjeri – sam protiv svih (učenik analizira vlastiti vjerski stav u trenutcima kada je radi vjere osjećao da čini nešto što je ispravno, unatoč tome što većini to nije odgovaralo). Usp. B.IV.2	
B.IV.2. Učenik objašnjava i kritički prosuđuje mogućnosti, stavove i dobrobiti kršćanskoga života i djelovanja u današnjemu svijetu u skladu s vjerom u Isusa Krista i u poveznici s iskustvima svetaca te iskustvima osobnoga molitvenog i sakramentalnog života.	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik objašnjava i vrednuje različite mogućnosti življenja vjere u skladu s naukom Isusa Krista. • Učenik objašnjava što znači živjeti i djelovati u skladu s vjerom u Isusa Krista, Otkupitelja i Spasitelja. • Učenik istražuje i samostalno pronađe primjere svetaca u različitim povjesnim epohama te analizira njihova iskustva i svjedočanstva života u skladu s vjerom u Isusa Krista. • Učenik vrednuje suodnos osobne vjere, molitve i sakramentalnoga života.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> • Život kršćanina u današnjem svijetu po uzoru Isusa Krista i svetaca Katoličke Crkve. 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Sažeti zajedničke crte iskustva Boga u životu svetaca i svjedoka vjere. Usmjereno gledanje i analiza filma o sakramentima ili koji problematiziraju temu sakramenti. Analiza i osobno vrednovanje suvremenih putova življenja Evanđelja u 21. st. i usmjereno na vjeru kao osobni stav. Naglašavanje nezaobilaznih primjera svetaca koji su primjeri aktualiziranja vjere u vremenima u kojima su živjeli te nezaobilaznost uvjeta vjerničkoga rasta i života po sakramentalnom životu. Predstavljanje vlastitoga sveca zaštitnika i obrazlaganje što u njemu slijedimo kao poseban primjer za vlastiti kršćanski život. Usp. B.4.1.	
B.IV.3. Učenik analizira osnovne pojmove kršćanske eshatologije u svijetu Kristova obećanja i uskršnjuća.	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik razlikuje kršćanski nauk o raju, paklu i čistilištu od popularnih i iskrivljenih interpretacija. • Učenik objašnjava biblijske temelje i obilježja kršćanske eshatologije. • Učenik objašnjava pojmove: apokalipsa, apokaliptika, biblijska apokaliptika. • Učenik istražuje eshatološke biblijske tekstove koji govore o konačnom dovršenju svijeta. • Učenik objašnjava kršćansko shvaćanje nade. • Učenik objašnjava temelje i obilježja kršćanske nade u Kristov ponovni dolazak.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> • Eshatologija – značenje pojma apokalipsa (otkrivenje) i navesti značajke apokaliptike kao književne vrste • Razlozi i situacije u kojima se javljaju apokaliptičke vizije i proroštva • Specifične poruke biblijske apokaliptike; najvažnije slike i poruke biblijske apokaliptike. • Biblijski tekstovi: 1 Kor 15, 52; Otk 15, 1; 21, 9; Iv 6, 39-40.44.54; 11, 24; 12, 48. 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Čitati odlomke iz knjige Otkrivenja i druge biblijske apokaliptičke tekstove te i tu navesti sličnosti i razlike biblijske svjetovne apokaliptike. Analizirati eshatološke biblijske tekstove koji govore o konačnom dovršenju svijeta i različite umjetničke prikaze i scenarije svršetka svijeta (likovne, glazbene, literarne, filmske, scenske...). Naglasak ishoda je integrirati vlastite želje i strahove glede budućnosti u promišljanje o kršćanskoj nadi u budućnost koja se temelji na Božjem obećanju u Kristov ponovni dolazak.	

Oblast: C/Kršćanska ljubav i moral na djelu	
Ishod učenja	Razrada ishoda
C.IV.1. Učenik vrednuje i kritički prosuđuje čovjekov poziv, zvanje, zanimanje i poslanje u svjetlu Božjeg plana te analizira i vrednuje prisutnost pravde, mira i solidarnosti u vlastitome životu, životu Crkve i društva.	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik kritički prosuđuje čovjekov poziv, zvanje, zanimanje i poslanje u svjetlu Božjega plana s čovjekom. • Učenik vrednuje prisutnost pravde, mira i solidarnosti u vlastitome životu, životu Crkve i društva. • Učenik argumentirano iznosi primjere življenja pravde, mira i solidarnosti u Crkvi i društvu. • Učenik analizira odnos pravednosti i milosrđa kao preduvjeta pomirenja.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> • Osobni poziv (kršćanski poziv i poslanje), zvanje, zanimanje • Pravda, mir, solidarnost, pravednost 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Razgovarati o razlozima odabira škole koju učenici pohađaju. Nabrojati vlastite sposobnosti i sklonosti te ih povezati s osjećajem ili vizijom vlastitoga životnog zadatka. Intervjuirati bračne supružnike i osobe posvećenoga života o njihovim shvaćanjima vlastitoga poziva. Navesti različite primjere solidarnosti pojedinaca i društva sa slabijima i potrebitima. Sudjelovanje u nekoj humanitarnoj akciji. Usp. C.IV.2.</p>	
C.IV.2. Učenik objašnjava kršćansko shvaćanje ljudskoga rada i temeljne odrednice socijalnog nauka Crkve, te tumači etiku odgovornosti u područjima gospodarstva, ekologije, tehnologije, informatizacije i globalizacije društva.	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik analizira biblijsko shvaćanje i značenje rada na temelju odabranih biblijskih tekstova (Post 3,17-19; 2 Sol 3,6-15; Izr 28,19: Izr 20,4...). • Učenik uspoređuje shvaćanje i vrednovanje rada u socijalnom nauku • Crkve i u današnjem neoliberalnom kapitalizmu. • Učenik objašnjava ključne odrednice kršćanskoga socijalnog nauka i uočava njihovu prisutnost u suvremenom društvu. • Učenik objašnjava povezanost kraljevstva Božjega i kršćanskoga zauzimanje za oblikovanje humanijega svijeta. • Učenik navodi primjere zauzimanja za istinski napredak i etičku primjenu tehnoloških dostignuća. • Učenik obrazlaže prednosti i rizike znanstvenih spoznaja i tehnoloških dostignuća. • Učenik prepozna relativnost i djelomičnost znanstvenih spoznaja i opasnost ideologizacije znanosti.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> • Biblijsko shvaćanje i značenje rada (rad kao služenje, rad kao dužnost, rad kao znak čovjekova dostojanstva, rad kao bitna odrednica svijeta i čovječanstva). • Ključne odrednice kršćanskoga socijalnog nauka (dostojanstvo ljudske osobe, ljudska prava, princip općega ili zajedničkoga dobra, supsidijarnost, solidarnost, pravednost, povlaštena briga za siromašne). • Elementi ljudskog etičkog stava u područjima gospodarstva, ekologije, tehnologije i zajedničkoga života među ljudima, posebno pred izazovom znanstvenotehnološkoga napretka, informatizacije i globalizacije društva. 	

Preporuke za ostvarenje ishoda	
Analizirati shvaćanje rada u socijalnim enciklikama crkvenoga učiteljstva. Navesti primjere u kojima rad umanjuje čovjekovo dostojanstvo. Razgovarati o povijesnom odnosu zapovijedanih kršćanskih blagdana i zaštite dostojanstva težaka i radnika. Izabrati i analizirati ulomke enciklike Laborem exercens. Analizirati uzroke i posljedice korupcije. Pronaći i analizirati različite definicije znanja i znanosti. Pronaći primjere koji razotkrivaju manipuliranje informacijama. Usp. C.IV.1.	
C.IV.3. Učenik analizira i vrednuje suvremene sustave vrijednosti i dovodi ih u vezu s kršćanskim vrednotama i stožernim krepostima.	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik kritički prosuđuje suvremene sustave vrijednosti i uspoređuje ih s kršćanskim vrijednostima. • Učenik objašnjava stožerne kreposti te njihovu važnost i ulogu u životu kršćana. • Učenik uspoređuje stožerne kreposti s današnjim sustavom vrijednosti.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
<ul style="list-style-type: none"> • Kršćanski sustav vrijednosti (vrijednost osobe, univerzalnost, jednakost...) • Suvremeni sustavi vrijednosti • Istraživanje i uspoređivanje tih suvremenih sustava vrijednosti s kršćanskim sustavom vrijednosti i temeljnim ljudskim krepostima 	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Na temelju razgovora, intervju ili drugih mogućih metoda, provesti egzemplarno istraživanje o vrijednostima u današnjem svijetu kod nekih mlađih te uspoređivanje s evanđeoskim vrijednostima sadržanim u Bibliji (može se koristiti i analizom stanja u medijima). Napraviti anketu u školi o vrijednostima kod mlađih i usporediti rezultate ankete sa stanjem od prije deset, dvadeset i više godina.	

Oblast: D/Crkva u svijetu	
Ishod učenja	Razrada ishoda
D.IV.1. Učenik kritički promišlja o stradanjima, doprinosu i zadaći Crkve u suvremenome svijetu te objašnjava i vrednuje primjere aktivnoga i odgovornoga uključivanja u život Crkve i društva.	<ul style="list-style-type: none"> • Učenik objašnjava doprinos Crkve razvoju znanosti i društva. • Učenik navodi primjere zalaganja Crkve za socijalnu pravdu. • Učenik argumentira razloge stradanja Crkve u vrijeme totalitarnih sustava (nacizam, komunizam) i tijekom rata u Bosni i Hercegovini. • Učenik navodi promjene u Crkvi koje su nastale nakon Drugoga vatikanskog koncila. • Učenik opisuje kako se zalagati za opće dobro, promicati mir i solidarnost. • Učenik kritički promišlja o odnosu političke zajednice i Crkve i načelima društvenoga i političkoga angažmana. • Učenik se kritički osvrće na neka djelovanja i misli Crkve u kontekstu čitanja „znakova vremena”. • Učenik opisuje angažman Crkve za dobro čovjeka u suvremenome društvu.
Poveznice sa ZJNPP	

Ključni sadržaji

- Sadržaji ovog ishoda je povijest Crkve 20.stoljeća.
- Povjesne su teme koje se obrađuju u ovom ishodu: Crkva u vremenu totalitarističkih sustava, Drugi vatikanski koncil, promjene u Crkvi nakon koncila i mjesto Crkve u suvremenom svijetu na prelasku u 21. st.

Preporuke za ostvarenje ishoda

Prosuditi koje se promjene događaju u suvremenome svijetu nakon II. svjetskog rata do danas.

Pomoći učeniku da na temelju vlastitih iskustava analizira stav današnjega društva prema proročkoj zadaći Crkve.

D.IV.2.Učenik vrednuje na temelju kršćanskih vrednota doprinose drugih religijskih zajednica u bosanskohercegovačkome društvu u izgradnji „društva solidarnosti“ i „civilizacije ljubavi“.

- Učenik izdvaja kršćanske vrednote rada i uspoređuje ih s vrednotama drugih religijskih zajednica.
- Učenik analizira povezanost solidarnosti i izgradnje društva.
- Učenik vrednuje doprinose drugih religijskih zajednica i društvenih skupina u bosanskohercegovačkome društvu u izgradnji „društva solidarnosti“ i „civilizacije ljubavi“.

Poveznice sa ZJNPP

Ključni sadržaji

- Položaj, doprinos i utjecaj drugih religijskih zajednica u bosanskohercegovačkome društvu 20. stoljeća te njihovo zalaganje za bolje društvo u kojem živimo.
- Aktivna društvena uloga svih religijskih zajednica.

Preporuke za ostvarenje ishoda

Argumentirano raspravlja o problematskim pitanjima štrajka, rada nedjeljom, neisplate plaće radniku.

Uspoređivanje stav Katoličke Crkve i ostalih religijskih zajednica prema socijalnim prilikama u Bosni i Hercegovini.

Istraživanje i navođenje primjera djelovanja pojedinaca i udruga u izgradnji društva solidarnosti i „civilizacije ljubavi“.

D.IV.3.Učenik sintetizira i vrednuje kršćansku zauzetost i djelovanje Crkve u području znanosti, ljudskog rada i stvaralaštva koje je doprinijelo razvoju i napretku obrazovanja i školstva, kulture i umjetnosti u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini.

- Učenik proučava djelovanje i doprinos Crkve u području znanosti.
- Učenik istražuje i objašnjava zauzetost Crkve u području ljudskoga rada i stvaralaštva u 20. st.
- Učenik analizira doprinos Crkve u razvoju kulture i umjetnosti u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini u 20. st.
- Učenik analizira doprinos Crkve u razvoju obrazovanja u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini u 20.st.

Poveznice sa ZJNPP

Ključni sadržaji

- Sadržaji su ovoga ishoda: zauzetost i doprinos Crkve na području znanosti, ljudskoga rada i stvaralaštva u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini u 20. st.; djelovanje Crkve i njene društvene uloge te pojedinaca koji su doprinijeli napretku obrazovanja, školstva, kulture i umjetnosti 20. stoljeća.

Preporuke za ostvarenje ishoda

Istražiti koje je današnje poznate kulturne i znanstvene institucije u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini osnovala Crkva.

Istražiti i analizirati djelovanje Crkve u Bosni i Hercegovini na području školovanja učenika i studenata (stipendije, zaklade, učenički i studentski domovi...)

E/ UČENJE I PODUČAVANJE

Zadaća je vjeronauka u školi, u procesima učenja i poučavanja, na poseban način osposobiti učenike, najprije one mlađe školske dobi, opažati svijet i život oko sebe, diviti mu se, propitivati ga i tumačiti u svjetlu vjere. Ista se zadaća, samo s drukčijim i dubljim pristupom, očekuje od vjeronauka i u kasnijim životnim dobima učenika. To je važno zbog toga što takvo učenje i poučavanje od učenika zahtijeva uporabu i kreativnu iskoristivost svih njihovih osjeta i drugih duševnih vlastitosti.

Riječ i pripovijedanje ne samo kao sadržaj, nego i mjesto učenja i poučavanja.

Jedan od temeljnih oblika priopćavanja židovsko-kršćanske tradicije i vjere jest pripovijedanje. Katolički vjeronauk u školi, njegujući takav oblik priopćavanja i posredovanja sadržaja vjere, postaje mjestom komunikacije i zajedništva učenika okupljenih oko tradicije koja se pripovijeda. Ona postaje odgojno i obrazovno uspješnija što su vjeroučitelji sposobniji sebe autentično i svjedočki u cijelosti unijeti u odgojno-obrazovni proces. Govorni oblici poučavanja u tome kontekstu nemjerljiva su mogućnost i povlašteno mjesto postavljanja pitanja o smislu života, postanku i budućnosti čovjeka, ali i njegova odnosa s Bogom. Vjeroučitelji tim načinima poučavanja podržavaju propitujući, kritički i kreativan pristup učenju, učenike drže budnjima i zajedno s njima traže i domišljaju odgovore u biblijskoj predaji te svjedočanstvu vjere opće i mjesne Crkve. Pritom učenici nedvojbeno uče da u nekim situacijama pitanja ostaju otvorena, da u potpunosti i cjelovitosti nisu dostupna ljudskom razumu i znanju, nego da pripadaju otajstvima kršćanske vjere.

Umreženo poučavanje i učenje

Katolički vjeronauk i nastavni sadržaji vjeronauka u školi nastoje sustavno, postupno i što cjelovitije iznijeti i zrcaliti sveukupnu vjeru Crkve i njezinu teološku sustavnost, premda to nije moguće iscrpno i u potpunosti učiniti. Upravo stoga, kako zbog same naravi i zadaće vjeronauka kao školskoga predmeta, tako i zbog razvojne dobi i mogućnosti učenika, kriterij cjelovitosti katoličke vjere podrazumijeva istinito, vjerodostojno i sustavno prikazivanje istina kršćanske i katoličke vjere koja se usredotočuje na središnje teme, odnosno na artikuliranje i razvoj središnjih, za katoličku vjeru i vjerski odgoj, važnih doktrinarnih i tematskih sadržaja. Praktično gledajući, vjeronaučni su sadržaji tako strukturirani da u procesima učenja i poučavanja u isto vrijeme zahtijevaju i vjeroučiteljima i učenicima omogućuju kumulativno i sustavno umreženo poučavanje i učenje.

Korelacija

Sve rečeno upućuje na činjenicu da su učenje i poučavanje u Katoličkome vjeronauku procesi koji se događaju u kritičkoj, kreativnoj i produktivnoj (poduzetnoj) izmjeni odnosa te stalnoga uzajamnog tumačenja kršćanske tradicije s jedne strane i suvremenoga iskustva s druge strane. Korelacija se ovdje ne shvaća samo kao didaktički princip. Vjeronauk u školi, koji kao predmet ozbiljno shvaća korelaciju i kao didaktički princip, pozvan je uvijek iznova propitivati vjerska iskustva suvremenoga čovjeka, odnosno učenika, kao i ona životna iskustva koja korespondiraju s iskustvima vjerskoga karaktera. Preduvjet uspješnomu

tumačenju vjerske tradicije i životne stvarnosti jest posredovanje iskustva koje se odnosi na različita područja ljudske stvarnosti. Vjeroučitelj je tako pozvan uvijek iznova reflektirati sustav poučavanja vjerskoga sadržaja u odnosu prema različitim znanstvenim i stručnim, ali i osobnim interesima i razvojnim sposobnostima učenika.

Korespondenciji sa živom zajednicom vjernika

Učenici u vjeronauku postaju osposobljeni tumačiti religiju i vjeru kao središnje područje ljudske stvarnosti i djelovanja te upoznaju i uče razumjeti sadržaje vjere i njihovu moć za oblikovanje vlastitoga života. Pritom priopćavanje poklada kršćanske vjere, koje je u sebi višedimenzionalno, ne smjera apstraktnom poučavanju, nego se mnogo više ostvaruje u procesima izgrađivanja povjerenja prema različitim oblicima izražavanja vjere, uključujući pritom i žive primjere kršćanske vjere. U tome smislu treba naznačiti da se odgoj i obrazovanje za religioznu i vjersku stvarnost u vjeronauku u školi događa u korespondenciji s konkretnom iskustvenom zajednicom vjere Katoličke Crkve. Teološki gledano, vjera i Crkva stvarnosti su koje se ne mogu odvojiti jedna od druge. Upravo je takav odnos vjeronauka u školi s konkretnom zajednicom vjernika već naznačen u konfesionalnome obilježju vjeronauka.

Poučavanje i učenje stavova i uvjerenja

Poučavati učenike za stavove i uvjerenja moguće je samo djelomično. Naime, stavovi i uvjerenja ne stječu se samo unutar vjeronaučne nastave, nego su dijelom predmet djelovanja obitelji i slobodnoga vremena učenika. Bitni doprinos pri oblikovanju stavova i uvjerenja ima i život u školi u okviru školske kulture koja daje i otvara prostore za ponude onoga što bismo mogli nazvati školskim pastoralom. U kontekstu poučavanja i učenja, a u smislu stavova i uvjerenja, treba naglasiti sljedeće: stavovi i uvjerenja nemaju samo praktičnu ili odgojnju, odnosno afektivnu, nego i kognitivnu dimenziju. Oni su, naime, uvijek povezani s kompetencijama na području stečenih iskustava i intelektualne spoznaje istinitosti, dobrote i ljepote nekog čina i predmeta promatranja i spoznavanja. Stavovi iziskuju nakanu, kao i slobodno i odgovorno odlučivanje, što ima posebno značenje i vrijednost na području stjecanja stavova i uvjerenja. Uvjerenja i stavove treba, stoga, njegovati, uvježbavati te promišljati.

Personalna komunikacija unutar procesa učenja i poučavanja

Personalna i interpersonalna komunikacija od središnje je važnosti za Katolički vjeronauk jer se njegovo konfesionalno obilježje ne pokazuje samo u vjeronaučnim sadržajima, nego je određeno osobama koje poučavaju, onima koji uče i onima koje se poučava. Stoga se vjeronauk i promatra kao dinamičan komunikacijski, suradnički i stvaralački susret osoba, ali i susret učenika i vjeroučitelja s otajstvom Božje riječi i Božje milosti. U susretu s vjeroučiteljem kao »svjedokom vjere« događa se mogućnost izgradnje sposobnosti učenika za kritičko i kreativno mišljenje, vjersku prosudbu, osobni rast i izgradnju. Personalna komunikacija pridonosi također tome da se suočavanje katoličke vjere i njezinih sadržaja s vjerom drugih konfesija i religija ne događa u perspektivi distanciranoga promatrača, nego u perspektivi aktivnoga sudionika. Takva interakcija omogućava učeniku oblikovanje vlastitih stavova, kritičko promišljanje i sudioništvo u dijalogu.

Interreligijsko i interkulturno poučavanje i učenje

U sadržaje i ciljeve Katoličkoga vjeronauka u školi ubrajaju se i osnovne spoznaje o drugim religijama, posebno židovstvu i islamu te poznавање njihove religijske prakse. Interreligijsko učenje u tom smislu ima drukčija područja i očekivanja i od učenika i od vjeroučitelja. Pritom ne smije zaboraviti niti susret učenika s drukčijim svjetonazorima i filozofijskim te drugim kulturnim obilježjima svijeta u kojem oni žive. Temeljna teza takvoga interkulturnog poučavanja i učenja jest odsutnost bilo kakvog obilježja arogancije prema drukčijemu i drugomu, što je preduvjet razvijanju kritički promišljenoga i otvorenoga dijaloga i tolerancije učenika u odnosu na ljude i svijet u kojem oni žive.

Za učenike s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama (učenici s teškoćama i daroviti učenici) učitelji planiraju kurikulum usmjeren na učenika. Osobitosti/teškoće učenika zahtijevaju njima sukladne individualizirane/diferencirane postupke, ciljeve učenja, razinu usvojenosti odgojno-obrazovnog ishoda, opseg i dubinu sadržaja učenja, strategije i aktivnosti poučavanja kojima se žele ostvariti postavljeni ciljevi te načini vrednovanja i ocjenjivanja ostvarenih postignuća.

F/VREDNOVANJE U PREDMETNOM KURIKULUMU

Znanje – usvajanje, interpretiranje, razumijevanje i argumentiranje temeljnih činjenica, pojmove, događaja i tekstova na razini zadanih domena i definiranih odgojno-obrazovnih ishoda učenja koji odražavaju njihovu složenost na spoznajnom, doživljajnom i djelatnom planu.

Stvaralačko izražavanje – stavljući naglasak na učenikovo stvaralaštvo koje zahtijeva zalaganje i druge njegove sposobnosti i mogućnosti da usvojene spoznaje, znanja, stavove i vrijednosti poveže s vlastitim iskustvom, učeniku se omogućava da u procesu učenja i iskazivanja naučenoga kreativno uključi različite stvaralačke aktivnosti (usmeno, pismeno, likovno, glazbeno, digitalno, scensko...). Na taj se način uvažavaju, podržavaju i razvijaju različite individualne i socijalne sposobnosti svakoga pojedinog učenika i ujedno potiče interdisciplinarnost i korelacija s drugim nastavnim predmetima, osobito s Glazbenom i Likovnom kulturom, Hrvatskim jezikom, Povijesti, Biologijom i drugo. Stvaralačko izražavanje, uz navedeno, podrazumijeva istraživački rad koji omogućuje učeniku da primjerice istražuje i upoznaje Katoličku Crkvu kao »zajednicu spomena« koja ima svoju povijest i identitet, da istražuje i kritički reflektira njezino historijsko postojanje i osobito razvoj Kristove Crkve u različitom vremenskom i prostornom kontekstu. Jednako tako, da bi se istinski moglo upoznati i razumjeti Crkvu u njezinome današnjem obliku, poslanju i djelovanju, da bi se o tome mogla donijeti argumentirana prosudba, potrebno je primjereno znanje o kontinuitetu, složenosti i relativnosti povjesno-crkvenoga razvoja, ali i povijesti općenito. Takvo anamnetsko učenje (učenje sjećanja) otvara vjeronauku u školi mogućnosti novih, sveobuhvatnih oblika učenja koji dopuštaju aktivno i interaktivno djelovanje, ali istodobno i vrednovanje. Stoga je potrebno primjenom suvremenih metoda i instrumentarija istraživati i vrednovati biblijske izvore i tekstove, crkvene dokumente, povjesne događaje, teološke i druge izvore. Riječ je ponajprije o narativnim metodama, potom o radu na izvornim dokumentima, učenju izvan učionice (terenska nastava), istraživačkom radu (oral *history* i drugo), međupredmetnoj korelacija s nastavom povijesti i drugim predmetima, stvaranju dokumentarnih priča i drugo. Konačno, ti pristupi i postupci zahtijevaju primjereno učeničko zalaganje te posjedovanje i pravilnu uporabu mentalnih procesa visoke razine, osobito logičkih sposobnosti rješavanja problema i stvaralaštva. Stoga, premda takvo istraživanje i vrednovanje zahtijeva primarno kognitivnu inteligenciju i sposobnosti učenika, ona je uvijek povezana s njihovim interesom i zalaganjem, odnosno s njihovom emocionalnom i operativnom inteligencijom, te ih osposobljava za samostalan i skupni rad, kritičko i kreativno promišljanje te vrednovanje usvojenih sadržaja.

Kultura međusobnoga komuniciranja – Katolički vjeronauk ovom obliku vrednovanja pridaje posebno mjesto i važnost jer njime, trajno povezujući odgojne i obrazovne ciljeve i ishode učenja, osnažuje odgojnu dimenziju učenja i izražavanja učenika. Stoga praćenje i vrednovanje odgojnih razina ishoda i postignuća učenja, osobito kad se radi o vjeri i stavovima, vjerskim i drugim uvjerenjima učenika, ni načelno ni odgojno nije moguće izostaviti niti zanemariti. Budući da odgojna razina na poseban način obuhvaća afektivno i s njom povezano djelatno područje ljudskoga života i potrebu izgradnje stavova i vrijednosti u cjelini školskoga kurikuluma, moguće je odgojne ishode i postignuća vezati uz učeničku

spoznaju, znanje i izražavanje o stavovima i vrijednostima, ponašanju i djelovanju, i tako ih vrednovati. Oni dijelom ulaze u područje interpersonalne i socijalne komunikacije u školi te aktivnih učeničkih odnosa u procesima učenja i poučavanja, a neki pripadaju području generičkih kompetencija koji se dijelom mogu integrirati u specifične odgojne ishode Katoličkoga vjeroučenja i promatrati u ozračju kulture međusobnoga komuniciranja.

Oni se mogu vrednovati kao integralni dio učeničkih postignuća, i time kao integralni dio završne kvantitativne ocjene, što ne umanjuje potrebu izdvajanja i kvalitativne procjenu generičkih kompetencija učenika u pojedinim godištima i ciklusima.

Vrednovanje za učenje i kao učenje – odnosi se na oblike formativnoga vrednovanja koji teže učeničkoj većoj aktivnosti, motiviranosti, samostalnosti i kreativnosti. Ta razina vrednovanja usmjerena je na razvijanje učenikove refleksije i razumijevanja usvojenih znanja, poticanje na samoinicijativu i nove aktivnosti koje će dolaziti od samih učenika.

Vrednovanje naučenoga – ostvaruje se nakon određene tematske cjeline ili obrazovnoga razdoblja radi procjene razine usvojenosti odgojno-obrazovnih ishoda kod učenika nakon procesa poučavanja i učenja. Ono se ostvaruje kako bi se provjerila ostvarenost planiranih odgojno-obrazovnih očekivanja i ishoda, osobito primjena znanja na nove životne situacije. Taj se oblik vrednovanja primjenjuje za redovito izvještavanje o postignutim rezultatima (učenik, roditelj), a iskazuje se valjanim, objektivnim i pouzdanim ocjenjivanjem.

U praćenju učenikovih postignuća odgojno-obrazovnih ishoda učenja rabe se različite vrste vrednovanja i primjenjuju raznovrsni metodički instrumentariji koji će omogućiti vjeroučitelju u prikupljanju valjanih, kvalitetnih i pouzdanih dokaza o postignuću učenika. Pri tome se koriste različitim metodama (izravna pitanja, dnevnik učenja, učeničke mape, kratke pisane provjere, esej...).

Vrednovanje u nastavnome predmetu Katolički vjeroučenje nema za cilj samo postignuće brojčanih ocjena, nego je ono ponajprije usmjeravanje i motiviranje učenika za procese razumijevanja, reflektiranja, kritičkoga i kreativnoga promišljanja te samovrednovanja.

G/PROFIL I STRUČNA SPREMA NASTAVNIKA

Nastavu katoličkog vjeronauka u osnovnoj školi i gimnaziji može izvoditi nastavnik koji je stekao visoku stručnu spremu (VSS VII/1) odgovarajućeg stručnog zvanja ili visoko obrazovanje najmanje II. ciklusa visokog obrazovanja (odgovarajući master studij) s 300 ECTS bodova i **ima kanonsko poslanje ili ovlast mjesnog dijecezanskoga biskupa.**

Pod odgovarajućim zvanjima podrazumijevaju se:

- Diplomirani teolog; Magistar teologije;
- Diplomirani kateheta; Profesor vjeronauka – diplomirani kateheta,
- Magistar religijske pedagogije i katehetike.

